

บทที่ 1 ความหมายและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการแปล

“Translation is not a matter of words only: it is a matter of making intelligible a whole culture.”

— Anthony Burgess

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การแปลคืออะไร
2. ในทัศนะของนักศึกษา งานแปลที่ดีควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง จงอธิบาย
3. ในทัศนะของนักศึกษา นักแปลที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร จงอธิบาย
4. จงบอกชื่อนักแปลที่นักศึกษาชื่นชอบมากที่สุด พร้อมให้เหตุผลประกอบ ผลงานสร้างชื่อของนักแปลท่านนั้นมีอะไรบ้าง

ความเป็นมาและความสำคัญของการแปล

ข้อความตอนหนึ่งในคัมภีร์ไบเบิลของคริสตศาสนาระบุว่าเดิมที่มนุษย์โลกเคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ใช้ภาษาเดียวกันทั้งหมด แต่ภายหลังจากที่พระเจ้าทอดพระเนตรเห็นว่ามนุษย์กำลังพยายามสร้างหอคอยที่สูงขึ้นถึงฟ้าเพื่อสร้างชื่อแก่ตนเอง และเพื่อจะได้ไม่ต้องกระจ่ายไปทั่วทั้งโลก

6 องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสว่า “คนเหล่านี้เป็นชนชาติเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน ยังริเริ่มทำงานได้ถึงเพียงนี้ต่อไป ถ้าเขาวางแผนจะทำอะไรก็ทำได้ทุกอย่าง 7 มาเถิด ให้เราลงไปทำให้เขามีภาษาสับสนแตกต่างกันออกไป เพื่อเขาจะได้ไม่เข้าใจกัน”

(พระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับ TNCV ปฐมกาล 11)

หากจะทักท้วงเอาว่าข้อความข้างต้นเป็นประวัติศาสตร์โดยย่อของกำเนิดวงการแปลก็คงจะฟังดูพอเข้าใจได้อยู่บ้าง ด้วยเหตุที่ว่าข้อความข้างต้นชี้ให้เห็นว่าอาชีพนักแปลมีมานานมากแล้ว ด้วยเหตุที่มนุษย์บนโลกใช้ภาษาและมีวัฒนธรรมที่ต่างกันไป ทว่า ยังคงต้องมีวิธีที่ช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

อย่างไรก็ตาม หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าภายหลังจากที่อารยธรรมของมนุษย์ถือกำเนิดขึ้นไม่นานนัก มนุษย์ก็เริ่มรู้จักการแปล โดยมีการค้นพบหลักฐานงานแปลชิ้นแรกของโลกเมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อนคริสตกาล (Newmark 1984) กล่าวกันว่าวรรณกรรมแปลที่เก่าแก่ที่สุดที่พบในปัจจุบันคือเอกสารที่ขุดพบบริเวณเมืองเอบล่า (Ebla) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศซีเรียในปัจจุบัน และเมื่อประมาณ 300 ปีก่อนคริสตกาล ได้มีการค้นพบหลักฐานการแปลซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของบทบาทของการแปลในซีกโลกตะวันตก เชื่อกันว่านักแปลชาวยุโรปในยุคเริ่มแรกเป็นชาวกรีก ซึ่งแปล “มหากาพย์โอดิสซีย์ ของ โฮเมอร์” จากภาษากรีกเป็นภาษาละติน จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการแปลในสมัยกรีกโบราณ

ในยุคแรกๆ ของการแปล ยังไม่ปรากฏทฤษฎีด้านการแปลหรือแนวคิดเชิงวิชาการต่างๆ เช่นในสมัยนี้ การแปลจึงเป็นเรื่องของนักปราชญ์ กวี หรือชนชั้นสูงที่รู้หลายภาษาในระดับดีพอที่จะถ่ายทอดเนื้อหาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งได้ การแปลในยุคแรกๆ เป็นการแปลในลักษณะคำต่อคำหรือประโยคต่อประโยคโดยมุ่งเน้นที่จะรักษาโครงสร้างและรูปแบบเดิมของภาษาต้นฉบับไว้ให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะต้นฉบับส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนาหรือวรรณคดี จึงถือเป็นผลงานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ มีคุณค่าและควรค่าต่อการได้รับการเผยแพร่และถ่ายทอดเป็นอีกภาษาหนึ่งซึ่งใช้โดยผู้คนในอีกสังคมที่มีความเจริญน้อยกว่า ผู้แปลจึงควรรักษารูปแบบเดิมไว้อย่างซื่อตรงโดยเคร่งครัดภายใต้กรอบความคิดที่ว่าผู้เขียนต้นฉบับผู้ซึ่งเป็นเจ้าของผลงานมีความสำคัญมากกว่าผู้อ่านฉบับแปล

ต่อมาเมื่อมีผู้แปลงานอย่างกว้างขวางมากขึ้น ขอบเขตของการแปลก็ค่อยๆ ขยายออกไป การแปลมิได้จำกัดเฉพาะสำหรับปราชญ์อีกต่อไป แต่กลายเป็นเครื่องมือส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในแขนงต่างๆ ระหว่างผู้คนที่ใช้ภาษาต่างกัน มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ยิ่งวิทยาการก้าวล้ำและความรู้รุดหน้าไปมากเท่าใด การแปลก็ยังมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการกระจายข้อมูลมากเท่านั้น และเนื่องด้วยความจำเป็นในการผลิตผลงานแปลที่มุ่งเน้นให้ผู้อ่านฉบับแปลมีความเข้าใจในข้อมูลและเนื้อหาในฉบับแปลโดยไม่คลาดเคลื่อนไปจากเนื้อหาในต้นฉบับและสามารถสัมผัสถึงอรรถรสของฉบับแปลได้เทียบเคียงกับอรรถรสของต้นฉบับ รูปแบบที่ปรากฏในต้นฉบับจึงอาจต้องปรับเปลี่ยนไปเพื่อรักษาความหมายในต้นฉบับไว้

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกัน การแปลก็ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างกัน ฉะนั้น การแปลเป็นเสมือนสะพานที่ช่วยให้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสามารถกระทำได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ข้อจำกัดในด้านต่างๆ ของมนุษย์นั้นแคบลง และที่สำคัญ การแปลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังที่นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลได้กล่าวไว้ดังนี้

“Why should you care? Because translation affects every aspect of your life—and we’re not just talking about the obvious things, like world politics and global business. Translation affects you personally, too. The books you read. The movies you watch. The food you eat. Your favorite sports team.....

Translation affects everything from holy books to hurricane warnings, poetry and Pap smears. It's needed by both the masses and the millionaires. Translation converts the words of dictators and diplomats, princes and pop stars, bus drivers and baseball players. Translation fuels the global economy, prevents wars and stops the outbreak of disease.....”

(Nataly Kelly and JostZetzsche 2012)

นอกจากนี้ หากจะพิจารณาในแง่มุมมองของสังคมและความเป็นอยู่ ยังอาจกล่าวได้ว่าการแปลมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อชีวิตและความมั่นคงของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างกรณีเหตุการณ์วินาศกรรมในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มอัลกออิดะห์ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายอิสลามสากลได้สื่อสารกันด้วยข้อความสั้นๆ ทางโทรศัพท์ระหว่างกันภายในกลุ่มเป็นภาษาอาหรับก่อนเกิดเริ่มปฏิบัติการเพียงหนึ่งวันว่า

“Tomorrow is zero hour.”

“The match is about to begin.”

มีการบันทึกการดักฟังข้อความดังกล่าวในวันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2544 ทว่า ไม่มีใครให้ความสำคัญกับการแปลความหมายของข้อความทางโทรศัพท์นี้จนกระทั่งภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายไปแล้ว ซึ่งกว่าจะรู้ความหมายของข้อความที่มีลักษณะเชิงขมขื่นนี้ สหรัฐอเมริกาก็ได้สูญเสียชีวิตพลเมืองนับพันและทรัพย์สินที่ประเมินมูลค่าไม่ได้ไปเสียแล้ว

คำจำกัดความของ “การแปล”

การแปลหมายถึง การถ่ายทอดความหมายของสารในต้นฉบับภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง คำว่า *translate* ซึ่งหมายถึง การแปลมีรากศัพท์มาจากคำว่า *translatum* ซึ่งเป็นรูปหนึ่งของคำว่า *transfere* ซึ่งหมายถึง ‘ถ่ายทอด’ หรือ ‘ส่งผ่าน’ ด้วยเหตุนี้ นักแปลจึงทำหน้าที่เสมือนตัวกลางในการสื่อสารผู้ถ่ายทอดความหมาย โดยการนำเอาความหมายทั้งหมดจากต้นฉบับมาถ่ายทอดให้เป็นบทแปลในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะต้องรักษาความหมายเดิมไว้แล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับจารีตของภาษานั้นอย่างแท้จริง (ศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา บริสุทธิ์ 2533)

นักวิชาการด้านการแปลได้ให้คำจำกัดความของ “การแปล” ไว้มากมาย อาทิ

Peter Newmark (1988:5)

“...it is rendering the meaning of a text into another language in the way that the author intended the text.”

Roger T. Bell (1991)

“Translation is the replacement of a representation of a text in one language by a representation of an equivalent text in a second language.”

ศาสตราจารย์ ดร.สิทธา พิณีภูวดล (2542)

“การแปล คือ การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝง ซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ”

ศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา บริสุทธิ์ (2533)

“การแปล คือ การถ่ายทอดความหมาย โดยการนำเอาความหมายทั้งหมดจากต้นฉบับมาถ่ายทอดให้เป็นบทแปลในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะต้องรักษาความหมายเดิมไว้แล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับจารีตของภาษานั้นอย่างแท้จริง”

จากข้อความที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการแปลมิได้เป็นเพียงการนำเสนอหรือถ่ายทอดความหมายของคำที่ผู้กันเป็นประโยคเท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงความเข้าใจในโครงสร้าง ไวยากรณ์ ตลอดจนบริบทในการสื่อสารและวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อจะสามารถนำองค์ประกอบเหล่านี้มาถ่ายทอดจากภาษาหนึ่ง ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาษาต้นทาง” (Source language) เป็นอีกภาษาหนึ่งซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาษาปลายทาง” (Target language) ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ โดยพยายามคงความหมายและรูปแบบของภาษาต้นทางให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้อ่านงานแปลเกิดความรู้สึกที่ไม่แตกต่างจากผู้อ่านต้นฉบับ

ตัวอย่างเช่น

Agriculture is the bread and butter of Thai people.

การทำเกษตรกรรมเป็นขนมปังและเนยของคนไทย

หากจะแปลโดยถ่ายทอดตามความหมายของคำ จะได้ผลลัพธ์ดังประโยคภาษาไทยข้างต้น ซึ่งถือเป็นประโยคแปลที่ถูกต้องตามความหมายของภาษาต้นทาง แต่หากพิจารณาข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรม จะพบว่าประโยคแปลดังกล่าวไม่สามารถ

สื่อสารข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายในบริบทของคนไทยและภาษาไทยได้เท่าที่ควร เนื่องจากในความเป็นจริง สิ่งที่มีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมไทยและภาษาไทยอยู่มากคือข้าว มิใช่ขนมปังและเนย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าผู้แปลขาดความรู้ด้านสำนวนในภาษาต้นทาง ดังนั้น ผู้แปลจึงควรคำนึงถึงความหมายที่ผู้ส่งสารในต้นฉบับต้องการสื่อ ก่อนที่จะถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปลที่เหมาะสมตามบริบทที่ผู้ใช้ภาษาไทยสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ ประโยคดังกล่าวจึงควรแปลว่า

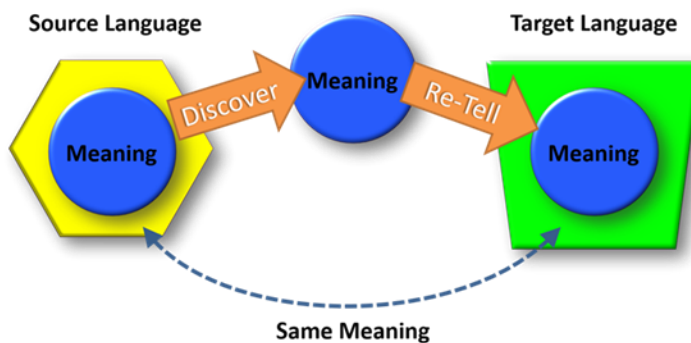
การทำเกษตรกรรมเป็นแหล่งรายได้หลักของคนไทย

จากประโยคข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่าการแปลที่ดีมีใช่แค่เพียงจะต้องแปลให้ถูกต้องเท่านั้น แต่จะต้องสามารถสื่อความหมาย โดยอาจจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายตามความเหมาะสม เพื่อถ่ายทอดสารจากภาษาต้นทางได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง แม้ว่าในบางครั้งบทแปลอาจไม่ค่อยตรงกับต้นฉบับนักก็ตาม

“Translation, then, consists of studying the lexicon, grammatical structure, communication, situation, and cultural context of the source language text, analyzing it in order to determine its meaning, and then reconstructing the same meaning using the lexicon and grammatical structure which are appropriate in the RECEPTOR LANGUAGE and its cultural context.”

(Mildred L. Larson 1984: 3)

Translation Process

ภาพที่ 1: แผนภูมิกระบวนการแปล

Figure 1: Diagram of Translation Process

ลักษณะของงานแปลที่ดี

งานแปลที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ครบถ้วน ไม่ผิดไปจากต้นฉบับ

2. มีความเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบ ระดับของภาษาและลีลาการเขียน
3. ให้ความรู้สึก อารมณ์ และอรรถรสในการอ่านได้เท่าเทียมกับต้นฉบับ

งานแปลที่มีคุณภาพจะต้องสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง โดยมีการนำเสนอเนื้อหา ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของ ผู้เขียนต้นฉบับ ตลอดจนความหมายโดยนัยที่แฝงอยู่และรสชาติ (flavour and feel) ของต้นฉบับได้ครบถ้วน นอกจากนี้ ภาษาที่เลือกใช้ควรจะมีเสน่ห์และมีความเป็นธรรมชาติ และที่สำคัญ ควรจะสามารถทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเกิดผลตอบสนองได้ เทียบเคียงกับที่ต้นฉบับก่อให้เกิดผลตอบสนองต่อผู้อ่านต้นฉบับ คุณสมบัติประการหลังนี้นับว่าสำคัญที่สุดในการพิจารณา คุณภาพของงานแปล งานแปลที่ขาดคุณสมบัติข้อนี้ นับว่าเป็นงานแปลที่มีคุณภาพต่ำ (สัญญาวิ สายบัว: หน้า 14)

หากจะกล่าวว่าการแปลเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง คงจะมีใช้คำกล่าวที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงนัก สมมติว่าผู้อ่าน ต้องการวาดรูปบุคคลคนหนึ่ง ผู้อ่านอาจเพียงลองวาดภาพร่างของบุคคลขึ้นมาหนึ่งภาพ ในขณะที่เดียวกัน อาจปฏิเสธไม่ได้ว่า ภาพวาดบุคคลนั้น หากวาดโดยศิลปินที่ผ่านการฝึกฝนทักษะการวาดภาพมายาวนานหรือมีพรสวรรค์ด้านศิลปะเป็นทุนเดิม จะมีแนวโน้มที่จะเป็นภาพวาดบุคคลที่มีรายละเอียดและดูเป็นธรรมชาติเสมือนจริงมากกว่า การแปลก็เช่นเดียวกัน หากผู้แปล มุ่งหวังเพียงถ่ายทอดความหมายของคำหรือประโยค โดยปราศจากการคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ อาทิ ความเหมาะสมของ การเลือกใช้คำ ระดับของภาษา น้ำเสียงของผู้เขียนต้นฉบับ บริบททางวัฒนธรรม ฯลฯ งานแปลชิ้นนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะ ‘ลืมหูลืมตา’ หรือ ‘บกพร่อง’ ในการถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ความรู้สึกที่แฝงอยู่ในต้นฉบับ

การผลิตงานแปลที่ดี จึงถือเป็นงานที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ หากผู้แปลเรียนรู้และเข้าใจเพียงทฤษฎีการแปลเพียง อย่างเดียวโดยปราศจากการฝึกฝน งานแปลชิ้นนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นงานแปลที่ขาดคุณภาพ ดังนั้น ประสบการณ์ในการแปล การทดลองลงมือแปลเพื่อให้เห็นข้อถกเถียง และตระหนักถึงความบกพร่องในการแปลของตนจะเป็นสิ่งที่ช่วยบ่มเพาะ ความสามารถในการแปลให้มีพัฒนาการที่ดีต่อไป

คุณสมบัติของนักแปลที่ดี

คนจำนวนไม่น้อยมีความเชื่อว่าผู้ใดก็ตามที่สามารถพูดหรือเขียนได้สองภาษา (bilingual) จะสามารถผลิตงานแปลได้ไม่ ยาก ทว่าในความเป็นจริง หากงานแปลที่มีความซับซ้อนทางภาษาและเนื้อหาและต้องอาศัยความเข้าใจและความประณีตใน การถ่ายทอดเนื้อหาตกไปอยู่ในมือของผู้แปลที่ขาดการฝึกฝนและประสบการณ์ในการแปลแล้ว งานแปลชิ้นนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะ เป็นงานที่ขาดคุณภาพ กำกวม หรือชวนให้เข้าใจคลาดเคลื่อนได้ อีกทั้งยังขาดอรรถรสสำหรับผู้อ่าน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การ แปลงานที่มีคุณภาพมิใช่เพียงการถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ถูกต้องเท่านั้น แต่การแปลที่ดียังจะต้อง คำนึงถึงความเหมาะสมในการเลือกใช้คำ ความหมายโดยนัย ทำนองการเขียน (style) ระดับหรือประเภทของภาษาที่ใช้ใน บริบทที่ต่างกัน (register) ฯลฯ เพื่อให้ได้อรรถรสในการอ่านเช่นเดียวกับเมื่ออ่านต้นฉบับ นักแปลที่ดีจึงควรมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. มีความสามารถทางภาษา ทั้งในภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง

การจะเป็นนักแปลที่ดีได้ จะต้องมีความสามารถทางภาษาในระดับดีทั้งในภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง เพื่อจะสามารถแปลได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ การจะแปลได้อย่างถูกต้องนั้น ผู้แปลไม่เพียงแต่จะต้องรู้และเข้าใจความหมายของคำ และรู้วิธีการใช้แหล่งข้อมูล อาทิ พจนานุกรม อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ในการหาความหมายของคำเท่านั้น แต่ผู้แปลยังจะต้องสามารถจับความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อหานั้นๆ อีกทั้งสามารถเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาในประโยคและระหว่างประโยคอีกด้วย นอกเหนือจากนี้ นักแปลที่ดียังจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาปลายทางดีพอที่จะสามารถเลือกใช้ท่วงทำนองการเขียน (style) น้ำเสียง (tone) และระดับของภาษาที่ใช้ในบริบททางสังคมและอื่นๆ ที่ต่างกัน (register) ได้อย่างเหมาะสม และการที่ผู้แปลจะสามารถทำเช่นนี้ได้จะต้องอาศัยความรู้ซึ่ง เข้าถึง และเข้าใจ ทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมของสังคมที่ใช้ภาษานั้นๆ จึงจะทำให้ผู้แปลสามารถสื่อความหมายในภาษาต้นทางและในภาษาปลายทางได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

“ถ้ารู้แต่ภาษาต่างประเทศ ไม่รู้เขียนอ่านแปลลงเป็นภาษาไทยได้ ก็ไม่เป็นประโยชน์อันใด ถ้าอย่างนั้นหาจ้างแต่ฝรั่งมาใช้เท่าไรเท่าไรก็ได้ ที่ต้องการนั้นต้องให้กลับแปลภาษาต่างประเทศลงเป็นภาษาไทยได้ แปลภาษาไทยออกเป็นภาษาต่างประเทศได้ จึงจะนับว่าเป็นประโยชน์ อย่างที่ตนเองว่าได้ไปจำเรียนภาษาฝรั่งเศสแล้วลืมภาษาไทย กลับเห็นเป็นการเก๋การโก้ อย่างเช่นนักเรียนบางคนมักจะเห็นผิดไปดังนั้น แต่ที่จริงเป็นการเสียที่ควรจะติเตียนแท้ทีเดียว”

พระบรมราชาโชวาท

พระราชทานพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ.2428

(อ้างถึงใน ผ่องศรี ลือพร้อมชัย 2559)

2. มีความรู้เกี่ยวกับต้นฉบับ

หากผู้แปลมีความสามารถทางภาษาที่ดีเยี่ยมเพียงอย่างเดียว แต่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปลในต้นฉบับ ก็ไม่อาจผลิตผลงานแปลที่ดีมีคุณภาพได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นงานแปลงานเขียนเฉพาะด้านหรืองานเขียนเชิงวิชาการ หากแปลโดยผู้แปลที่มีความสามารถทางภาษาดี แต่ขาดความเข้าใจเนื้อหาในต้นฉบับ เนื่องจากไม่มีความรู้เฉพาะด้านหรือไม่มีภูมิหลังในเรื่องที่แปล ก็จะมีโอกาสทำให้งานแปลบกพร่องได้มาก ด้วยเหตุนี้ ความรู้เฉพาะด้านหรือภูมิหลังในเรื่องที่จะแปลจึงเป็นปัจจัยสำคัญอันจะนำไปสู่การผลิตงานแปลที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม นี้มีได้หมายความว่าผู้แปลที่ขาดความรู้เฉพาะด้านหรือภูมิหลังในเรื่องที่แปลจะไม่สามารถแปลงานนั้นๆ ได้ เนื่องจากความรู้หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่จะแปลเป็นสิ่งที่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สมัยปัจจุบันที่การศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลสามารถทำได้สะดวก ง่ายตาย และรวดเร็วกว่าในอดีตมากเนื่องด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวล้ำ นอกจากนี้ ผู้แปลยังสามารถหาข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งในภาษาต้นทางและภาษา ปลายทาง หรือแม้แต่จากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง สิ่งสำคัญคือผู้แปลจะต้องเผื่อเวลาก่อนลงมือแปล เพื่อศึกษาหา ข้อมูลเพิ่มเติมจนมีพื้นฐานความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่จะแปลมากพอ

3. มีความสามารถในการถ่ายทอด

นอกเหนือจากความสามารถทางภาษาและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่แปลแล้ว นักแปลที่ดียังจะต้องมี ความสามารถในการถ่ายทอด ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้แปลสามารถจับใจความของเนื้อหาในต้นฉบับ และใช้ ความสามารถในการถ่ายทอดผ่านการเลือกใช้คำและโครงสร้างประโยคที่เหมาะสม รวมทั้งเรียบเรียงประโยคใน ภาษาปลายทางได้อย่างเป็นธรรมชาติและรื่นหูสำหรับผู้อ่าน และสอดคล้องกับความมุ่งหมายของผู้เขียนต้นฉบับ

ศ.ดร.สิทธา พิณีจิววอล ได้เรียงลำดับคุณสมบัติส่วนตัว ความสามารถ ประสบการณ์ และความรู้ของนัก แปล ในหนังสือ “คู่มือนักแปลอาชีพ” (2542) โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด ดังนี้

คุณสมบัติส่วนตัว

- มีใจรักในงานแปล
- รักการอ่าน
- มีสมาธิในการอ่าน
- มีความรอบคอบ ละเอียดระมัดระวังใจการใช้ถ้อยคำ และภาษา
- มีความมั่นใจในตนเองอย่างสูง
- มีจรรยาบรรณของนักแปล เช่น อ้างอิงถึงแหล่งข้อมูล
- มีปฏิภาณดี
- มีความใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ความสามารถ

- สามารถตีความภาษาที่ตนจะถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี
- มีจินตนาการ สร้างสรรค์คำใหม่ที่เหมาะสม เพื่อมิให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่าย
- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

- มีความสามารถในการจัดขั้นตอนในการแปลให้ถูกต้องเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพ

ประสบการณ์

- ฝึกฝนการแปลอยู่เสมอ
- มีความเชี่ยวชาญในงานหลายสาขา
- มีความเข้าใจในระบบงานของหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานแปลอยู่
- เคยได้รับการอบรมทางด้านการแปล
- เคยอ่านงานแปลของผู้อื่นมามากพอควร (เพื่อทราบว่างานแปลเหล่านั้นมีจุดดีจุดบกพร่องที่ใดบ้าง)

ความรู้

- มีความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง
- ทำการค้นคว้าสิ่งแปลกใหม่ที่น่าสนใจ เพื่อเสริมความคิดของตนตลอดเวลา
- สะสมคำแปลใหม่ ที่จะนำมาปรับใช้ในงานแปลได้อย่างถูกต้อง
- มีความรู้ด้านภาษาทั้ง 2 ภาษาที่ใช้ในการแปลเป็นอย่างดี
- มีความรู้เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับงานแปล
- มีภูมิหลังเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ของชาติที่เป็นเจ้าของภาษาที่จะแปลด้วย

ข้อสังเกต

- ยังมีผู้ที่คิดว่า ในการแปลงานเฉพาะสาขา ผู้แปลควรมีอาชีพอยู่ในสาขานั้น เช่น แพทย์ควรเป็นผู้แปลตำราแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญทางอัญมณีควรเป็นผู้แปลตำราทางอัญมณีศาสตร์
- บางหน่วยงานมีนักแปลเฉพาะสาขาไม่ครบทุกสาขา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้นักแปลผู้หนึ่ง แปลงานสาขาอื่นที่ตนไม่ถนัดด้วย
- การแปลงานเฉพาะสาขาควรทำงานแปลเป็นที่มอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต้นฉบับ 1 คน ด้านภาษาไทย 1 คน (อาจเป็นคนเดียวกันได้) และด้านวิชาการเฉพาะสาขา 1 คน

กิจกรรมทำยบท

1. บ่อยครั้งที่ผู้แปลพบว่าคำหนึ่งคำมักมีหลากหลายความหมาย แตกต่างกันไปในแต่ละบริบท ผู้แปลจะต้องทราบว่าคำนั้น ๆ อยู่ในบริบทใดจึงจะสามารถเลือกใช้ความหมายที่ถูกต้องและเหมาะสมตามบริบทได้

จงวิเคราะห์ประโยคต่อไปนี แล้วแปลคำว่า credit ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบทของประโยค

- 1) This shop offers a 30-day credit on all orders.
  - 2) Students must earn a minimum of 34 credits.
  - 3) Credit cards are not accepted.
  - 4) They give no credit to [his] scurrilous assertions. (John Edgar Wideman)
  - 5) Your credit is good but I need cash.
  - 6) His son is a credit to his school.
  - 7) On the credit side, he is a generous person.
  - 8) A credit of 100,000 baht will be paid into your account.
2. จงศึกษาและเปรียบเทียบต้นฉบับและบทแปลต่อไปนี แล้ววิเคราะห์ว่าผู้แปลมีความบกพร่องในประเด็นใด เพราะเหตุใด และควรแก้ไขหรือปรับปรุงอย่างไร
- 1) It is a high-performance car.
มันเป็นรถที่มีสมรรถภาพสูง
  - 2) The coffee is grown in Vietnam.
กาแฟนี้ถูกปลูกในประเทศเวียดนาม
  - 3) It is possible that the world will end soon.
มันเป็นไปได้ว่าโลกใบนี้จะสิ้นสุดในไม่ช้า
  - 4) The boy was taken care of by his nanny.
เด็กชายคนนี้ถูกดูแลโดยพี่เลี้ยงของเขา
  - 5) These skyscrapers are protected against earthquakes.

ตึกระฟ้าเหล่านี้ถูกปกป้องจากแผ่นดินไหว

6) A computer is found in most homes today.

ทุกวันนี้ คอมพิวเตอร์ถูกพบในบ้านส่วนใหญ่

7) The houses along the northern bank suffered most from the floods.

บ้านเรือนที่อยู่ตามแนวชายฝั่งทางด้านเหนือต้องทนทุกข์ทรมานกับน้ำท่วมมากที่สุด

8) Joe is no longer one of my trusted friends.

โจไม่ได้เป็นหนึ่งในเพื่อนที่ได้รับการไว้วางใจจากฉันอีกต่อไป

3. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่ถูกต้องและเหมาะสม

1) The lives of his passengers could be put in danger.

2) This coffee sells well.

3) It's raining cats and dogs.

4) I apologize for cancelling our meeting at such a short notice.

5) The Royal Crematorium was visited by thousands of tourists each day.

6) In the hot desert, the travelers found one water hole after another dry.

7) Hopefully, my close friend will recover from the flu in time for her wedding.

8) It is generally accepted that one who works hard will succeed.

9) I would, if there is time, like to call my brother.

10) The girl in the red t-shirt is my niece.

11) My answer to the sixth question proved a lucky guess.

12) The elephant seemed totally unaware of our presence.

บทที่ 2 โครงสร้างพื้นฐานของประโยค ความหมาย และเครื่องหมายวรรคตอน

“Translation is that which transforms everything so that nothing changes”

— Günter Grass

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานของประโยคในภาษาไทยและภาษาอังกฤษประกอบด้วยอะไรบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
2. จงเปรียบเทียบประโยคต่อไปนี้ แล้ววิเคราะห์ว่าทั้งสองประโยคมีโครงสร้างประโยคแตกต่างกันหรือไม่ และมีความหมายแตกต่างกันหรือไม่
  - 1) พี่ชายดูแลน้องสาว
  - 2) น้องสาวได้รับการดูแลโดยพี่ชาย
3. ความหมายของคำอาจจำแนกได้หลากหลายประเภท อาทิ ความหมายอ้างอิง ความหมายแฝง ฯลฯ จงอธิบายความหมายอ้างอิงและความหมายแฝงของคำต่อไปนี้
  - 1) ส้วม
  - 2) งู
  - 3) สุนัข
  - 4) ตำรวจ
  - 5) ลมพายุ

4. จงวิเคราะห์คู่ประโยคต่อไปนี้ แล้วแปลเป็นภาษาไทย
- 1) Woman without her man has no reason for living.
  - 2) Woman: without her, man has no reason for living.

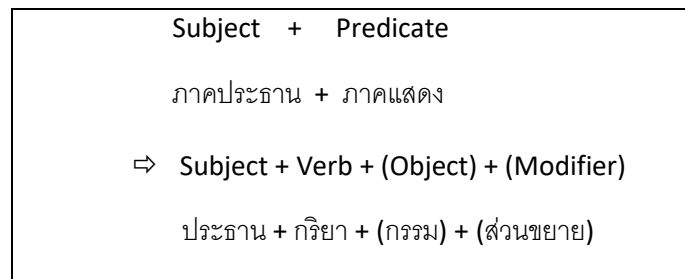
โครงสร้างพื้นฐานของประโยค

ในการแปลงานจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง สิ่งสำคัญประการแรกคือผู้แปลจำเป็นต้องเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้นฉบับต้องการนำเสนอ ดังนั้น หากจะแปลต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นฉบับแปลภาษาไทย ผู้แปลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างประโยคในภาษาอังกฤษอย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถตีความและแปลเป็นภาษาปลายทางได้อย่างถูกต้อง

โครงสร้างประโยคพื้นฐานในภาษาอังกฤษ

ตำราไวยากรณ์ส่วนใหญ่มักจะกล่าวว่าประโยคประกอบด้วยภาคประธาน (subject) และภาคแสดง (predicate) โดยภาคประธานประกอบด้วยคำหรือกลุ่มคำ ภาคแสดงประกอบด้วยคำกริยา ซึ่งอาจเป็นกริยาที่ต้องการกรรมหรือไม่ต้องการกรรมตามหลังโดยอาจมีส่วนขยายด้วย ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ นั้นอาจจะมีหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับประเภทของคำกริยา

ประโยคพื้นฐานในภาษาอังกฤษมักจะมีโครงสร้างดังต่อไปนี้:

ตัวอย่างเช่น

Juliet died.   จูเลียตตาย

ประธาน + กริยา

ประธาน: Juliet

กริยา: died

Romeo loved Juliet very much.

โรมีโอรักจูเลียตมาก

ประธาน + กริยา + กรรม + ส่วนขยาย

ประธาน: Romeo

กริยา: loved

กรรม: Juliet

ส่วนขยาย: very much ทำหน้าที่ขยายคำกริยา 'loved' ว่ารักอย่างไร

นอกจากนี้ คำที่ทำหน้าที่เป็นประธานในประโยคอาจปรากฏในรูปของคำนามเพียงคำเดียว คำนามวลี คำสรรพนาม หรือประโยคย่อย ตัวอย่างเช่น

คำนาม: Dogs are the most loyal animals.

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ซื่อสัตย์ที่สุด

คำสรรพนาม: They are the most loyal animals.

พวกมันเป็นสัตว์เลี้ยงที่ซื่อสัตย์ที่สุด

วลี: Guard dogs can protect your home better than a security system.

สุนัขอารักขาช่วยปกป้องดูแลบ้านได้ดีกว่าระบบความปลอดภัยอิเล็กทรอนิกส์

วลี: Two dogs in a house are better than one.

การเลี้ยงสุนัขไว้ในบ้านสองตัวดีกว่าเลี้ยงไว้เพียงตัวเดียว

ประโยคย่อย: What a dog does when left by his owner shows how much it loves him.

สิ่งที่สุนัขทำเมื่อถูกเจ้าของทอดทิ้งแสดงให้เห็นว่ามันรักเจ้าของของมันแค่ไหน

ประโยคความซ้อนและประโยคความรวม

ประโยคที่ยาวและซับซ้อนมักเกิดจากการนำเอาประโยคพื้นฐานมาซ้อนกัน กล่าวคือ นำเอาประโยคพื้นฐาน 2 ประโยคมาซ้อนกัน (**embedding**) โดยมีประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลักและอีกประโยคเป็นประโยคย่อย โดยองค์ประกอบของประโยคเหล่านี้ยังคงเป็นภาคประธานและภาคแสดง และสามารถทำเช่นนี้ไปได้เรื่อยๆ โดยไม่มีที่สิ้นสุด

ตัวอย่างเช่น

The cat chased the mouse that ate the cheese that came from the cow that grazed in the field.

นอกจากนี้ ประโยคที่ยาวอาจเป็นประโยคที่ประกอบด้วย **noun clause** ที่สามารถขยายต่อไปได้ไม่สิ้นสุด

ตัวอย่างเช่น

He said that the police reported that the witness claimed that John killed his friend.

ในบางกรณี ประโยคที่ยาวอาจเกิดจากการรวมประโยค (**conjoining**) สองประโยคขึ้นไปเข้าด้วยกัน โดยประโยคเหล่านี้มีองค์ประกอบหลักคือภาคประธานและภาคแสดงและมีการใช้คำสันธาน (**conjunction**) เป็นคำเชื่อมเพื่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของประโยคเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น

He has just lost his job, but he's spending a lot of money on luxury watches.

ในบางครั้ง อาจพบประโยคความรวมโดยไม่มีการใช้คำเชื่อม แต่จะมีการใช้เครื่องหมาย **semicolon (;)** เชื่อมประโยคแทน ตัวอย่างเช่น

Money is not everything; there's MasterCard and Visa.

ประโยคกรรมวาจก (Passive structure)

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคในภาษาอังกฤษและภาษาไทย จะพบว่าข้อแตกต่างที่ชัดเจนประการหนึ่งคือการใช้ประโยคกรรมวาจก ก่อนที่จะกล่าวถึงข้อแตกต่างดังกล่าวในรายละเอียด เราจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของประโยคกรรมวาจกอย่างถูกต้องเสียก่อน นักภาษาศาสตร์ได้ให้คำจำกัดความของประโยคกรรมวาจกไว้ดังนี้

"Passive voice is a term used in the grammatical analysis of voice, referring to a sentence, clause or verb form where the grammatical subject is typically the recipient or 'goal' of the action denoted by the verb . . ."

(David Crystal, 1980: 259)

จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่าประโยคกรรมวาจกคือประโยคที่ประธานของประโยคเป็นผู้รับผลที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น สอดคล้องกับคำกล่าวของ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2499: 29) ซึ่งกล่าวว่า ประโยคกรรมเป็นประโยคที่มีกรรมวาจก (ผู้ถูกกระทำ) อยู่ต้นประโยค ตัวอย่างเช่น

เขาโดนพ่อดี

เขาถูกครูบาอาจารย์บังคับให้นั่งอ่านหนังสือ

วัดนี้ก่อสร้างตั้งแต่สมัยอยุธยา

ขนมนี้กินอร่อยดี

อย่างไรก็ตาม ในภาษาอังกฤษ จะพบว่ามีการใช้โครงสร้างประโยคสองรูปแบบในการบอกเล่าความหมาย ความหมายเดียว อันได้แก่

1. ใช้โครงสร้างประโยคกรรตุวาจก (Active structure)

Subject (doer of the action= ผู้กระทำกริยา) + Verb + Object

The press fiercely criticized President Trump.

สื่อวิพากษ์วิจารณ์ประธานาธิบดีทรัมป์อย่างรุนแรง

2. ใช้โครงสร้างประโยคกรรมวาจก (Passive structure)

Subject (receiver of the action=ผู้ถูกกระทำ) + be/get/become + Verb 3 (+by + doer)

President Trump was fiercely criticized (by the press).

ประธานาธิบดีทรัมป์ถูกสื่อวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง

จะเห็นได้ว่าประโยคตัวอย่างข้างต้น แม้จะมีโครงสร้างต่างกัน แต่ก็สื่อความหมายเดียวกัน ต่างกันตรงที่ว่าผู้พูดต้องการเน้นความสนใจที่ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ หากต้องการเน้นความสนใจที่ผู้กระทำก็ใช้โครงสร้างประโยคแบบกรรตุวาจก หากต้องการเน้นผู้ถูกกระทำก็จะใช้โครงสร้างกรรมวาจก ดังตัวอย่างเพิ่มเติมต่อไปนี้

The Nepal quake killed thousands of people.

เหตุแผ่นดินไหวในประเทศเนปาลได้คร่าชีวิตผู้คนนับพัน

(ประเด็นความสนใจอยู่ที่สิ่งที่คร่ำครวญผู้คนนับพัน)

Thousands of people were killed by the Nepal quake.

ผู้คนนับพันถูกคร่ำครวญโดยเหตุแผ่นดินไหวในประเทศเนปาล

(ประเด็นความสนใจอยู่ที่ผู้คนนับพันที่ถูกคร่ำครวญ)

จากทั้งสองตัวอย่างข้างต้นอาจสรุปได้ว่าแม้จะสามารถใช้โครงสร้างประโยคที่แตกต่างเพื่อสื่อความหมายเดียวกันได้ แต่โครงสร้างประโยคที่ต่างกันก็ส่งผลให้การเน้นความสำคัญของเนื้อหาในแต่ละส่วนของประโยคไม่เท่ากัน นอกจากนี้ โครงสร้างกรรมวากยังพบมากในประโยคที่ต้องการเน้นสิ่งที่เกิดขึ้น โดยมีได้เน้นผู้กระทำให้สิ่งนั้นๆ เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

Toyota was established in 1937.

บริษัทโตโยต้าก่อตั้งขึ้นในปี 1937 (เน้นที่บริษัทโตโยต้าและช่วงเวลาที่บริษัทก่อตั้งขึ้น ไม่เน้นที่ผู้ก่อตั้งบริษัท)

President Kennedy was assassinated in 1963.

ประธานาธิบดีเคนเนดีถูกลอบสังหารในปี 1963 (เน้นที่ประธานาธิบดีผู้ถูกลอบสังหารและปีที่ถูกสังหาร ไม่เน้นผู้ลอบสังหาร)

นอกเหนือจากความแตกต่างในการเน้นความสำคัญของเนื้อหาในประโยค โครงสร้างกรรมวากยังใช้เมื่อผู้พูดไม่ทราบหรือไม่สามารถระบุได้ว่าใครเป็นผู้กระทำกริยานั้นๆ เช่น

It is expected that the strike will end soon.

คาดว่าการประท้วงจะสิ้นสุดลงในไม่ช้า

Language can be learnt without a teacher.

ภาษาสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีครูสอน

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาข้อแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในแง่ของโครงสร้างประโยค จะพบว่าในภาษาอังกฤษมีการใช้โครงสร้างกรรมวาจกอยู่มากในขณะที่ในภาษาไทยโครงสร้างประโยคเช่นนี้ไม่เป็นที่นิยมเท่าใดนัก การแปลประโยคกรรมวาจกในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจึงมักก่อให้เกิดปัญหาในการแปลอยู่บ่อยครั้ง

สุพรรณณี ปิ่นมณี (2559: 23-34) ได้อธิบายวิธีการแปลประโยคที่มีโครงสร้างกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งมีอยู่ 4 วิธี ดังนี้

1. ในกรณีที่ประธานผู้กระทำกริยาปรากฏอยู่ในประโยคกรรมวาจก ผู้แปลอาจจะย้ายผู้กระทำมาอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค

ตัวอย่างเช่น

The tire was changed by my neighbor.

ยางรถยนต์ถูกเปลี่ยนโดยเพื่อนบ้านของฉัน

=> เพื่อนบ้านของฉันเปลี่ยนยางรถยนต์ให้

อย่างไรก็ตาม การย้ายผู้กระทำกริยามาไว้ในตำแหน่งประธานของประโยคจะส่งผลให้การเน้นความสำคัญของประโยคเปลี่ยนไปดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. คำในภาษาไทยที่แสดงถึงความหมายกรรมวาจก ได้แก่คำว่า “ถูก” “โดน” และ “ได้รับ” ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ดังนี้

คำที่สื่อความหมายเชิงลบ: “ถูก” และ “โดน”

ตัวอย่างเช่น

This boy is always punished by the teacher.

เด็กชายคนนี้ถูกครูทำโทษเป็นประจำ หรือ

เด็กชายคนนี้โดนครูทำโทษเป็นประจำ (คำว่า “โดน” มักจะใช้ในภาษาพูดมากกว่า)

These villages were almost entirely destroyed by fire.

หมู่บ้านเหล่านี้ถูกเพลิงไหม้เผาเกือบจะทั้งหมด

Last week his uncle was bitten by a snake.

สัปดาห์ก่อน ลุงของเขาถูกงูกัด

คำที่สื่อความหมายเชิงบวก: “ได้รับ”

ตัวอย่างเช่น

He was awarded the Nobel Prize in Chemistry in 2004.

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาเคมีประจำปี 2004

คำที่สื่อความหมายเป็นกลาง: อาจเลือกใช้ได้ทั้งคำว่า “ถูก” “โดน” หรือ “ได้รับ”

ตัวอย่างเช่น

This poem was translated into Spanish.

กลอนบทนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาสเปน

Hybrid cars are designed to minimize fuel consumption.

รถยนต์ไฮบริดถูกออกแบบมาให้ช่วยลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

รถยนต์ไฮบริดได้รับการออกแบบมาให้ช่วยลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

3. ในกรณีที่ไม่วลีประธานผู้กระทำการในประโยคก็อาจเติมประธานว่าง (Empty subject) เช่น คำว่า “เขา” หรือ “มีการ” เพื่อให้ฟังดูเป็นภาษาไทยที่สละสลวย เนื่องจากภาษาไทยไม่นิยมใช้ประโยคที่มีโครงสร้างกรรมวาจก

ตัวอย่างเช่น

A large budget is spent on space exploration every year.

งบประมาณจำนวนมหาศาลถูกใช้ไปกับการสำรวจอวกาศในทุกๆ ปี

=> ในทุกๆ ปี มีการใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลในการสำรวจอวกาศ

Previously the road had been called “Dummy Road” and later on it has been changed into “Sixty-Six Road.”

ก่อนหน้านี้ ถนนสายนี้ถูกเรียกชื่อว่าถนนดัมมี่ แต่ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นถนนหกสิบหก

=>ก่อนหน้านี เขาเรียกถนนสายนี้ว่าถนนดัมมี่ แต่ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นถนนหกลีบหก

4. ใช้คำกริยาแบบเดียวกับคำกริยาในโครงสร้างกรตุวจาก แต่มีความหมายเป็นกรรมวจาก

ตัวอย่างเช่น

This watch is made in China.

นาฬิกาเรือนนี้ผลิตที่ประเทศจีน

Over 95% of electric cars are sold in only 10 countries.

กว่า 95% ของรถยนต์ไฟฟ้าทั้งหมดจำหน่ายใน 10 ประเทศเท่านั้น

ประเภทของความหมาย

หากพิจารณาถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อการผลิตงานแปลให้มีคุณภาพ คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าหัวใจสำคัญก็คือความเข้าใจในความหมายที่ผู้เขียนงานต้นฉบับต้องการสื่ออย่างถ่องแท้ก่อนที่จะถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล จริงอยู่ว่าปัญหาที่เกิดจากความไม่รู้จักความหมายในระดับคำสามารถแก้ไขได้ด้วยการค้นหาคำตอบในพจนานุกรม แต่เนื่องจากในความเป็นจริงบ่อยครั้งที่คำหนึ่งคำจะมีความหมายได้มากกว่าหนึ่งความหมาย และคำหนึ่งคำก็ทำหน้าที่ต่างกันเมื่ออยู่ในตำแหน่งของประโยคและในบริบทที่ต่างกัน ส่งผลให้มีความหมายแตกต่างกันไปด้วย ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ประโยค ก Some people expect the government to look after them from the cradle to the grave.

ประโยค ข He's making a grave decision in a time of crisis.

จากตัวอย่างประโยคทั้งสองประโยคข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า “บริบท” หรือข้อความที่ปรากฏร่วมกับคำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้แปลสามารถเลือกความหมายที่ถูกต้องของคำศัพท์ ในประโยค ก คำว่า grave เป็นคำนามซึ่งปรากฏอยู่หลังคำบุพบท to อีกทั้งยังตามหลังคำว่า cradle ซึ่งเป็นคำนามที่มีความหมายว่า เพลเด็ก จึงควรแปลความหมายของคำว่า grave ในฐานะที่เป็นคำนาม ยิ่งไปกว่านั้น หากผู้แปลเข้าใจว่า from the cradle to the grave เป็นสำนวน ก็จะไม่แปลสำนวนดังกล่าวว่า ตั้งแต่เกิดจนตาย จึงควรแปลประโยค ก ว่า ‘คนบางคนมักคาดหวังให้รัฐบาลดูแลพวกเขาตั้งแต่เกิดจนตาย’

ในประโยค ข คำว่า **grave** ปรากฏอยู่หน้าคำนาม **decision** จึงควรแปลคำดังกล่าวในฐานะที่เป็นคำคุณศัพท์ว่า สำคัญ ดังนั้นจึงควรแปลประโยคดังกล่าวว่า ‘เขากำลังตัดสินใจครั้งสำคัญในช่วงเวลาวิกฤต’

ตัวอย่างที่ 2

ประโยค ก **Jane can't bear children when they are noisy.**

ประโยค ข **Jane can't bear children due to some reproductive disorders.**

คำว่า **bear** ที่ปรากฏในประโยคทั้งสองประโยคข้างต้นในตัวอย่างที่ 2 เป็นคำกริยาทั้งคู่ อย่างไรก็ตาม ในประโยค ก **bear** ตามด้วยคำว่า **children** ซึ่งเป็นกรรม และแม้คำว่า **bear** จะเป็นคำกริยาที่มีหลายความหมาย แต่จากข้อความ ‘**when they are noisy**’ ที่ต่อท้ายประโยคช่วยให้ผู้แปลสามารถเลือกใช้ความหมายของคำกริยาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมตามบริบท จึงควรแปลคำกริยาดังกล่าวว่า ‘อดทน’ ดังนั้น ประโยค ก จึงควรแปลว่า ‘เจนไม่สามารถทนอยู่กับเด็กๆ ที่เสียงดังได้’

ในประโยค ข **bear** ยังคงเป็นคำกริยา แต่เนื่องจากในบริบทปรากฏข้อความที่แสดงถึงเหตุว่า ‘**due to some fertility problems**’ จึงควรแปลคำกริยา **bear** ว่า ‘ให้กำเนิด’ หรือ ‘คลอดลูก’ ดังนั้น ประโยค ข จึงควรแปลว่า ‘เจนไม่สามารถมีลูกได้เพราะเธอมีความผิดปกติเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์’

ตัวอย่างที่ 3

In space, there's not much space.

ประโยคในตัวอย่างที่ 3 เป็นส่วนหนึ่งของบทบรรยายในสารคดีเรื่องหนึ่งซึ่งกล่าวถึงชีวิตของนักบินอวกาศซึ่งต้องอยู่ในยานอวกาศตลอดระยะเวลาที่อยู่ในอวกาศ ทำให้สามารถเคลื่อนไหวได้เฉพาะในบริเวณที่จำกัดภายในยานอวกาศเท่านั้น เมื่อแปลคำว่า **space** ที่ปรากฏอยู่ 2 ตำแหน่งในประโยคข้างต้นก็ต้องอาศัยบริบทของคำและสถานการณ์ที่ประโยคนี้เชื่อมโยงถึงในการช่วยวิเคราะห์ความหมายของคำดังกล่าวในแต่ละตำแหน่ง

โดยทั่วไป คำว่า **space** ซึ่งเป็นคำนามมีความหมายหลากหลายความหมาย ได้แก่ อวกาศ ระยะเวลา พื้นที่ว่าง หากจะวิเคราะห์จากคำที่ปรากฏร่วมกับคำๆ นี้ คำว่า **space** แรกนำหน้าด้วยบุพบท **in** โดยปราศจาก **article** จึงมีความหมายว่า อวกาศ ส่วนคำว่า **space** ท้ายประโยค หากวิเคราะห์ความหมายจากสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับประโยค จะมีความหมายว่า พื้นที่ว่าง ดังนั้น จึงแปลประโยคสั้นๆ นี้ได้ว่า “ในอวกาศ มีพื้นที่ว่างไม่มากนักสำหรับนักบินอวกาศ”

จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น อาจสรุปได้ว่าคำหนึ่งคำอาจแปลได้แตกต่างกันไปเมื่อคำๆ นั้นปรากฏอยู่
เดี่ยวๆ แต่เมื่ออยู่ในประโยคและแวดล้อมไปด้วยข้อความแล้ว คำๆ นั้นจะมีความหมายเดียวที่สอดคล้องกับบริบทตลอดจน
สถานการณ์ที่แวดล้อมการใช้คำนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ การรู้จักวิเคราะห์ความหมายของคำ กลุ่มคำ รวมทั้งสำนวนต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่ผู้
แปลจะต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

คำหนึ่งคำอาจสื่อความหมายได้ในรูปแบบที่แตกต่างกันไป โดยอาจแบ่งประเภทของความหมายแบบกว้างๆ ได้ดังนี้

ก. ความหมายอ้างอิง (Referential meaning)

ความหมายอ้างอิง หมายถึง ความหมายที่อ้างอิงโดยตรงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม
หรืออาจเป็นความคิดหรือมโนภาพ สอดคล้องกับที่ไนดา (1974) (อ้างถึงในสัญญาวี สายบัว 2550) กล่าวว่า
มนุษย์ใช้คำเพื่ออ้างอิงถึง “สิ่ง” ต่างๆ 4 ประเภท คือ

- (1) สิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม เช่น ท้องฟ้า, โต๊ะ, เมฆ, star, father
- (2) กิริยาอาการต่างๆ เช่น ร้องไห้, ยิ้ม, sing, sleep
- (3) ความรู้สึกต่างๆ ที่เป็นนามธรรม เช่น ความปรารถนา, ความทุกข์, wisdom, joy
- (4) ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ต่างๆ เช่น แต่, ใน, นอกเหนือ, when, if เป็นต้น

ข. ความหมายแฝง (Connotative meaning)

ความหมายแฝง หมายถึง ความหมายที่ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์จากองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากตัว
ภาษาที่มองเห็น องค์ประกอบดังกล่าวที่สำคัญ ได้แก่ วัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษานั้นๆ ตัวอย่างเช่น คำว่า ‘ส้วม’
มักก่อให้เกิดความรู้สึกเชิงลบต่อผู้รับสาร เนื่องจากเป็นคำที่ก่อให้เกิดมโนภาพว่าเป็นสถานที่ที่ไม่สะอาด เป็น
สถานที่ที่มนุษย์ใช้ขับถ่าย นำพาให้นึกถึงกลิ่นอันไม่พึงประสงค์ตามไปด้วย จึงเป็นคำที่ควรเลี่ยง โดยแทนที่ด้วย
คำว่า ‘ห้องน้ำ’ หรือ ‘สุขา’ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกในเชิงลบต่อผู้รับสาร ในทางกลับกัน คำว่า ‘restroom’
หรือแม้แต่ ‘toilet’ ในภาษาอังกฤษไม่สื่อความรู้สึกในเชิงลบดังเช่นคำว่า ‘ส้วม’ ในภาษาไทย อีกตัวอย่างหนึ่ง
ที่เห็นได้ชัดเจนคือคำว่า ‘owl’ หรือ ‘นกฮูก’ ในภาษาไทย ในความรู้สึกของคนไทยโดยทั่วไปถือเป็นสัตว์ที่น่ากลัว
เนื่องจากเป็นสัตว์กลางคืน มีเสียงร้องที่ชวนขนหัวลุก อีกทั้งยังถือเป็นกลางบอกเหตุตามความเชื่อโบราณ แต่ใน
วัฒนธรรมญี่ปุ่น กลับถือว่างนกฮูกเป็นตัวแทนแห่งความโชคดีและช่วยปกป้องมนุษย์จากสิ่งชั่วร้าย ใน
ขณะเดียวกันในอีกซีกโลกหนึ่ง นกฮูกก็เป็นสัญลักษณ์แห่งปัญญาและความรู้ กระทั่งมีสถาบันการศึกษาบาง
แห่งในโลกตะวันตกใช้นกฮูกเป็นส่วนหนึ่งของสัญลักษณ์ของสถาบัน ด้วยเหตุนี้ ความหมายแฝงจึงก่อให้เกิด
ปฏิกิริยาตอบสนองทางอารมณ์ต่อผู้รับสารที่แตกต่างกันนอกเหนือจากการรับรู้ในระดับของความหมายอ้างอิง
โดยการตีความและวิเคราะห์ความหมายแฝงจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและประสบการณ์ของผู้รับสาร

นอกจากนี้ สถานการณ์ในการสื่อสารยังเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการรับรู้ ความหมายแฝงของคำที่แตกต่างกันได้ ตัวอย่างเช่น

ประโยค ก ตำรวจมาแล้ว ไม่ต้องห่วงนะ เดี่ยวทุกอย่างจะกลับเป็นปกติ

ประโยค ข ตำรวจมาแล้ว ฉันบอกแล้วไง เป็นเรื่องอีกจนได้

ประโยค ค เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวที่ใสชื่อบริสุทธิ์

ประโยค ง นายวีระก็เป็นแบบนี้แหละ ชอบทำตัวเป็นเด็ก นำราคาถู

ตามความหมายอ้างอิงจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย แต่เมื่อบริบทและสถานการณ์ในการใช้คำว่า ‘ตำรวจ’ นั้นแตกต่าง ก็อาจก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้รับสารที่แตกต่างกันไป ในประโยค ก ข้างต้น เห็นได้ชัดว่าผู้พูดมีความรู้สึกเชิงบวกกับตำรวจ และมองว่าตำรวจจะช่วยคลี่คลายสถานการณ์ได้ ในทางกลับกัน ผู้พูดในประโยค ข มีความรู้สึกเชิงลบกับตำรวจเนื่องจากตำรวจอาจนำความเดือดร้อนมาให้ ส่วนในประโยค ค ผู้พูดสื่อความหมายของคำว่า ‘เด็ก’ ว่าเป็นวัยที่บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา สดใส ไร้เล่ห์เหลี่ยม แต่ผู้พูดในประโยค ง ใช้คำว่า ‘เด็ก’ เพื่อสื่อความหมายในเชิงลบอย่างชัดเจนเมื่อใช้บรรยายลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้ใหญ่ จึงอาจสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ความหมายจะต้องอาศัยบริบทในการสื่อสารเพื่อช่วยให้ผู้แปลสามารถวิเคราะห์ความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์

ค. ความหมายเชิงอุปมา (Figurative meaning)

ความหมายเชิงอุปมาเป็นความหมายที่เกิดจากการเปรียบเทียบ ในการแปลสำนวนหรือข้อความที่มีความหมายเชิงอุปมา มักจะมีเรื่องของวัฒนธรรมและความเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลัง วัฒนธรรมและแนวคิดของชนชาติที่ใช้ภาษาฉบับแปล รวมทั้งบริบทแวดล้อมการใช้ความเปรียบนั้นๆ จึงจะสามารถวิเคราะห์และตีความก่อนจะลงมือแปลได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการใช้ความเปรียบที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล ตัวอย่างเช่น

ประโยค ก She is all skin and bone.

เธอผอมจนเห็นแต่หนังหุ้มกระดูก

ประโยค ข The shirt he is wearing is as black as coal.

เสื้อเชิ้ตที่เขาใส่ดำอย่างกับถ่าน

ประโยค ค Some countries have laws that punish crimes with an eye for an eye
and a tooth for a tooth.

ประเทศบางประเทศใช้กฎหมายที่มีบทลงโทษแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน

จากการใช้ความเปรียบในประโยค ก จะเห็นได้ว่าสำนวน ‘to be all skin and bones’ ตรงกับ
สำนวนไทยที่ว่า ‘ผอมจนเห็นแต่หนังหุ้มกระดูก’ ส่วนคุณศัพท์วลีในประโยค ข ‘black as coal’ ตรงกับ
สำนวนที่ใช้ในภาษาไทยว่า ‘ดำเหมือนถ่าน’ และสำนวนที่ปรากฏในประโยค ค ‘an eye for an eye and
a tooth for a tooth’ ตรงกับความเปรียบในภาษาไทยว่า ‘ตาต่อตา ฟันต่อฟัน’ ตัวอย่างความเปรียบใน
ประโยคทั้งสามประโยคข้างต้นจึงถือเป็นการใช้ถ้อยคำสำนวนที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในภาษาอังกฤษและ
ภาษาไทย ทำให้การแปลทำได้โดยไม่เป็นปัญหานัก

อย่างไรก็ตาม จะพบว่าบ่อยครั้งการใช้ความเปรียบหรือคำอุปมาอุปไมยในภาษาอังกฤษแตกต่าง
จากในภาษาไทยโดยสิ้นเชิง ทำให้ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเพื่อช่วยในการ
ตีความ แล้วจึงนำไปถ่ายทอดด้วยสำนวนที่สื่อความหมายได้ตรงกัน ตัวอย่างเช่น

The right front tire is as flat as a pancake.

คุณศัพท์วลีที่ปรากฏในตัวอย่างประโยคข้างต้นใช้เพื่อเปรียบเทียบความแบนของยางว่ามี
ลักษณะเหมือนแพนเค้กซึ่งเป็นอาหารว่างของชาติตะวันตก แต่เนื่องจากแพนเค้กมีได้อยู่ในวัฒนธรรม
ไทย คนไทยรู้จักแพนเค้กเพียงในฐานะที่เป็นอาหารที่ได้รับอิทธิพลมาจากชาติตะวันตก เราจึงไม่
เปรียบเทียบความแบนของสิ่งของว่าเหมือนแพนเค้ก ประโยคตัวอย่างข้างต้นจึงควรแปลว่า ‘ยางด้านหน้า
ขวาแบนราวกับกล้วยทับ’ ซึ่งเป็นความเปรียบที่ใช้กันโดยทั่วไปในวัฒนธรรมไทยและสื่อความหมาย
เดียวกัน

จากประเภทของความหมายที่ผู้เขียนอธิบายไว้อย่างกว้างๆ ข้างต้น อาจสรุปได้ว่าความหมายเป็นองค์ประกอบทาง
ภาษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการแปล ยิ่งผู้แปลตระหนักได้ว่าผู้เขียนต้นฉบับต้องการสื่อความหมายในลักษณะใด
และสามารถจับความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้อย่างถูกต้องมากเท่าใด ก็จะช่วยให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมาย
นั้นๆ ออกมาเป็นภาษาฉบับแปลได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นธรรมชาติได้มากเท่านั้น

นอกเหนือจากประเด็นของความหมายประเภทต่างๆ ที่จะต้องวิเคราะห์และพิจารณาแล้ว ผู้แปลยังจะต้องตระหนักว่า
การใช้ภาษาของคนในแต่ละชนชาติกำหนดโดยวิธีการมองโลกและการรับรู้ในรูปแบบเฉพาะของคนในชนชาตินั้นๆ กล่าวคือ
คำๆ หนึ่ง ในภาษาหนึ่ง อาจมีความหมายกว้างหรือแคบกว่าคำๆ เดียวกันในอีกภาษาหนึ่งได้เสมอ โดยขึ้นอยู่กับระบบความคิด
ของคนที่ใช้ภาษานั้นๆ ตัวอย่างเช่น คำว่า snow ในภาษาอังกฤษ หรือ หิมะ ในภาษาไทยซึ่งตามพจนานุกรมหมายถึง ละออง
น้ำในอากาศที่แปรสภาพเป็นของแข็งเพราะอุณหภูมิต่ำ ลักษณะฟูเป็นปุย ลอยลงมาจากท้องฟ้า ในความเป็นจริง หิมะ มี

หลากหลายประเภท แต่ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ในบางภาษาเช่นภาษาอังกฤษและไทย ยังคงใช้คำกลางๆ คือคำว่า snow และ หิมะ ตามลำดับ เพื่ออ้างอิงถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในภาษาเอสกิโมมีคำที่ใช้เรียกหิมะแต่ละประเภทโดยเฉพาะ เนื่องจากในการรับรู้และระบบความคิดของชาวเอสกิโม หิมะถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญและมีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขา การอ้างอิงถึงหิมะโดยใช้คำที่หลากหลายตามประเภทของหิมะจึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนอีกตัวอย่างหนึ่งคือ การใช้คำลำดับญาติในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ในภาษาไทยมีคำลำดับญาติโดยละเอียด เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้าสาว น้าชาย อาเล็ก อาใหญ่ พี่สาว น้องสาว หลานสาว หลานชาย ฯลฯ โดยแต่ละคำบ่งบอกชัดเจนว่าเป็นคำที่อ้างอิงถึงญาติพี่น้องฝ่ายบิดาหรือมารดา อีกทั้งยังบ่งบอกเพศและวัยอีกด้วย ในทางกลับกัน ในภาษาอังกฤษจะกำหนดคำลำดับญาติไว้กว้างๆ ไม่สื่อความหมายโดยละเอียดเท่าในภาษาไทย ดังนั้น ผู้แปลจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างในแง่ของระบบคำอยู่เสมอ และแม้ว่าในบางครั้งจะมีระบบคำที่ตรงกันในภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง แต่ในบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่าง ก็ไม่สามารถแปลโดยใช้คำๆ เดียวกันนั้นได้เสมอไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประโยค ก	When they heard the police siren, they ran.
ประโยค ข	The hybrid engine is running.
ประโยค ค	Sorry, I have to run.
ประโยค ง	Pollen makes my nose run.

จากประโยค ก-ง ข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำว่า run แม้จะมีความหมายตรงกับภาษาไทยว่า วิ่ง แต่ก็ไม่สามารถแปลคำๆ เดียวกันนี้ในแต่ละบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างได้ว่า วิ่ง เสมอไป ในประโยค ก บริบทของประโยคทำให้ประโยคนี้มีความหมายว่า ‘เมื่อได้ยินเสียงไซเรนจากรถตำรวจ พวกเขาถึงวิ่งทันที’ ส่วนประโยค ข แปลได้ว่า ‘เครื่องยนต์ไฮบริดกำลังทำงาน’ ประโยค ค แปลว่าได้ว่า ‘ขอโทษด้วยครับ(//ค่ะ) ผม(//ดิฉัน)ต้องไปแล้ว’ และประโยค ง แปลได้ว่า ‘ฉันจะน้ำมูกไหลเมื่ออยู่ใกล้ละอองเกสรดอกไม้’ จากตัวอย่างข้างต้น อาจสรุปได้ว่าคำหนึ่งคำมีหลายความหมายเมื่ออยู่โดดๆ แต่หากคำๆ เดียวกันนั้นปรากฏอยู่ในบริบทที่แตกต่าง ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปด้วย

การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ในภาษาอังกฤษ มีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาเขียนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทย ซึ่งมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพียงจำกัด ตัวอย่างเช่น การใช้เครื่องหมายอัฒภาค (“ - ”) ในภาษาไทยซึ่งใช้เมื่อต้องการสื่อว่าข้อความในเครื่องหมายดังกล่าวเป็นคำพูดของบุคคล และเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) ซึ่งใช้ต่อท้ายคำอุทาน เป็นต้น เครื่องหมายวรรคตอนเหล่านี้ไม่มีความสำคัญในแง่ของความหมายของประโยคเท่าใดนัก ตรงกันข้ามกับในภาษาอังกฤษ เครื่องหมายวรรคตอนถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทในการสื่อความหมายในภาษาเขียนเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะใช้แบ่งความ

และกำหนดวรรคตอนแล้ว ยังสื่อความหมายโดยแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อความและสามารถเปลี่ยนความหมายในประโยคเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายวรรคตอนหรือเมื่อเปลี่ยนตำแหน่งของเครื่องหมายวรรคตอนอีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ประโยค ก   Henry Jones and I first met in Tokyo.

ประโยค ข   Henry, Jones and I first met in Tokyo.

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น จะเห็นได้ว่าประโยค ก ไม่ปรากฏการใช้เครื่องหมาย comma (,) คั่นกลางระหว่างชื่อ Henry และ Jones ทำให้ตีความได้ว่าประธานของประโยคมีเพียงสองคนคือ 'Henry Jones' และ 'I' เมื่อแปลประโยคนี้เป็นภาษาไทยจึงได้ประโยคว่า 'ฉันและเฮนรี่ โจนส์พบกันครั้งแรกที่กรุงโตเกียว' ส่วนในประโยค ข มีเครื่องหมาย comma (,) คั่นกลางระหว่างชื่อ Henry และ Jones ตีความได้ว่าประธานของประโยคมีทั้งหมด 3 คน คือ 'Henry' 'Jones' และ 'I' ประโยคนี้จึงแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า 'ฉัน เฮนรี่ และโจนส์ พบกันครั้งแรกที่กรุงโตเกียว'

ตัวอย่างที่ 2

ประโยค ก

Mary has worked so hard that she has aged, like her mother; she certainly works too hard.

ประโยค ข

Mary has worked so hard that she has aged; like her mother, she certainly works too hard.

จะสังเกตได้ว่าประโยคตัวอย่างทั้งสองประโยคข้างต้น มีรูปประโยค การเรียงคำและการใช้คำที่เหมือนกันทุกประการ ต่างกันที่การใช้เครื่องหมายวรรคตอน เมื่อใช้เครื่องหมายวรรคตอนเดียวกันในตำแหน่งของประโยคที่ต่างกัน การสื่อความหมายของประโยคก็แตกต่างกันไปด้วย ประโยค ก แปลว่า 'แม่ทำงานหนักเสียจนดูแก่ลงเหมือนแม่ของหล่อน หล่อนทำงานหนักมากไปจริงๆ' ส่วนประโยค ข แปลว่า 'แม่ทำงานหนักเสียจนดูแก่ลง หล่อนทำงานหนักเกินไปเช่นเดียวกับแม่ของหล่อน' จากประโยคทั้งสองข้างต้น มีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนคือ semicolon (;) และ comma (,) สลับตำแหน่งกัน ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไปเนื่องจากบุพบทวลี 'like her mother' ทำหน้าที่ขยายประโยคที่ต่างกันเมื่อมีการแบ่งประโยคด้วยเครื่องหมายวรรคตอนต่างกัน จึงอาจสรุปได้ว่าผู้แปลจำเป็นต้องพิจารณาอย่างระมัดระวังเพื่อให้เข้าใจนัยในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ว่าเครื่องหมายวรรคตอนนั้นๆ แสดงความหมายหรือความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อความอย่างไร จึงจะสามารถตีความและถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

กิจกรรมท้ายบท

1. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาไทย

- 1) Only a handful of people responded to the questionnaire.
- 2) My dad met an old friend.
- 3) My dad met some old friends.
- 4) Let me get this one; you paid for the last round.
- 5) a. She is a pretty, generous woman.
b. She is a pretty generous woman.
- 6) Look out! The cat is on the TV.
- 7) The soil is so rich that it produces several crops a year.
- 8) A frog can make a sound without opening its mouth.
- 9) A proper diet and regular exercise are important factors in maintaining good health.
- 10) The boy in the black shirt is my nephew.
- 11) I was just going to cross the road when someone shouted "Stop!"
- 12) By the time the football match ends, many of the spectators will have left.
- 13) There are two windmills, the larger of which stands a hundred feet high.
- 14) Srisuda hurt her finger when she was fixing her dinner last night.
- 15) No one could talk him into joining the club unless its membership fee was free.
- 16) I have lately received a number of emails about your late husband.
- 17) I have a number of Chinese relatives, most of whom live in Shanghai.
- 18) My dad has completely forgotten the appointment.
- 19) She had hardly finished her speech when the light went out.
- 20) Directly in front of me stood an old castle.
- 21) Unlike most other public parks, this particular public park is located right in the heart of the city.
- 22) He ducked his head as the ball came toward him.
- 23) In the hot desert, the travelers found one water hole after another dry.
- 24) Before he became famous, he lived in mean house near the center of the town.

25) Four students were suspected of cheating in the translation test.

2.

1) Change is like death; you don't know what it's like until you're standing in the gate.

จงแปลประโยคข้างต้น โดยใช้คำและบริบทที่แวดล้อมเพื่อช่วยในการตีความคำว่า 'gate' ให้สอดคล้องกับ
ความหมายของผู้พูด

2) The world is still picking up the pieces after the war.

จงแปลประโยคข้างต้น โดยใช้คำและบริบทที่แวดล้อมเพื่อช่วยในการตีความสำนวน 'to pick up the pieces' ให้
สอดคล้องกับความหมายของผู้พูด

บทที่ 3 หลักการและกลวิธีเบื้องต้นในการแปล

“There can never be an absolutely final translation.”

— Robert M. Grant

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักแปลที่ดีควรทำอะไรบ้างก่อนลงมือแปลงานหนึ่งชิ้น จงอภิปรายขั้นตอนการแปลตั้งแต่ต้นจนทำงานแปลเสร็จสิ้น
2. ภายหลังจากเสร็จสิ้นการแปลในรอบแรก นักแปลที่ดีควรทำอะไร เพราะเหตุใด จงอภิปราย
3. ในกรณีที่นักแปลพบปัญหาในขณะแปล โดยไม่สามารถแปลประโยคหนึ่งประโยคใดได้ ควรแก้ปัญหาอย่างไร

ในบทนี้จะขอแนะนำเสนอแนวคิดและกระบวนการแปล 2 รูปแบบของนักวิชาการด้านการแปล ได้แก่ **Daniel Gile** และ **Peter Newmark**

แนวคิดและกระบวนการแปล **Sequential Model of Translation** ของ **Daniel Gile**

Daniel Gile นำเสนอแนวคิดและกระบวนการแปลที่มีชื่อเรียกว่า **Sequential Model of Translation** ซึ่งมุ่งเน้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนการแปลสามารถนำมาปรับใช้ในการเปลี่ยนภาษาต้นทางให้เป็นภาษาปลายทาง โดยประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ความเข้าใจ (Comprehension)
- 2) การสร้างใหม่ (Reformulation)

ขั้นตอนที่ 1: ความเข้าใจ (Comprehension)

ในขั้นตอนแรกนี้ นักแปลจะต้องทำความเข้าใจกับต้นฉบับ ความเข้าใจนี้จะเกิดขึ้นได้จากการอ่านต้นฉบับทีละหน่วย (Translation unit) โดยนักแปลจะสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับความหมายของสิ่งที่อ่าน (Meaning hypothesis) โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับภาษาต้นทางและความรู้ทั่วไปที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับหัวข้อนั้นๆ ตลอดจนถึงที่อนุมานหรือสรุปได้จากการอ่านมาช่วยในการตีความและกำหนดความหมาย ความรู้ทั้งหมดที่กล่าวมานี้อยู่ใน **Knowledge base** ทางด้านซ้ายของแผนภูมิ

(ตามที่แสดงในภาพที่ 2 ด้านล่าง) และในกรณีที่ความรู้ใน Knowledge base มีไม่เพียงพอที่จะช่วยให้นักแปลกำหนดความหมาย นักแปลจะต้องหาข้อมูลความรู้เพิ่มจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ซึ่ง Daniel Gile เรียกความรู้ในส่วนนี้ว่า Knowledge acquisition ในขั้นตอนนี้ นักแปลมีหน้าที่ตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความหมายของ Translation unit ในต้นฉบับว่ามีความเป็นไปได้หรือสมเหตุสมผลเพียงพอหรือไม่ (plausibility) ทั้งนี้ นักแปลอาจตีความคลาดเคลื่อนหากใช้เวลาอ่านต้นฉบับและตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความหมายน้อยเกินไปหรือมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อนั้นๆ ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ในกรณีที่นักแปลมีความเข้าใจในต้นฉบับเพียงในระดับคำหรือโครงสร้างทางภาษา ก็อาจเป็นเหตุที่ทำให้นักแปลไม่สามารถผลิตงานแปลที่มีคุณภาพได้ ดังนั้น ปัจจัยสำคัญอันจะนำไปสู่ความเข้าใจในต้นฉบับก็คือการวิเคราะห์ต้นฉบับอย่างรอบคอบ

โดยสรุป การที่นักแปลจะสามารถวิเคราะห์ต้นฉบับได้อย่างถูกต้องเพียงพอที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในต้นฉบับอย่างชัดเจน (comprehension) ได้ นั้น จะต้องมียอดประกอบในสมการต่อไปนี้

$$1) \quad C = KL + ELK \text{ (Gile, 1995: 78)}$$

C = “Comprehension” หรือ ความเข้าใจ

KL = “Knowledge of the Language” หรือ ความรู้ทางภาษาต้นทาง

ELK = “Extra Linguistic Knowledge” หรือ ความรู้อื่นๆ โดยทั่วไป

สมการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในต้นฉบับเกิดขึ้นได้เมื่อนักแปลมีความรู้ทางภาษาต้นทางหรือภาษาในต้นฉบับประกอบกันกับความรู้ทั่วไป หากนักแปลมีความรู้ทั้งสองประเภทนี้มากเท่าใด ก็จะช่วยยิ่งช่วยให้ระดับความเข้าใจมีมากขึ้นเท่านั้น

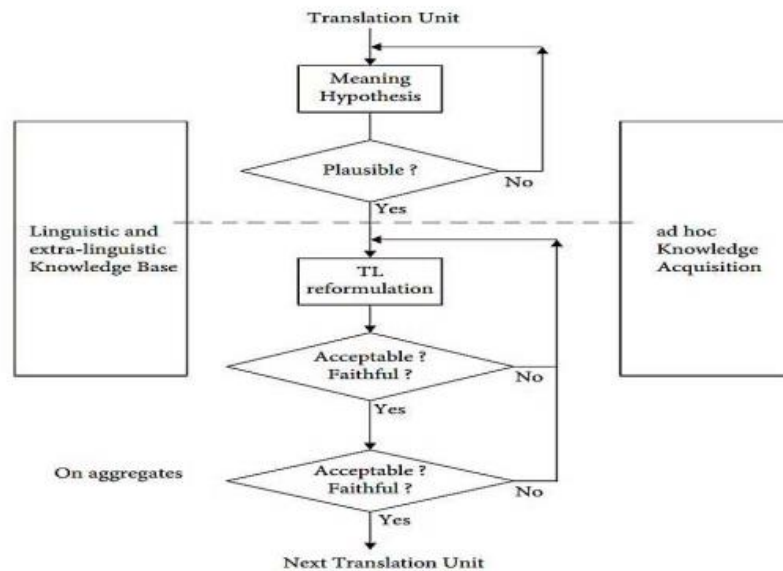
อย่างไรก็ตาม หากผู้แปลมีความรู้ทั้งสองประเภทดังที่กล่าวมาไม่มากพอ ก็จำเป็นต้องมีปัจจัยเพิ่มเติม คือ การวิเคราะห์ (deliberate analysis = A) ดังจะเห็นได้จากสมการต่อไปนี้

$$2) \quad C = KL + ELK + A \text{ (Gile, 1995: 80)}$$

ขั้นตอนที่ 2: การสร้างใหม่ (Reformulation)

ในขั้นตอนการสร้างใหม่ นักแปลจะถ่ายทอดความหมายใน Translation unit เป็นภาษาปลายทางตามความเข้าใจที่เกิดขึ้นในขั้นตอนแรก สิ่งสำคัญในขั้นตอนนี้คือเมื่อแปล Translation unit เป็นภาษาปลายทางแล้ว นักแปลจะต้องตรวจสอบว่าบทแปลนั้นๆ มีความถูกต้อง สอดคล้องกับข้อมูลในต้นฉบับอย่างครบถ้วนหรือไม่ มีการเพิ่มเติมสิ่งที่ไม่ปรากฏในต้นฉบับหรือไม่ หากคำตอบที่ได้ยังไม่น่าพอใจ นักแปลจะต้องแปล Translation unit นั้นใหม่จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนี้ นักแปลยังจะต้องตรวจสอบการเลือกใช้ศัพท์เฉพาะและรูปแบบของภาษาว่าเป็นที่ยอมรับหรือไม่ (acceptability) ตลอดจนตรวจสอบด้านความถูกต้อง (plausibility) โดยเปรียบเทียบกับต้นฉบับก่อนที่จะเริ่มกระบวนการแปล Translation unit ใหม่ตามขั้นตอนที่ 1) และ 2) ต่อไปจนจบ

ภาพที่ 2: แผนภูมิแสดงโมเดลการแปล Sequential Model of Translation ของแดเนียล กิล

Figure 2: Daniel Gile's Sequential Model of Translation

แนวคิดและกระบวนการแปลของ Peter Newmark

นอกเหนือจากแนวคิดและกระบวนการแปลของ Daniel Gile ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีแนวคิดและกระบวนการแปลจากนักวิชาการด้านการแปลอื่นๆ อีกมากมาย ในที่นี้ จะขอกล่าวถึงแนวคิดและกระบวนการแปลของ Peter Newmark ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gile

Newmark (1988) กล่าวว่าการผลิตงานแปลที่มีคุณภาพมีขั้นตอนหลายประการ ในที่นี้จะขอกล่าวถึงขั้นตอนหลักๆ ก่อนที่จะลงมือแปลดังต่อไปนี้

1) อ่านต้นฉบับ

ไม่ว่าจะเป็นงานเขียนประเภทใด กระบวนการแปลล้วนเริ่มต้นด้วยการอ่านต้นฉบับด้วยวัตถุประสงค์สองประการ ประการแรกคือ อ่านเพื่อให้เข้าใจว่าต้นฉบับเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ประการที่สองคืออ่านเพื่อวิเคราะห์ต้นฉบับจาก

มุมมองของผู้แปลเอง เพื่อให้ผู้แปลสามารถวิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์และเจตนาของผู้เขียนต้นฉบับเพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกวิธีการแปล ภาษา ลีลา ถ้อยคำและโครงสร้างทางภาษาที่เหมาะสมต่อไป

2) วิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเขียนของต้นฉบับ

การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเขียนต้นฉบับจะช่วยให้ผู้แปลเข้าใจว่าผู้เขียนงานเขียนนั้นๆ มีความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติต่อหัวข้อหรือสิ่งที่เขียนถึงในต้นฉบับนั้นอย่างไร โดยพิจารณาจากโครงสร้างทางไวยากรณ์และวิเคราะห์ผ่านมุมมองของผู้เขียน เพื่อให้ผู้แปลจะสามารถถ่ายทอดและส่งผ่านปฏิกริยาตอบสนองที่เกิดกับผู้อ่านฉบับแปลได้ในแบบเดียวกับที่เกิดกับผู้อ่านต้นฉบับ

3) วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของผู้แปล

โดยปกติแล้ววัตถุประสงค์ของผู้แปลมักจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียนต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม อาจมีบางกรณีที่ผู้แปลได้รับการว่าจ้างให้ผลิตงานแปลในรูปแบบที่แตกต่างจากรูปแบบเดิมของต้นฉบับ ประเด็นนี้จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้แปลจำเป็นต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

4) วิเคราะห์ประเภทของต้นฉบับ

Newmark แบ่งงานเขียนออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) งานเขียนเชิงบรรยาย (Narrative) (2) งานเขียนเชิงพรรณนา (Description) (3) งานเขียนเชิงอภิปราย (Discussion) และ (4) บทสนทนา (Dialogue)

ผู้แปลจำเป็นต้องทราบว่าตนกำลังจะแปลงานเขียนประเภทใด จึงจะสามารถเลือกใช้ภาษาในฉบับแปลได้อย่างเหมาะสม หากเป็นงานเขียนเชิงพรรณนาความ จะพบการใช้คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนามที่มีการขยายด้วยคำคุณศัพท์หรือด้วยคำนามเองมากกว่าในงานเขียนประเภทอื่นๆ และหากเป็นงานเขียนที่เป็นบทสนทนา จะพบการใช้คำหรือวลีที่ใช้ในการพูดที่ไม่เป็นทางการ เป็นต้น

5) วิเคราะห์ผู้อ่าน

ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์และประเมินทั้งกลุ่มผู้อ่านงานเขียนต้นฉบับและฉบับแปล รวมทั้งพิจารณาถึงระดับการศึกษา ช่วงอายุ เพศ และสถานะทางสังคมของผู้อ่านด้วย และในกรณีที่จำเป็น ผู้แปลอาจทำวิจัยเพื่อสำรวจกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายที่ชัดเจน

6) อ่านต้นฉบับรอบสุดท้ายก่อนแปล

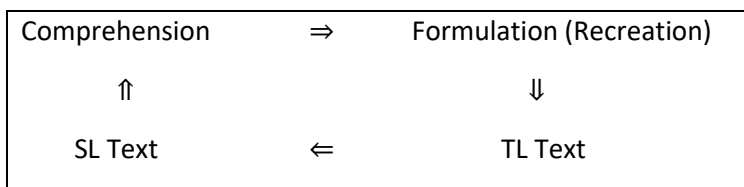
การอ่านต้นฉบับรอบสุดท้ายก่อนลงมือแปลเป็นสิ่งที่ผู้แปลควรกระทำเพื่อจะได้ทราบถึงประเด็นทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องตามที่ปรากฏในงานเขียนต้นฉบับ ในขั้นตอนนี้ ผู้แปลควรขีดเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายคำ วลี หรือข้อความที่

แสดงถึงการใช้ไวยากรณ์ อุปมาอุปไมย คำที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมเฉพาะในภาษาต้นทาง ชื่อเฉพาะ หรือศัพท์เฉพาะต่างๆ การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้แปลไม่ลืมที่จะวิเคราะห์และเลือกใช้กลวิธีในการแปลคำหรือข้อความเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม

เมื่อได้ปฏิบัติตามขั้นตอนข้างต้นอย่างครบถ้วนแล้ว ถือได้ว่าผู้แปลได้ ‘ถอดรหัส’ หรือ ‘ตีความ’ ผ่านกระบวนการอันจะนำไปสู่ ‘Comprehension’ หรือความเข้าใจในต้นฉบับ จากนั้น ขั้นตอนต่อไปคือ ‘Formulation’ หรือผลิดงานแปลโดยตระหนักถึงประเด็นต่างๆ ที่เกิดจากการได้กระทำขั้นตอนแรก โดยอาศัยกลวิธีการแปลในแบบต่างๆ ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

Newmark’s Translation Process Diagram

ภาพที่ 3: แผนภูมิแสดงขั้นตอนการแปลของนิวมาร์ก

Figure 3: Newmark’s Translation Process Diagram

ในที่นี้ สรุปได้ว่าเราอาจแบ่งกระบวนการแปลออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาต้นฉบับ
2. ถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฉบับแปล
3. ตรวจสอบงานแปล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาต้นฉบับ

ก่อนจะลงมือทำงานแปลทุกชิ้น ผู้แปลจะต้องเริ่มจากการอ่านต้นฉบับ เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจ ความหมายของสิ่งที่กำลังจะแปลอย่างถ่องแท้ ผู้แปลจะต้องสามารถวิเคราะห์ได้ว่าความหมายที่ผู้เขียนต้นฉบับ ต้องการสื่อเป็นความหมายในรูปแบบใด (ความหมายอ้างอิง ความหมายแฝง หรือความหมายเชิงอุปมา) โดยอาศัย บริบทที่แวดล้อมการใช้ภาษานั้นๆ เพื่อช่วยในการตีความ อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการวิเคราะห์ความหมาย ของคำเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอจะทำให้ผู้แปลเข้าใจต้นฉบับได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ เพราะบ่อยครั้งที่ผู้แปล

เข้าใจความหมายของคำศัพท์ทุกคำในประโยค แต่ก็ยังไม่สามารถตีความได้หรือแปลออกมาคลาดเคลื่อนจากความหมายที่ผู้เขียนต้นฉบับต้องการสื่อ เหตุเพราะผู้แปลไม่สามารถวิเคราะห์โครงสร้างประโยคได้หรือขาดความเข้าใจในไวยากรณ์ของประโยคนั้นเอง ดังตัวอย่างในประโยคต่อไปนี้

The complex houses married and single soldiers and their families.

ประโยคข้างต้น หากจะแปลโดยตีความอย่างไม่ระมัดระวัง จะได้ประโยคแปลตามรูปศัพท์และโครงสร้างประโยคอย่างตรงไปตรงมาว่า ‘กลุ่มบ้านเหล่านี้แต่งงานและทหารโสดและครอบครัวของพวกเขา’ เพราะเมื่อผู้แปลเห็นรูปประโยคก็มักจะมองว่า ‘The complex houses’ เป็นภาคประธานของประโยค (subject) และส่วนที่เหลือในประโยค ‘married and single soldiers and their families.’ เป็นภาคแสดง (predicate) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคที่ผิด อีกทั้งยังไม่สื่อความอีกด้วย โดยส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะคำว่า ‘complex’ มักถูกมองว่าเป็นคำคุณศัพท์ซึ่งทำหน้าที่ขยายคำว่า ‘houses’ ซึ่งมักสื่อความหมายในฐานะที่เป็นคำนามว่า ‘บ้าน’ และมองคำว่า ‘married’ เป็นคำกริยา

อย่างไรก็ตาม หากจะแปลประโยคข้างต้นให้ถูกต้องและครบถ้วน ผู้แปลอาจอาศัยวิธีการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแบบ immediate constituent (IC Analysis) โดยตระหนักเสมอว่าบ่อยครั้งที่คำหนึ่งคำสามารถทำหน้าที่ได้หลากหลายเมื่อปรากฏอยู่ในบริบทที่แตกต่าง ซึ่งจะทำให้ได้ผลลัพธ์ดังนี้

[The complex] [houses married and single soldiers and their families.]

Subject		Predicate	
	S		
	^		
	NP		VP
	^		^
Art	N	V	NP
The complex		houses	married and single soldiers and their families

เมื่อสามารถวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคได้อย่างละเอียดว่า The complex เป็นนามวลี โดยมีคำกริยาว่า houses และส่วนที่เหลือของประโยค married and single soliders and their families ทำหน้าที่เป็นกรรมตรง (Direct object – DO) จะช่วยให้ผู้แปลสามารถตีความประโยคได้อย่างถูกต้อง และแปลได้ว่า ‘ศูนย์แห่งนี้เป็นที่พักอาศัยของเหล่าทหารโสดและทหารที่สมรสแล้วรวมทั้งครอบครัวของพวกเขา’

จากตัวอย่างข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการจะวิเคราะห์ความหมายของต้นฉบับให้ได้อย่างถูกต้องนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและประเภทของคำอย่างเพียงพอ กล่าวคือ ผู้แปลจะต้องตระหนักเสมอว่าคำคำเดียวกันอาจมีหลายความหมายและทำหน้าที่ได้แตกต่างกันเมื่ออยู่ในบริบทของประโยคที่ต่างกัน นอกจากนี้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารที่แตกต่างกัน ก็อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้ด้วย พร้อมกันนั้น ผู้แปลจะต้องมีความรู้ด้านไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคในภาษาดั้งเดิมเป็นอย่างดี เพื่อจะสามารถวิเคราะห์หน้าที่และความสัมพันธ์เชื่อมโยงของคำในประโยค รวมทั้งการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เพราะจะช่วยให้ผู้แปลสามารถตีความได้อย่างไม่คลาดเคลื่อน

ขั้นตอนที่ 2 ถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฉบับแปล

หลังจากศึกษาดั้งเดิมอย่างถี่ถ้วนแล้ว ผู้แปลจะนำความหมายที่ได้มาถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางอย่างครบถ้วน โดยรักษารูปแบบหรือโครงสร้างประโยคและการเรียงลำดับคำไว้ให้ใกล้เคียงกับภาษาดั้งเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่พบว่าเมื่อรักษารูปแบบที่ปรากฏในภาษาดั้งเดิมไว้แล้ว ภาษาปลายทางที่ได้นั้นฟังดูขัดหู ไม่เป็นธรรมชาติ ผู้แปลควรปรับบทแปลเพื่อให้ภาษาฉบับแปลมีความสละสลวย ไม่ขัดต่อลักษณะทางภาษาของภาษาปลายทาง ลองพิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 (แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย)

ต้นฉบับ:

Selecting a roommate is not as critical as finding your life’s companion, / but it shouldn’t be like a blind date either./ No roommate will be perfect, but a bad one will grow more annoying and frustrating over time and can cause long-lasting problems. / Whether a prospective roommate is your best friend or someone who answers a classified ad, you should interview the person carefully and make sure you know the answers to some specific questions.

(Source: <http://www.ocl.pitt.edu/tips-selecting-roommate>)

ฉบับแปล:

แม้ว่าการเลือกเพื่อนร่วมห้องจะไม่ใช่ว่าเรื่องสลักสำคัญมากเท่าการหาคู่ชีวิตสักคน / แต่ก็ไม่ใช่เรื่องเล่นๆ ดังเช่นการนัดบอด ไม่มีเพื่อนร่วมห้องคนไหนจะสมบูรณ์แบบไปเสียหมด / แต่หากได้เพื่อนร่วมห้องที่ไม่ดีก็จะเป็นเรื่องที่สร้างความอึดอัดรำคาญใจให้อยู่เรื่อยไปและอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื้อรังได้ / ไม่ว่าคนที่จะมาเป็นเพื่อนร่วมห้องของคุณจะเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของคุณหรือเป็นคนที่ต้องรับโทษชดเชย คุณก็ควรจะสัมภาษณ์พูดคุยกับคนๆ นั้นอย่างถี่ถ้วนและตรวจสอบให้แน่ใจก่อนว่าคุณมีคำตอบสำหรับคำถามบางคำถามแล้ว

ตัวอย่างที่ 2 (แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ)

ต้นฉบับ:

ฟีฟีเป็นหมู่เกาะที่ประกอบไปด้วยเกาะ 6 เกาะด้วยกัน/ เกาะหลักๆ มี 2 เกาะได้แก่ เกาะฟีฟีดอนและเกาะฟีฟีเล/ เกาะฟีฟีดอนซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและมีคนอาศัยอยู่ตั้งดูตึกนักท่องเที่ยวหลายคนมาอยู่บนชายฝั่งอันสวยงามในขณะที่เกาะฟีฟีเลซึ่งมีขนาดเล็กกว่าและไม่มีผู้คนอาศัยอยู่มีอ่าวและชายหาดที่งดงามอย่างน่าทึ่ง/ ซึ่งรวมถึงอ่าวมาหยาซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังในระดับโลก/ และยังเป็นสถานที่ที่ภาพยนตร์เรื่องเดอะบีช (ซึ่งแสดงโดยลีโอนาร์โด ดิคาปริโอ) มาถ่ายทำ

ฉบับแปล:

Phi Phi is a group of six islands./ The two main islands are Phi Phi Don and Phi Phi Leh./ The larger and inhabited Phi Phi Don attracts hundreds of visitors to stay on its lovely shores while the smaller uninhabited Phi Phi Leh hosts stunningly beautiful bays and beaches,/ including the world-famous Maya Bay,/ which was the set where The Beach (with Leonardo Di Caprio) was filmed.

(Source: <http://www.phiphi.phuket.com/#>)

ตัวอย่างทั้งสองตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะของการแปลที่ค่อนข้างตรงตัว โดยผู้แปลพยายามรักษารูปแบบของต้นฉบับไว้ การเลือกใช้คำ การเรียงประโยคและการเรียงลำดับความในต้นฉบับเทียบเคียงได้กับในฉบับแปล บทแปลภาษาไทยในตัวอย่างที่ 1 และบทแปลภาษาอังกฤษในตัวอย่างที่ 2 อ่านแล้วไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาปลายทาง ทั้งนี้เพราะโครงสร้างประโยคและรูปแบบการเรียงประโยคทั้งในต้นฉบับและฉบับแปลของตัวอย่างทั้งสองมีความใกล้เคียงกัน การรักษารูปแบบทางภาษาที่ปรากฏในต้นฉบับไว้ในภาษาฉบับแปลจึงทำได้ไม่ยากนัก ตัวอย่างเช่น

(จากตัวอย่างที่ 1)

ต้นฉบับ: No roommate will be perfect...

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

ฉบับแปล: ไม่มีเพื่อนร่วมห้องคนไหนจะสมบูรณ์แบบไปเสียหมด

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

(จากตัวอย่างที่ 2)

ต้นฉบับ: เกาะพีพีดอนซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและมีคนอาศัยอยู่ตั้งดูดนักท่องเที่ยวหลายร้อยคนมาอยู่บนชายฝั่งอันสวยงามในขณะที่เกาะพีพีเลซึ่งมีขนาดเล็กกว่าและไม่มีผู้คนอาศัยอยู่มีอ่าวและชายหาดที่งดงามอย่างน่าทึ่ง

([ประธาน + กริยา + กรรม] + คำเชื่อม + [ประธาน + กริยา + กรรม])

ฉบับแปล: The larger and inhabited Phi Phi Don attracts hundreds of visitors to stay on its lovely shores while the smaller uninhabited Phi Phi Leh hosts stunningly beautiful bays and beaches,...

([ประธาน + กริยา + กรรม] + คำเชื่อม + [ประธาน + กริยา + กรรม])

อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งผู้แปลจะพบว่าภาษาต้นทางและภาษาปลายทางมิได้มีโครงสร้างประโยคที่สามารถเทียบเคียงกันได้เช่นนี้ หากจะยังคงรักษารูปแบบทางภาษาของต้นฉบับไว้ จะทำให้ภาษาฉบับแปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ ขัดกับลักษณะที่เจ้าของภาษาใช้อยู่จริง ในกรณีเช่นนี้ ผู้แปลจะยังคงยึดติดกับรูปแบบของภาษาต้นฉบับไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับบทแปลให้สอดคล้องตามแบบภาษาฉบับแปลที่เป็นธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการแปลจากอังกฤษเป็นไทย

ต้นฉบับ:

Not until I filled my glass did I notice that it was broken.

บทแปลที่ 1: ไม่จนกระทั่งฉันเติมแก้วเมื่อฉันสังเกตว่าแก้วนั้นแตก

บทแปลที่ 2: ไม่จนกระทั่งฉันเติมน้ำลงในแก้วที่ฉันสังเกตว่าแก้วนั้นแตก

บทแปลที่ 3: ฉันไม่สังเกตเห็นว่าแก้วน้ำแตกจนกระทั่งฉันเติมน้ำลงไป

จากตัวอย่างของบทแปลทั้ง 3 แบบข้างต้น จะพบว่าใช้วิธีการแปลแตกต่างกันไป บทแปลที่ 1 ผู้แปลแปลอย่างตรงตัวแทบจะในทุกหน่วยคำ แต่อ่านแล้วไม่สื่อความเพราะขัดกับลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ฉบับแปลที่ 2 มีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมคำในบางจุด แต่ก็ยังคงไม่สื่อความเพราะยังถือว่าแปลอย่างตรงตัวโดยคงรูปแบบในภาษาต้นทางไว้ในภาษาปลายทาง ส่วนในฉบับแปลที่ 3 มีการปรับโครงสร้างประโยคให้ฟังดูเป็นภาษาไทยที่เข้าใจได้มากขึ้น พร้อมกับเพิ่มเติมคำ (เช่น คำว่า “แก้วน้ำ” แทนที่จะแปลว่า “แก้ว” เท่านั้น) ให้สอดคล้องกับลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติของภาษาไทย และยังคงสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับ

ตัวอย่างการแปลจากไทยเป็นอังกฤษ

ต้นฉบับ:

เขาโอ้อวดว่าตัวเองฉลาดมากจนเวอร์

บทแปลที่ 1: He boasted that he was very intelligent until it's over.

บทแปลที่ 2: He exaggerated his own intelligence.

เมื่อเปรียบเทียบฉบับแปลทั้งสองรูปแบบข้างต้น จะพบว่าบทแปลที่ 1 แปลแบบตรงตัวโดยใช้รูปประโยคที่เทียบเคียงกับต้นฉบับทุกประการ แม้จะพอสื่อความหมายได้ แต่ก็ไม่ได้ถือเป็นการถ่ายทอดความหมายด้วยรูปแบบทางภาษาที่ถูกต้องและเป็นธรรมชาติของภาษาปลายทาง ส่วนบทแปลที่ 2 แปลโดยไม่รักษารูปแบบของต้นฉบับไว้ มีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจากประโยคความซ้อนเป็นประโยคความเดียว แต่มีความเป็นธรรมชาติตามรูปแบบการใช้ของเจ้าของภาษา ในขณะที่ยังคงสื่อความตามต้นฉบับได้อย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบงานแปล

ภายหลังจากที่แปลเสร็จเรียบร้อยแล้ว สิ่งที่คุณแปลควรกระทำอย่างยิ่งคือการทบทวนและตรวจทานงานแปลอย่างถี่ถ้วนโดยมีประเด็นในการตรวจสอบดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบว่างานแปลที่ทำครบถ้วนหรือไม่

ในระหว่างแปล อาจมีบ่อยครั้งที่ผู้แปลติดปัญหาหรือสะดุดกับคำหรือประโยคใดประโยคหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะมีปัญหาจากการตีความ คิดคำแปลที่เหมาะสมไม่ออก ไม่แน่ใจในความหมายหรือโครงสร้างของประโยค ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจเป็นเหตุให้ผู้แปลละเว้นคำหรือประโยคนั้นๆ ไว้เพื่อกลับมาทำอีกครั้งในภายหลัง การ

ตรวจทานจะช่วยให้ผู้แปลสามารถกลับมาทบทวนอีกครั้งและแปลให้ครบถ้วนในจุดที่ยังขาด บกพร่อง หรือยังไม่แน่ใจ

2. ตรวจสอบว่างานแปลสื่อความหมายได้ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่

นอกเหนือจากความครบถ้วนของข้อความที่แปลแล้ว ผู้แปลยังควรตรวจสอบว่ามีจุดใดที่แปลความหมายขาดหรือเกินไปบ้างหรือไม่ มีจุดใดที่แปลผิดความหมายไปหรือไม่ เพราะคำจำนวนไม่น้อยในภาษาอังกฤษมีความหมายที่แตกต่างและหลากหลาย การแปลผิดความหมายจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ตัวอย่างเช่น คำว่า **plain** ในประโยคต่อไปนี้

ประโยค ก   The markings along the route are quite plain.

ประโยค ข   Let me be plain with you.

ประโยค ค   I prefer to write on plain paper.

จากตัวอย่างประโยคทั้งสามประโยคข้างต้น คำว่า **plain** ในแต่ละประโยค แม้จะเป็นคำคุณศัพท์เช่นเดียวกันในทุกบริบท แต่ก็มี ความหมายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง คำว่า **plain** ในประโยค ก หมายถึงเห็นได้ชัดเจน ในประโยค ข หมายถึงตรงไปตรงมา และในประโยค ค หมายถึง ไม่มีเส้นหรือไม่มีลวดลาย ดังนั้น การจะแปลด้วยความหมายที่ถูกต้องได้นั้นจึงต้องอาศัยบริบทที่แวดล้อมคำและตรวจสอบความหมายที่เหมาะสมจากพจนานุกรม

นอกจากนี้ คำบางคำยังมีรูปคำที่คล้ายคลึงกัน แต่ความหมายต่างกัน จึงมีโอกาสที่ผู้แปลจะแปลผิดพลาดได้ ตัวอย่างเช่น คำว่า **hard** ซึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำคุณศัพท์ (adj.) และคำวิเศษณ์ (adv.) มีความหมายว่า แข็ง แข็งกระด้าง หรือยาก ส่วนคำว่า **hardly** เป็นคำวิเศษณ์ มีความหมายโดยทั่วไปว่าแทบจะไม่ และคำว่า **just** ซึ่งเป็นได้ทั้งคำคุณศัพท์ (adj.) และคำวิเศษณ์ (adv.) ดังเช่นในตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

ประโยค ก   At weekends, my niece studies hard.

ประโยค ข   At weekends, my niece hardly studies.

ประโยค ค   He is a just leader.

ประโยค ง   He is just a leader.

ในกรณีดังเช่นประโยคตัวอย่างข้างต้น หากผู้แปลแปลอย่างไม่รอบคอบ จะทำให้มีโอกาสแปลผิดพลาดได้มาก ในประโยค ก และ ข คำว่า **hard** และ **hardly** มีรูปคำที่เกือบจะคล้ายกันแต่มีความหมายแตกต่างกัน ประโยค ก จึงแปลว่า “หลานสาวของฉันเรียนหนักในวันหยุดสุดสัปดาห์” และประโยค ข แปลว่า “ในวันหยุดสุด

สัปดาห์ หลานสาวของฉันแทบจะไม่ได้เรียนอะไรเลย” ส่วนในประโยค ค และ ง คำว่า just เป็นได้ทั้ง คำคุณศัพท์และคำวิเศษณ์ เมื่อปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันประโยคจึงทำหน้าที่แตกต่างกัน ประโยค ค จึง แปลว่า “เขาเป็นผู้นำที่มีความยุติธรรม” ส่วนประโยค ง แปลว่า “เขาก็เป็นแค่ผู้นำคนหนึ่ง” ประโยค ค มี น้ำเสียงชมเชยในขณะที่ประโยค ง แสดงถึงการไม่เห็นความสำคัญของผู้ที่ถูกกล่าวถึงในประโยค ดังนั้น จะเห็น ได้ชัดเจนว่าเมื่อคำหนึ่งคำที่มีรูปเดียวกันปรากฏอยู่ในตำแหน่งต่างกัน ความหมายของประโยคก็แตกต่างกันไป โดยสิ้นเชิง

ในทางกลับกัน คำบางคำมีรูปคำที่แตกต่างกัน แลดูเหมือนมีความหมายตรงกันข้ามกัน แต่กลับมีความหมายคล้ายคลึงกัน ตัวอย่างเช่น คำว่า valuable (adj.) และ invaluable (adj.) หากดูผิวเผินหรือไม่ ระมัดระวัง ผู้แปลอาจแปลคำสองคำนี้ด้วยความหมายที่ตรงข้ามกันเพราะมีการเติม ‘in-’ ซึ่งเป็น prefix ที่ทำให้ คำคุณศัพท์บางคำมีความหมายในเชิงปฏิเสธ แต่ในความเป็นจริง คำคุณศัพท์ทั้งสองคำมีความหมายที่ ใกล้เคียงกัน โดย valuable แปลว่า มีคุณค่า มีราคา ส่วน invaluable แปลว่า มีคุณค่าเหลือล้น ล้ำค่า ประเมิน ค่าไม่ได้

การแปลผิดพลาดยังอาจเกิดจากการขาดความรู้ในเรื่องที่แปลหรือขาดความรู้รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ที่แปล ตัวอย่างเช่น ตำแหน่ง Speaker of Parliament ผู้แปลที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับบริบททางการเมืองมัก แปลว่า โฆษกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในความเป็นจริงจะต้องแปลว่า ประธานสภา ส่วน Secretary of Defense จะต้องแปลว่า รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกา ไม่ใช่เลขาธิการกระทรวงกลาโหมตามรูป คำ เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้ ผู้แปลจำเป็นต้องสืบค้นหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าตนแปล ถูกต้องหรือไม่เสมอ

3. ตรวจสอบรูปแบบของสำนวนภาษาที่ใช้ว่าเหมาะสมกับประเภทของงานแปลที่ทำหรือไม่ และฟังดูเป็นธรรมชาติ ตามรูปแบบการใช้ภาษาปลายทางแล้วหรือไม่

นอกเหนือจากความถูกต้อง เหมาะสมและครบถ้วนแล้ว ผู้แปลจะต้องตรวจสอบว่ามีประโยคใด ฟังดูแปลก แปล่ง หรือไม่สละสลวยหรือไม่ มีระดับภาษาและลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับรูปแบบภาษาที่ ปรากฏในต้นฉบับและประเภทของงานเขียนหรือไม่ (จะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบภาษาที่ เหมาะสมสำหรับงานเขียนแต่ละประเภทต่อไปในบทที่ 6-9) การเรียงลำดับคำและการวางตำแหน่งของ ส่วนขยายอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากภาษาอังกฤษมักมีการขยายคำหรือประโยคอยู่ บ่อยครั้งด้วยวิธีการเขียนที่หลากหลายซึ่งรวมไปถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอน แต่เมื่อถ่ายทอดเนื้อความ เป็นภาษาไทย ผู้แปลจะต้องระมัดระวังการวางตำแหน่งของส่วนขยายเหล่านั้นมากเป็นพิเศษ เพราะหาก วางตำแหน่งผิดหรือไกลเกินไป อาจทำให้สื่อความหมายผิดหรือกำกวมได้

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงก็คือการสื่อความหมายตามที่เจ้าของภาษาต้นทางต้องการจะสื่อด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นธรรมชาติตามที่เจ้าของภาษาปลายทางใช้ ดังเช่นในประโยคตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อความต้นฉบับ I don't think we have a choice.

บทแปล 1 ฉันไม่คิดว่าเรามีทางเลือก

บทแปล 2 ฉันคิดว่าเราไม่มีทางเลือก

จากบทแปลทั้งสองรูปแบบในตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าไม่มีบทแปลใดที่แสดงถึงการแปลผิดความหมาย ทว่า ในขณะที่เดียวกันไม่อาจปฏิเสธได้ว่าบทแปลที่ 2 มีความเป็นธรรมชาติตามรูปแบบการใช้ภาษาปลายทางมากกว่า เนื่องจากคนไทยไม่นิยมขึ้นต้นประโยคความซ้อนด้วยโครงสร้างปฏิเสธดังเช่นในภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ การใช้สำนวนโวหารก็เป็นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งที่ผู้แปลควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้เลือกใช้สำนวนที่สื่อความตามที่เจ้าของภาษาปลายทางเข้าใจแล้วหรือไม่ ในกรณีที่ภาษาต้นทางสื่อความหมายของสำนวนหรือความเปรียบในลักษณะใกล้เคียงกันกับภาษาปลายทาง การแปลมักจะไม่เป็นปัญหาคำ ตัวอย่างเช่น **to have a tiger by the tail** ในภาษาอังกฤษตรงกับสำนวนไทยว่า ชีหลังเสือ ซึ่งหมายถึงการอยู่ในสถานการณ์หรือต้องกระทำสิ่งที่ยากลำบากหรือเป็นอันตราย แต่ก็จำเป็นต้องก้าวผ่านไป ไม่สามารถถอยตัวออกจากสถานการณ์นั้นๆ ได้ เมื่อแปลเป็นไทยจึงสามารถใช้ความเปรียบตามที่ปรากฏใช้ในภาษาไทยได้ อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่ชนชาติที่ใช้ภาษาหนึ่งจะสื่อความหมายเดียวกันด้วยวิธีที่แตกต่างกับอีกชนชาติที่ใช้อีกภาษาหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้ ผู้แปลจะต้องเลือกใช้ความเปรียบหรือสำนวนภาษาที่สื่อความได้ตามแบบที่เจ้าของภาษาปลายทางเข้าใจ ยกตัวอย่างเช่น สำนวน **'to beat the dog before the lion'** ไม่อาจแปลตรงตัวว่า 'ตีสุนัขต่อหน้าสิงโต' ได้ เพราะหากแปลเช่นนี้ ผู้อ่านภาษาไทยซึ่งมีวัฒนธรรมความคิดที่แตกต่างกันคงจะไม่เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อ ผู้แปลจึงต้องแปลความเปรียบที่เทียบเคียงกันตามความเหมาะสมและเข้ากับวัฒนธรรมไทยว่า 'ตีวัวกระทบคราด' ส่วนสำนวนไทย 'ทุบหม้อข้าวตัวเอง' ก็ไม่อาจแปลตามตัวอักษรเป็นภาษาอังกฤษว่า **'to smash one's own rice pot'** เพราะผู้ใช้ภาษาอังกฤษก็ไม่อาจเข้าใจความหมายได้จากวัฒนธรรม ความคิด และวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ผู้แปลจึงต้องเทียบเคียงกับสำนวนหรือความเปรียบในภาษาอังกฤษที่สื่อความหมายเดียวกันและสอดคล้องกับวัฒนธรรมความคิดของเจ้าของภาษา และสำนวนหรือความเปรียบในภาษาอังกฤษที่สามารถใช้เทียบเคียงกับสำนวนในภาษาไทยว่า 'ทุบหม้อข้าวตัวเอง' ก็คือ **'to take the bread out of one's mouth'** เป็นต้น

กิจกรรมท้ายบท

1. จงอ่านข้อความต้นฉบับต่อไปนี้ แล้วเปรียบเทียบบทแปลทั้งสองบทเพื่อสรุปว่าบทแปลใดถูกต้องและเหมาะสมมากกว่า พร้อมระบุเหตุผลประกอบ

ต้นฉบับ

Male and female penguins do not differ much when it comes to appearance. It may not be possible to tell the two apart without any indications from their behavior. A penguin's appearance acts as camouflage. Their coloring and feathers make them harder to see by both predators and prey when they are swimming.

บทแปล 1:

เพนกวินเพศผู้และเพศเมียไม่ต่างกันมากเมื่อมาถึงเรื่องการปรากฏตัว อาจจะเป็นไปไม่ได้ที่จะบอกทั้งคู่แยกจากกันโดยไม่มีข้อบ่งชี้จากพฤติกรรมของพวกมัน การปรากฏตัวของเพนกวินวางตัวเหมือนการอำพรางตัว สีและขนของพวกมันทำให้ยากขึ้นที่จะเห็นโดยทั้งผู้ล่าและเหยื่อเมื่อพวกมันกำลังว่ายน้ำ

บทแปล 2:

นกเพนกวินตัวผู้และตัวเมียมีรูปลักษณ์ไม่ต่างกันมากนัก การจะแยกความแตกต่างระหว่างเพนกวินเพศผู้และเพนกวินเพศเมีย อาจไม่สามารถทำได้หากปราศจากพฤติกรรมของพวกมันซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ ลักษณะภายนอกของนกเพนกวินเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พวกมันพรางตัวในธรรมชาติ ทั้งสีและขนของนกเพนกวินจะทำให้ทั้งสัตว์ที่เป็นผู้ล่าและเหยื่อสังเกตเห็นพวกมันได้ยากขึ้นในขณะที่พวกมันว่ายน้ำ

(Source: <http://animals.mom.me/the-difference-between-a-male-penguin-a-female-penguin-5019023.html>)

2. จงแปลสุภาษิตคำพังเพยต่อไปนี้เป็นภาษาไทยตามรูปแบบที่เหมาะสมของภาษาปลายทาง

สุภาษิต	คำแปล
ตัวอย่าง To cast pearls before swine	ตาบอดได้แว่น// หัวล้านได้หวี// ยืนแก้วให้วานร
1. To call a spade a spade	

2. When you are in Rome, do as the Romans do. 3. To hide one's light under a bushel 4. To look for a needle in a haystack 5. To be as quiet as a grave (mouse) 6. Rome was not built in a day. 7. What is done by night appears by day. 8. To reap what others have sown. 9. Every cloud has a silver lining. 10. A kiss after a kick 11. Make hay while the sun shines. 12. Out of the frying pan into the fire	

บทที่ 4 วิธีการแปลประเภทต่างๆ

“Fidelity to meaning alone in translation is a kind of betrayal.”

— Paul Valéry

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การแปลสามารถทำได้ในรูปแบบใดบ้าง จงอธิบาย
2. ผู้แปลควรใช้วิธีแปลแบบตรงตัวเมื่อแปลงานเขียนชนิดใด
3. ผู้แปลควรใช้วิธีทับศัพท์ในการแปลคำประเภทใด

ในการแปลนั้น ก่อนที่จะลงมือแปล ผู้แปลควรตระหนักว่ากำลังแปลงานเขียนประเภทใด เพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าควรใช้วิธีการแปลในรูปแบบใดบ้าง อย่างไรก็ตาม การแปลนั้นไม่มีสูตรให้ยึดถือเป็นกฎเกณฑ์ตายตัวดังเช่นในวิชาคณิตศาสตร์ การศึกษากลวิธีการแปลที่หลากหลายจึงถือเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการฝึกแปล ผู้เขียนได้รวบรวมกลวิธีการแปลประเภทต่างๆ ซึ่งผู้เรียนอาจนำมาใช้ฝึกฝนดังต่อไปนี้

การแปลแบบตรงตัว (Literal translation)

การแปลแบบตรงตัว (Literal translation) หมายถึงการใช้คำ การเรียงคำ รูปประโยคและเครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ในภาษาปลายทางที่ตรงกับคำในภาษาต้นทาง โดยพยายามรักษารูปแบบการถ่ายทอดความหมายในต้นฉบับให้ปรากฏในฉบับแปลให้มากที่สุด การแปลในลักษณะนี้มักใช้กับต้นฉบับที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือสัญญาที่ต้องการความถูกต้องและแม่นยำสูง รวมทั้งคำสอนทางศาสนาหรืองานวรรณกรรมที่มีข้อกำหนดว่าจะต้องแปลโดยปราศจากการแก้ไขหรือดัดแปลงต้นฉบับใดๆ

ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ

(Luke 7:35) Clearly, wisdom is not a person that has literal children!

บทแปล

(ลูกา 7:35) ชัดแจ้งทีเดียว สติปัญญาไม่ใช่บุคคลซึ่งมีบุตรตามตัวอักษร!

ต้นฉบับ

Samsung was planning to launch in the second half of this year a new flagship smartphone.

บทแปล

ซัมซุงกำลังวางแผนที่จะเปิดตัวสมาร์ทโฟนเรือธงรุ่นใหม่ล่าสุดในช่วงครึ่งหลังของปีนี้

การแปลแบบสรุปความ (Non-literal translation)

การแปลแบบสรุปความคือการแปลโดยเน้นการถ่ายทอดใจความและความหมายในต้นฉบับโดยผละออกจากโครงสร้างและรูปแบบทางภาษา ผู้แปลจะแปลโดยวิเคราะห์ความหมายและจับใจความสำคัญในต้นฉบับ แล้วจึงถ่ายทอดสาระสำคัญเป็นภาษาปลายทางในรูปแบบที่ไม่ยึดติดกับภาษาต้นทาง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการแปลในลักษณะนี้มักมีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ตัดทอน ย้ายตำแหน่งเนื้อความ หรือขยายความเพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจเนื้อความได้มากขึ้น หากต้นฉบับมีความยาวหรือมีการใช้คำฟุ่มเฟือย ผู้แปลอาจตัดทอนให้สั้นลงเพื่อให้ฉบับแปลมีความกระชับ อ่านแล้วเข้าใจได้ง่ายขึ้นโดยเนื้อหาสาระสำคัญยังคงเดิม การแปลในลักษณะนี้มักใช้กับต้นฉบับเชิงให้ข้อมูลความรู้ บทความวิชาการ บทโฆษณาสินค้า เป็นต้น

ตัวอย่างการแปลแบบตรงตัวเปรียบเทียบกับการแปลแบบสรุปความตามที่ปรากฏในงานของสัญญาจิ สหายบัว (2550: 43)

ต้นฉบับ

(คัดจาก *Jonathan Livingston Seagull: A Story* ของ Richard Bach)

“It was morning / and the new sun sparkled gold across the ripples of a gentle sea.

(1)

(2)

/ A mile from shore, / a fishing boat chummed the water, / and the word for Breakfast

(3)

(4)

(5)

flock flashed through the air, / till a crowd of a thousand seagulls came to dodge and

(6)

fight for bits of food. / It was another busy day beginning.”

(7)

(8)

ฉบับแปลแบบตรงตัว (คัดจาก โจนาธาน ลิวิงส์ตัน นางนวล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้แปล)

“มันเป็นตอนเช้า / และดวงอาทิตย์ดวงใหม่ฉายแสงสีทองข้ามคลื่นทะเลอันอ่อนโยน

(1)

(2)

/หนึ่งไมล์จากฝั่ง / เรือหาปลาลำหนึ่งล่องไปกับน้ำ / และคำร้องเรียกหาอาหารเข้ารวมตัว

(3)

(4)

(5)

กันเป็นฝูงว่อนไปทั่วทั้งอากาศ / จนกระทั่งฝูงนกนางนวลพันตัวเข้ามาโฉบเฉี่ยวและต่อสู้

(6)

กันเพื่อเศษอาหาร / มันเป็นวันวุ่นวายอีกวันหนึ่งที่เริ่มต้นขึ้น”

(7)

(8)

ฉบับแปลแบบสรุปความ

“เช้าแล้ว / ดวงอาทิตย์ที่เพิ่งขึ้นสาดแสงทองไปทั่วผิวน้ำยาวทะเลสงบ /

(1)

(2)

วันใหม่ที่แสนวุ่นวายอีกวันหนึ่งเริ่มแล้ว / เรือหาปลาลำหนึ่งแหวน้ำ / อยู่ห่างฝั่งไป 1 ไมล์

(8)

(4)

(3)

เสียงร้องบอกเวลาอาหารเข้าก้องไปทั่วท้องฟ้า / ฝูงนางนวลนับพัน / บินถลาขึ้นลงและต่อสู้แย่งชิงเศษอาหารกัน”

(5)

(6)

(7)

การเปรียบเทียบบทแปลข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะการแปลแบบตรงตัว หน่วยการแปลเล็กมากในระดับคำต่อคำ และประโยคต่อประโยค การจัดลำดับของวลีและประโยคของต้นฉบับ และฉบับแปลก็เหมือนกันราวกับถอดมาจากแม่พิมพ์เดียวกัน กล่าวคือ ข้อความที่ 1 ในต้นฉบับมาเป็นข้อความที่ 1 ในฉบับแปล และข้อความที่ 2 ในต้นฉบับมาเป็นข้อความที่ 2

ในฉบับแปล และเป็นไปเช่นนี้ตลอดทั้งบทตั้งที่แสดงไว้โดยตัวเลขในวงเล็บไว้ด้วยหรือประโยคนั้น การเรียงลำดับของคำในแต่ละประโยคของต้นฉบับก็ใกล้เคียงกับการเรียงลำดับคำในประโยคของฉบับแปล

หากเปรียบเทียบบทแปลแบบตรงตัวกับบทแปลแบบสรุปความข้างต้นแล้ว จะเห็นว่าในบทแปลแบบสรุปความประกอบด้วยหน่วยการแปลในลักษณะที่มีใช้คำต่อคำหรือประโยคต่อประโยคอย่างชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงการเรียงลำดับคำและประโยคตามความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น “A mile from shore, a fishing boat chummed the water...” (ข้อความที่ 3 และ 4 ในต้นฉบับ) ในบทแปลแบบตรงตัวแปลเป็น “หนึ่งไมล์จากฝั่ง เรือหาปลาลำหนึ่งล่องไปกับน้ำ” ในขณะที่ในบทแปลแบบสรุปความแปลว่า “เรือหาปลาลำหนึ่งแหวน้ำ อยู่ห่างฝั่งไป 1 ไมล์” ส่วนข้อความสุดท้ายในต้นฉบับ “มันเป็นวันวันวายุอีกวันหนึ่งที่เริ่มต้นขึ้น” (ข้อความที่ 8) เมื่ออยู่ในฉบับแปลแบบสรุปความ ถูกย้ายมาไว้ท้ายข้อความที่ 2 เพื่อเป็นการบอกสรุปให้ผู้อ่านฉบับแปลทราบก่อนจะบอกรายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นในวันนั้น เป็นต้น

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบบทแปลแบบตรงตัวกับบทแปลแบบสรุปความแล้ว ยังเห็นได้ชัดเจนถึงความแตกต่างในการเลือกใช้คำแปล เช่น “the ripples of a gentle sea” ในข้อความที่ 2 เมื่อแปลแบบตรงตัวได้คำแปลว่า “คลื่นทะเลอันอ่อนโยน” ในขณะที่เมื่อแปลแบบสรุปความได้คำแปลว่า “ผิวน้ำยาวทะเลสงบ” ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อแปลแบบตรงตัว ผู้แปลแปลอย่างชื่อตรงต่อต้นฉบับโดยเคร่งครัด ในขณะที่ผู้แปลที่เลือกใช้วิธีสรุปความจะสรรหาคำที่ผ่านการตีความมาแล้วว่า “ทะเลอันอ่อนโยน” เป็นเช่นไรในความเป็นจริงและจะถ่ายทอดออกมาอย่างไรให้เป็นธรรมชาติในภาษาฉบับแปลมากยิ่งขึ้น ในทางกลับกัน หากผู้แปลเลือกใช้วิธีแปลแบบสรุปความมากจนดัดแปลงหรือแก้ไขต้นฉบับเสียหมด อาจส่งผลให้ฉบับแปลมีความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับจากการเพิ่มเติมหรือตัดทอนเนื้อความ หรือแม้แต่ดัดแปลงรายละเอียดข้อเท็จจริงให้เข้ากับวัฒนธรรมหรือภาษาของผู้อ่านฉบับแปล ส่งผลให้ฉบับแปลมีเนื้อความที่ไม่ชื่อตรงต่อต้นฉบับ ดังนั้น ในขั้นต้น ผู้เริ่มหัดแปลจึงควรแปลโดยคำนึงถึงความถูกต้องและครบถ้วนตามเนื้อหาในต้นฉบับเป็นหลัก รวมทั้งถ่ายทอดความหมายโดยรักษารูปแบบของภาษาต้นฉบับไว้เท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้ฝึกหัดแปลมีความละเอียดถี่ถ้วนและระมัดระวังในการแปล เนื่องจากการแปลแบบสรุปความอาจทำให้ผู้แปลแปลผิดหรือแปลไม่ครบถ้วนได้ง่าย อย่างไรก็ตาม จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติของภาษาในฉบับแปลว่าภาษาที่แปลออกมาฟังดูชัดหูหรือไม่ เข้าใจยากหรือไม่ หากยังคงฟังดูติดขัด ผู้หัดแปลควรปรับรูปแบบของคำหรือประโยคให้ฟังดูเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับแบบฉบับที่เจ้าของภาษาใช้จริง เมื่อฝึกฝนจนเกิดทักษะและความชำนาญแล้ว ผู้เรียนจึงอาจเลือกใช้กลวิธีการแปลในแบบที่แตกต่างออกไปตามความเหมาะสมกับประเภทของต้นฉบับ ดังที่จะกล่าวต่อไปในบทที่ 6-9

ทั้งนี้ ในความเป็นจริง ในการแปลงานแต่ละชิ้น เรายังจะพบการผสมผสานระหว่างการแปลทั้งสองรูปแบบเข้าด้วยกัน การแบ่งแยกรูปแบบการแปลแบบตรงตัวและแบบสรุปความจึงมิได้หมายความว่าผู้แปลจะต้องแปลงานชิ้นหนึ่งด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเท่านั้น หากแต่หมายถึงการแปลที่มีลักษณะที่ค่อนข้างไปในทางใดทางหนึ่งมากกว่า งานแปลบางชิ้นอาจมีลักษณะการแปลที่ค่อนข้างตรงตัว ในขณะที่งานแปลบางชิ้นอาจโน้มเอียงไปในรูปแบบการแปลแบบสรุปความ ดังนั้น เมื่อลงมือแปล ผู้แปลจึงควรพิจารณาว่าบทแปลของตนค่อนข้างไปในรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของต้นฉบับนั้นๆ เพราะหากผู้

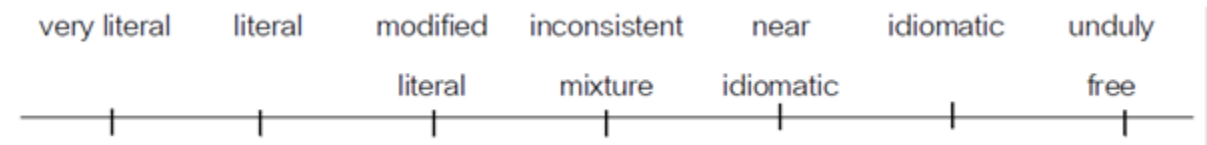
แปลพยายามยึดถือและรักษารูปแบบทางภาษาของต้นฉบับไว้ในฉบับแปล งานแปลที่ได้ก็อาจจะสื่อความหมายตามที่ปรากฏในต้นฉบับได้ไม่ได้นักด้วยรูปแบบของการนำเสนอความหมายที่ไม่เป็นไปตามแบบฉบับของภาษาปลายทาง ในขณะที่เดียวกัน หากผู้แปลพยายามจะถ่ายทอดความหมายให้ได้ตรงกับต้นฉบับมากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบทางภาษาของต้นฉบับ งานแปลที่ได้ก็อาจจะไม่หลงเหลือธรรมชาติของต้นฉบับไว้เลย ดังเช่นที่กวีชาวรัสเซียเคยได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

“Translation is like a woman. If it is beautiful, it is not faithful.

If it is faithful, it is most certainly not beautiful.”

(Yevgeny Yevtushenko, 1961)

มิลเดรีด ลาร์สัน ได้อธิบายการผสมผสานวิธีการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนหรือดัดแปลงในฉบับแปลทั้งในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์และการเลือกใช้คำเพื่อให้ภาษาฉบับแปลฟังดูเป็นธรรมชาติ ผสมผสานกับการแปลแบบสำนวน (Idiomatic Translation) ซึ่งเป็นการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติในภาษาฉบับแปล โดยอาจจะผิดไปจากต้นฉบับบ้าง ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4: แผนภูมิแสดงประเภทของการแปลตามความเห็นของมิลเดรีด ลาร์สัน

Figure 4: Diagram of Mildred L. Larson’s Translation Approaches

การอธิบายความเพิ่มเติม (Explanation)

การแปลถือเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ด้วยเหตุที่ผู้แปลทำหน้าที่ถ่ายทอดเนื้อหาและเรื่องราวของวัฒนธรรมหนึ่งให้ชนชาติที่ใช้อีกภาษาหนึ่ง บ่อยครั้งที่ผู้แปลประสบปัญหาว่าไม่ปรากฏคำหรือสำนวนในภาษาต้นฉบับที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาฉบับแปล การใช้คำหรือวลีสั้นๆ ในการถ่ายทอดความหมายจึงไม่เพียงพอ ทำให้ต้องอาศัยการอธิบายขยายความเพิ่มเติม ตามรูปแบบดังต่อไปนี้ (สัจฉวี สายบัว 2550: 64)

1. การเติมคำอธิบาย

การเติมคำอธิบายทำได้โดยเพิ่มเติมลงไปในเรื่องหรือใส่คำอธิบายแบบเชิงอรรถ (footnote) หรือหมายเหตุ และนำมาไว้ตรงท้ายหน้ากระดาษ โดยใส่ตัวเลขเพื่อบอกว่าเป็นคำอธิบายคำนั้นๆ (การทำเชิงอรรถพบมากในงานวิชาการ) อย่างไรก็ตาม การใส่คำอธิบายแบบเชิงอรรถเป็นวิธีที่อาจทำให้เกิดความสะดุด ชัดแจ้งหะในการดำเนินเรื่อง ทำให้ความคิดความรู้สึกของผู้อ่านขาดความต่อเนื่อง และอาจส่งผลให้งานแปลเสียรสชาติและบรรยากาศไปได้ การเติมคำอธิบายลงในตัวบทจึงเป็นทางเลือกที่ดีกว่าการทำเชิงอรรถ ทั้งนี้ ผู้แปลจะต้องเติมคำอธิบายที่มีความสั้นและกระชับ ไม่ยาวจนทำให้เกิดความสะดุดในการอ่าน

การเติมคำอธิบายทำได้ตามวิธีดังต่อไปนี้

- 1.1 ในกรณีที่แปลคำที่ไม่มีคำที่สามารถเทียบเคียงกันได้ภาษาฉบับแปล สามารถเติมลักษณะนามข้างหน้าแล้วตามด้วยคำทับศัพท์ ลักษณะนามที่เติมเข้าไปจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำที่แปลได้สะดวกยิ่งขึ้น

ตัวอย่างเช่น

carnation	<u>ดอกคาร์เนชั่น</u>
paracetamol	<u>ยาพาราเซตามอล</u>
jaguar	<u>เสือจ้าวัวร์</u>
hockey	<u>กีฬาฮอกกี้</u>
global warming	<u>ภาวะโลกร้อน</u>
ceramics	<u>งานเซรามิก</u>

- 1.2 เติมข้อความเพื่ออธิบายคำ เพิ่มความกระจ่างให้กับความในต้นฉบับ ข้อควรระวังคือข้อความที่เติมจะต้องมีความสั้นและกระชับ มิฉะนั้น คำอธิบายที่เติมลงไปจะส่งผลให้เกิดความสะดุดและทำให้เสียบรรยากาศในเรื่องความฉบับแปลได้ง่ายๆ ที่สำคัญ ก่อนที่จะเติมข้อความใดๆ เพื่ออธิบายคำหรือสำนวน ผู้แปลจะต้องแน่ใจว่าคำอธิบายจำเป็นสำหรับผู้อ่านจริงๆ เท่านั้น

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ	His brother has taken care of him since the death of their mother
ฉบับแปล	<u>พี่ชายของเขาดูแลเขาเป็นอย่างดีตั้งแต่แม่ของพวกเขาเสียชีวิต</u>
ต้นฉบับ:	บาตร

ฉบับแปล: (monks’) begging bowl หรือ monks’ alms bowl

ต้นฉบับ: “ทุกคนมีปิ่นโตคนละใบ”

ฉบับแปล: “Each carried a pinto, a multiple-decked food container with a handle.”

(คัดจาก ไม้แดง และ Red Bamboo ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อ้างถึงใน สัจฉวี
สายบัว: 2550)

2. การใช้คำอธิบายในรูปของวลีหรือประโยคแทนคำในต้นฉบับ

ในบางกรณีที่พบปัญหาการไม่มีคำที่จะใช้เทียบเคียงคำในต้นฉบับได้ โดยส่วนใหญ่เนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนที่ใช้ภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง ผู้แปลอาจใช้วลีหรือประโยคเพื่ออธิบายความหมายของคำศัพท์ในต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ: Last year, we calculated Santa’s sleigh to weigh 1,232,300 metric tonnes.

(Source: www.telegraph.co.uk/topics/christmas/8188997/The-science-of-Christmas-Santa-Claus-his-sleigh-and-presents.html)

ฉบับแปล: ปีที่แล้ว เราคาดว่ารถลากเลื่อนบนหิมะของซานต้ามีน้ำหนักถึง 1,232,300 เมตริกตัน

ต้นฉบับ: พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนี้ จะมีขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกๆ ปีที่ท้อง
สนามหลวงใกล้พระบรมมหาราชวังในกรุงเทพมหานคร

ฉบับแปล: The Royal Ploughing Ceremony usually takes place every year in early May at Sanam Luang near the Grand Palace in Bangkok.

(Source: www.thailanguagehut.com/learn-thai-royal-ploughing-ceremony-day/)

ต้นฉบับ: เด็กๆ เอาปิ่นโตไปวางเรียงในโรงอาหาร (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2549, น.16)

ฉบับแปล: The children put their lunch containers in the dining hall. (Borthwick, 2006, p.9)

3. การใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าคำในภาษาต้นทาง

ในกรณีที่คำในภาษาต้นฉบับอ้างถึงสิ่งที่ไม่ปรากฏในภาษาปลายทางหรือเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคยในหมู่คนที่ใช้ภาษาปลายทาง ผู้แปลอาจเลือกใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าเพื่อแทนที่คำที่เป็นปัญหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
สีแดงเลือดนก	red
ผีขโมด	ghost
แกงเทโพ	curry
ผ้าไหมยกดอก	silk
Grizzly bear	หมีขนาดใหญ่
Scarlet oak	ต้นโอ๊ค

ต้นฉบับ All my popsicle recipes are 100 calories or less and made with only natural sweeteners.

บทแปล สูตรทำไอศกรีมของฉันทุกสูตรล้วนแต่มีปริมาณแคลอรีไม่เกินร้อย และใช้สารให้ความหวานจากธรรมชาติเท่านั้น

4. การเติมคำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความในประโยคหรือระหว่างประโยค

ในภาษาอังกฤษ โครงสร้างประโยคและเครื่องหมายวรรคตอนสามารถใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความในประโยคได้ แต่ในภาษาไทยจะใช้คำหรือกลุ่มคำเพื่อแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อความแทน ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ Having no money after buying a house, he decided to sell his car.

บทแปล พอไม่มีเงินเพราะเพิ่งซื้อบ้านไปหนึ่งหลัง เขาก็ตัดสินใจขายรถ

จากประโยคตัวอย่างข้างต้น วลี **participial phrase** ‘Having no money after buying a house’ เป็นส่วนขยายของประโยคหลักที่ตามมา ‘he decided to sell his car.’ การใช้วลีในรูปแบบนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย จึงต้องใช้คำเชื่อมว่า ‘พอ’ เพื่อแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อความในประโยคแทน

ต้นฉบับ Donald John Trump, the 45th and current President of the United States, has been in office since January 20, 2017.

บทแปล โดนัลด์ จอห์น ทรัมป์ ผู้ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 45 และเป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันของสหรัฐฯ เข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2560

จากประโยคต้นฉบับในตัวอย่างข้างต้น มีการใช้เครื่องหมาย comma (,) เพื่อขยายชื่อเฉพาะ Donald John Trump ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค โดยสื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าประธานของประโยคนี้เป็นใครหรือดำรงตำแหน่งใด ต่างกับในภาษาไทยซึ่งไม่ปรากฏการใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อสื่อความหมายในลักษณะนี้ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเติมคำเชื่อมเพื่อสื่อความเชื่อมโยงของเนื้อความแทน

ต้นฉบับ I didn't see the step; I've now got a bandage on my head.

บทแปล เพราะว่าฉันไม่เห็นว่ามีขั้นบันไดอยู่ ฉันก็เลยได้แผลมาหนึ่งแผลที่ศีรษะ

จากประโยคต้นฉบับในตัวอย่างข้างต้น มีการใช้เครื่องหมาย semicolon (;) เพื่อแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อความในสองประโยค โดยเมื่อวิเคราะห์ความหมายของประโยคทั้งสองแล้วจะพบว่ามีความเป็นเหตุเป็นผลกัน จึงควรเติมคำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความในประโยคทั้งสองดังที่ได้กล่าวไป

การทับศัพท์

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เกิดขึ้นพร้อมกับความจำเป็นในการถ่ายทอดเทคโนโลยีเหล่านี้ เพื่อให้ผู้คนทั่วทุกมุมโลกสามารถก้าวทันเทคโนโลยีซึ่งมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ การแปลจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่เราพบว่ามีความจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีทับศัพท์คำยืมจากภาษาต่างประเทศเพื่อความสะดวกในการสื่อความหมาย อีกทั้งในบางครั้ง ศัพท์บัญญัติที่ปรากฏก็ไม่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้ใช้ภาษาปลายทาง ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

	คำภาษาอังกฤษ	ศัพท์บัญญัติ	คำทับศัพท์
ศัพท์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ/ เทคโนโลยีทั่วไป	hardware	ส่วนเครื่อง/ ส่วนอุปกรณ์	ฮาร์ดแวร์
	software	ส่วนชุดคำสั่ง	ซอฟต์แวร์
	joystick	ก้านควบคุม	จอยสติ๊ก

ศัพท์ทั่วไป	application	โปรแกรมประยุกต์	แอปพลิเคชัน
	social media	สื่อสังคมออนไลน์	โซเชียลมีเดีย
	drone	อากาศยานไร้คนขับ	โดรน
	lottery	สลากกินแบ่งรัฐบาล	ลอตเตอรี่
	slum	ชุมชนแออัด	สลัม
	corruption	การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง	คอร์รัปชัน
	grade	ระดับ, ชั้น, คะแนน	เกรด
	credit	สินเชื่อ, ความน่าเชื่อถือ	เครดิต

หากวิเคราะห์จากตัวอย่างในตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้จะมีศัพท์บัญญัติสำหรับใช้อ้างอิงถึงคำในภาษาอังกฤษ แต่บ่อยครั้งที่การใช้ศัพท์บัญญัติเหล่านี้ไม่แพร่หลายเท่าการใช้คำทับศัพท์เท่าใดนักหรืออาจจะไม่สื่อความหมายได้ในทันที ดังเช่นการใช้คำทับศัพท์

การทับศัพท์ หมายถึง การถอดเสียงของคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยใช้ตัวอักษรของภาษานั้นๆ เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาปลายทางสามารถอ่านออกเสียงคำในภาษาต้นทางได้อย่างใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้ การทับศัพท์ใช้กับชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อบุคคล สถานที่ คำนามซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เช่น ปีเตอร์ ซ็อกโกแลต ลอนดอน อินเทอร์เน็ต มอเตอร์ แบตเตอรี่ เซลล์ เป็นต้น

ในการทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย ผู้แปลจะต้องยึดกฎเกณฑ์จาก หลักเกณฑ์การทับศัพท์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยมีหลักเกณฑ์ทั่วไปดังนี้

1. การทับศัพท์ให้ถอดอักษรในภาษาเดิมพอควรแก่การแสดงที่มาของรูปศัพท์ และให้เขียนในรูปที่อ่านได้สะดวก
ในภาษาไทย
2. การวางหลักเกณฑ์ได้แยกกำหนดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาต่าง ๆ แต่ละภาษาไป
3. คำทับศัพท์ที่ใช้กันมานานจนถือเป็นภาษาไทย และปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว ให้ใช้

ต่อไปตามเดิม เช่น ช็อกโกแลต เช็ต ก๊าซ แก๊ส ไวโอลิน เป็นต้น

4. คำวิสามานยนามที่ใช้กันมานานแล้ว อาจใช้ต่อไปตามเดิม เช่น

Victoria = วิกตอเรีย

Louis = หลุยส์

Cologne = โคโลญ

5. ศัพท์วิชาการซึ่งใช้เฉพาะกลุ่ม ไม่ใช่ศัพท์ทั่วไป อาจเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ขึ้นตามความจำเป็น

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษมีดังนี้

1.. สระ ให้ถอดตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ โดยเทียบเสียงสระภาษาไทยตามตารางเทียบเสียง

สระภาษาอังกฤษ

2. พยัญชนะ ให้ถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ในตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษ

3. การใช้เครื่องหมายทัศนศาสตร์

3.1 พยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย ให้ใส่เครื่องหมายทัศนศาสตร์กำกับไว้ เช่น

horn = ฮอร์น

Windsor = วินด์เซอร์

3.2 คำหรือพยางค์ที่ตัวสะกดมีพยัญชนะตามมาหลายตัว ให้ใส่เครื่องหมายทัศนศาสตร์ไว้บนพยัญชนะที่ไม่

ออกเสียงตัวสุดท้าย แต่เพียงแห่งเดียว เช่น

Okhotsk = โอค็อตสก์

Barents = แบเร็นตส์

3.3 คำหรือพยางค์ที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียงอยู่หน้าตัวสะกด ที่ยังมีพยัญชนะตามหลังมาอีก ให้ตัดพยัญชนะที่อยู่หน้าตัวสะกดออก และใส่เครื่องหมายทัศนศาสตร์ไว้บนพยัญชนะตัวสุดท้าย เช่น

world = เวิลด์

quartz = ควอตซ์

Johns = จอนส์

first = เฟิสต์

4. การใช้ไม่ได้คู่ ควรใช้ในกรณีต่อไปนี้

4.1 เพื่อให้เห็นแตกต่างจากคำไทย เช่น

log = ล็อก

4.2 เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแยกพยางค์ได้ถูกต้อง เช่น

Okhotsk = โอค็อดสก์

5. การใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ การเขียนคำทับศัพท์ ไม่ต้องใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ ยกเว้นในกรณีที่คำนั้นมี

เสียงซ้ำกับคำไทย จนทำให้เกิดความสับสน อาจใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ได้ เช่น

coke = โค้ก

coma = โคมา

6. พยัญชนะซ้อน (double letter) คำที่มีพยัญชนะซ้อนเป็นตัวสะกด ถ้าเป็นศัพท์ทั่วไป ให้ตัดออกตัวหนึ่ง เช่น

football = ฟุตบอล

แต่ถ้าเป็นศัพท์ทางวิชาการหรือวิสามานยนามให้เก็บไว้ทั้ง ๒ ตัว โดยใส่เครื่องหมายทศนิยมไว้ที่ตัวท้าย เช่น

cell = เซลล์

James Watt = เจมส์ วัตต์

ถ้าพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์ให้ถือว่า พยัญชนะซ้อนตัวแรกเป็นตัวสะกดของพยางค์หน้า และพยัญชนะซ้อน

ตัวหลัง เป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป ฉะนั้น การใช้พยัญชนะตัวสะกดและพยัญชนะต้น จะต่างกันตาม

หลักเกณฑ์การเทียบพยัญชนะ ในตารางข้างท้าย เช่น

pattern = แพตเทิร์น

Missouri = มิสซูรี

broccoli = บรอกโคลี

7. คำที่ตัวสะกดของพยางค์หน้าออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ตัวต่อไปด้วย ให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

7.1 ถ้าสระของพยางค์หน้าเป็นเสียงสระอะ ซึ่งเมื่อทับศัพท์ต้องใช้รูปไม้หันอากาศ ให้ซ้อนพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้า เข้าอีกตัวหนึ่งเพื่อเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป เช่น

couple = คัปเปิล

double = ดับเบิล

7.2 ถ้าสระของพยางค์หน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระอะ ให้ทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษโดยไม่ต้องซ้อนพยัญชนะ เช่น

California = แคลิฟอร์เนีย

general = เจเนอรัล

7.3 ถ้าเป็นคำที่เกิดจากการเติมปัจจัย เช่น -er, -ing, -ic, -y และการทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษ ดังข้อ 7.2 อาจทำให้ออกเสียงผิดไปจากภาษาเดิมมาก ให้ซ้อนพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์ต้นอีกหนึ่ง เพื่อให้เห็นเค้าคำเดิม เช่น

sweater = สเวตเตอร์

booking = บุกกิง

Snoopy = สนูปปี้

8. คำประสมที่มีเครื่องหมายยัติภังค์ (hyphen) ให้ทับศัพท์โดยเขียนติดต่อกันไป เช่น

cross-stitch = ครอสสติตช์

ยกเว้นในกรณีที่เป็นศัพท์ทางวิชาการหรือวิสามานยนาม เช่น

cobalt-60 = โคบอลต์-60

McGraw-Hill = แมกกรอว์-ฮิลล์

9. คำประสมซึ่งในภาษาอังกฤษเขียนแยกกัน เมื่อทับศัพท์ให้เขียนติดกันไป ไม่ต้องแยกคำตามภาษาเดิม เช่น

calcium carbonate = แคลเซียมคาร์บอเนต

night club = ไนท์คลับ

New Guinea = นิวกินี

10. คำคุณศัพท์ที่มาจากคำนาม ซึ่งมีปัญหาว่าจะทับศัพท์ในรูปคำนามหรือคำคุณศัพท์นั้น ให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

10.1 ถ้าคำคุณศัพท์นั้นมีความหมายเหมือนคำนาม หรือหมายความว่า "เป็นของ" หรือ "เป็นเรื่องของ" คำนามนั้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำนาม เช่น

hyperbolic curve = ส่วนโค้งไฮเพอร์โบลา

electronic charge = ประจุอิเล็กตรอน

focal length = ความยาวโฟกัส

10.2 ถ้าคำคุณศัพท์นั้นมีความหมายว่า "เกี่ยวข้องกับ" หรือ "เกี่ยวเนื่องจาก" คำนามนั้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำนามโดยใช้คำประกอบ เิง แบบ อย่าง ทาง ชนิด ระบบ ฯลฯ แล้วแต่ความหมาย เช่น

atomic absorption = การดูดกลืนโดยอะตอม

electronic power conversion = การแปลงผันกำลังเชิงอิเล็กทรอนิกส์

10.3 ในกรณีที่การทับศัพท์ในรูปคำนามตามข้อ 10.1 และข้อ 10.2 ทำให้เกิดความหมายกำกวมหรือคลาดเคลื่อน ให้ทับศัพท์ในรูปคำคุณศัพท์ เช่น

sulphuric acid = กรดซัลฟิวริก

feudal system = ระบบฟิวดัล

metric system = ระบบเมตริก

hyperbolic function = ฟังก์ชันไฮเพอร์โบลิก

11. คำคุณศัพท์ที่มาจากชื่อบุคคล ให้ทับศัพท์ตามชื่อของบุคคลนั้น ๆ โดยใช้คำประกอบ ของ แบบ ระบบ ฯลฯ แล้วแต่ความหมาย เช่น

Euclidean geometry = เรขาคณิตระบอบยูคลิด

Eulerian function = ฟังก์ชันแบบออยเลอร์

Napierian logarithm = ลอการิทึมแบบเนเปียร์

*** ยกเว้นในกรณีที่คำคุณศัพท์ที่มาจากชื่อบุคคล เป็นชื่อเฉพาะที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในแต่ละวงการ ซึ่งอาจ

สังเกตได้จากการที่ในภาษาอังกฤษไม่ได้ใช้อักษรตัวใหญ่ขึ้นต้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำคุณศัพท์ เช่น

abelian group = กลุ่มอาบีเลียน

12. คำคุณศัพท์เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ให้ทับศัพท์ในรูปคำนามที่เป็นชื่อประเทศ เช่น

Swedish people = คนสวีเดน

Hungarian dance = ระบำฮังการี

*** ยกเว้นชื่อที่เคยใช้มานานแล้ว ได้แก่

ประเทศเยอรมนี ใช้ว่า ...เยอรมัน เช่น ภาษาเยอรมัน

ประเทศกรีซ ใช้ว่า ...กรีก เช่น เรือกรีก

ประเทศไอร์แลนด์ ใช้ว่า ...ไอริช เช่น ชาวไอริช

ประเทศเนเธอร์แลนด์ ใช้ว่า ...ฮอลันดา เช่น ชาวฮอลันดา หรือ ...ดัตช์ เช่น ภาษาดัตช์

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ใช้ว่า ...สวิส เช่น ผ้าสวิส

สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ใช้ว่า ...อังกฤษ เช่น คนอังกฤษ

สหรัฐอเมริกา ใช้ว่า ...อเมริกัน เช่น รถอเมริกัน

สำหรับสหภาพโซเวียต ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำคุณศัพท์ 2 คำ คือ Soviet...และ Russian... ใช้ว่า ...โซเวียต และ ...รัสเซีย เช่น

Soviet Style (of architecture) = (สถาปัตยกรรม) แบบโซเวียต

Russian food = อาหารรัสเซีย

13. การวางตำแหน่งคำคุณศัพท์ในคำทับศัพท์ ให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

13.1 คำคุณศัพท์ที่ประกอบคำนามที่เป็นภาษาไทย หรือเป็นคำทับศัพท์ แต่ได้ใช้ในภาษาไทยมาจนถือเป็น

คำไทยแล้ว ให้วางคำคุณศัพท์ไว้หลังคำนาม เช่น

cosmic ray = รังสีคอสมิก

gross ton = ตันกรอส

13.2 ถ้าทั้งคำคุณศัพท์และคำนามเป็นคำทับศัพท์ที่ยังไม่ถือเป็นคำไทย ให้ทับศัพท์ตรงตามศัพท์เดิม เช่น

Arctic Circle = อาร์กติกเซอร์เคิล

adrenal cortex = อะดรีนัลคอร์เทกซ์

13.3 ถ้าต้องการเน้นว่าคำนามนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายและคำคุณศัพท์ที่ประกอบเป็นชนิดหนึ่งของคำนามนั้น

อาจทับศัพท์โดยใช้คำประกอบ แบบ ชนิด ระบบ ฯลฯ มาแทรกไว้ระหว่างคำนามกับคำคุณศัพท์ เช่น

normal matrix = เมทริกซ์แบบนอร์มัล

thermosetting plastic = พลาสติกชนิดเทอร์โมเซตติง

14. คำย่อ ให้เขียนชื่อตัวอักษรนั้น ๆ ลงเป็นภาษาไทย ดังนี้

A = เอ B = บี C = ซี D = ดี E = อี F = เอฟ G = จี H = เอช I = ไอ J = เจ K = เค L = แอล

M = เอ็ม N = เนิน O = โอ P = พี Q = คิว R = อาร์ S = เอส T = ที U = ยู

V = วี W =ดับเบิลยู X = เอกซ์ Y = วาย Z = แซด

และให้เขียนโดยไม่ต้องใส่จุดและไม่เว้นช่องไฟ เช่น

BBC = บีบีซี

F.B.I = เอฟบีไอ

DDT = ดีดีที

15. คำทับศัพท์ที่ผูกขึ้นจากตัวย่อ ซึ่งอ่านออกเสียงได้เสมือนคำคำหนึ่ง มิได้ออกเสียงเรียงตัวอักษร ให้เขียนตาม

เสียงที่ออกและไม่ต้องใส่จุด เช่น

USIS = ยูซิส

UNESCO = ยูเนสโก

ASEAN = อาเซียน

16. ตัวอย่างชื่อบุคคล ให้เขียนโดยใส่จุด และเว้นช่องไฟระหว่างชื่อกับนามสกุล เช่น

D.N. Smith = ดี.เอ็น. สมิท

G.H.D. Cold = จี.เอช.ดี. คอลด์

นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ผู้แปลยังควรคำนึงถึงความสอดคล้องกันของตัวสะกดคำที่ทับศัพท์ในทุกตำแหน่งที่คำๆ นั้นปรากฏอยู่ ไม่ควรเปลี่ยนแปลงไปมา และหากคำที่ทับศัพท์นั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายในภาษาฉบับแปล ผู้แปลควรระบุคำจากต้นฉบับไว้ในวงเล็บด้วย

กิจกรรมท้ายบท

จงวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ แล้วแปลเป็นภาษาไทยที่เหมาะสม โดยบอกวิธีการแปลคำที่ขีดเส้นใต้พร้อมระบุเหตุผลที่เลือกใช้วิธีการแปลนั้นๆ

ตัวอย่าง She made pasta for the first time last night.

บทแปล: หล่อนทำพาสตาเองเป็นครั้งแรกเมื่อคืนนี้

วิธีการแปลคำหรือวลีที่ขีดเส้นใต้: ทับศัพท์

เหตุผล: พาสตาเป็นอาหารซึ่งมีต้นกำเนิดจากประเทศอิตาลีที่เป็นที่รู้จักในหมู่คนไทยโดยทั่วไปอยู่แล้ว จึงสามารถทับศัพท์ได้โดยไม่ต้องอธิบายเพิ่มเติม

1. The Internet of things is the network of physical devices, vehicles, home appliances and other items embedded with electronics, software, sensors, actuators, and connectivity which enables these objects to connect and exchange data.
2. This car is equipped with excellent passive safety features.
3. The jury was unable to break the deadlock.
4. I prefer to book a bulkhead seat on this red-eye flight.
5. AIRBNB has become a global holiday phenomenon, as people can travel to new places and save some money as they stay in ready to go homes at a reasonable price.
6. More companies will use Artificial Intelligence (AI) to scan resumes, schedule interviews, and send routine emails, which improves efficiency for companies and candidates.

บทที่ 5 การใช้คำในการแปล

“Words travel worlds. Translators do the driving.”

— Anna Rusconi

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้ววิเคราะห์ว่าข้อความในช่องซ้ายหรือข้อความในช่องขวาแสดงถึงการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติตามแบบฉบับของเจ้าของภาษา

เขตธุรกิจ	เขตเศรษฐกิจ
ย่านเศรษฐกิจ	ย่านธุรกิจ
เปียโนอันนี้เสียงดีมาก	เปียโนหลังนี้เสียงดีมาก
เขาโทรไปเรียกพระสงฆ์ 3 องค์มางานประจำปี	เขาโทรไปเรียกพระสงฆ์ 3 รูปมางานทำบุญประจำปี
อากาศร้อนแรง	อากาศร้อนระอุ
น้ำตาดกหล่น	น้ำตาร่วงหล่น
ปรบมือเร็วๆ	ปรบมือรัวๆ/ ปรบมือดังๆ
salt and sugar	salt and pepper
to make homework	to do homework
to answer a phonecall	to obtain a phonecall
to give and receive	to give and take
hole of a needle	eye of a needle
hot and bright weather	hot and sunny weather
Bangkok is one hour slower than Hong Kong.	Bangkok is one hour behind Hong Kong.

หากพิจารณาข้อความด้านซ้ายของตารางข้างต้นโดยเปรียบเทียบกับข้อความในตารางด้านขวา จะเห็นได้ชัดว่าข้อความในด้านซ้ายของตารางแสดงถึงข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาในลักษณะที่ขัดกับธรรมชาติของการใช้จริง อันเกิดจากการที่ผู้เขียนนำคำที่ไม่ใช่คู่คำกันหรือไม่กลมกลืนกันมาใช้รวมกัน และเมื่อคำเหล่านี้ปรากฏร่วมกัน ก็ส่งผลให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า **collocational clash** ซึ่งหมายถึงความผิดพลาดในการใช้ภาษาจากการใช้คำที่ไม่ควรปรากฏร่วมกัน

คู่คำ (Collocations)

Oxford Learner's Dictionaries ได้ให้ความหมายของคำว่า **collocation** ไว้ดังนี้

1. [countable] a combination of words in a language, that happens very often and more frequently than would happen by chance: *'Resounding success' and 'crying shame' are English collocations.*
2. [uncountable] the fact that two or more words often being used together, in a way that happens more frequently than would happen by chance: *Advanced students need to be aware of the importance of collocation.*

จากคำนิยามข้างต้น อาจสรุปได้ว่า **collocation** คือการที่คำบางคำมีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกันบ่อยครั้ง กล่าวคือ เป็นการจับวางคำหรือกลุ่มคำที่มักใช้ควบคู่กันในรูปแบบที่เจ้าของภาษานิยมใช้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนก็เช่นวลี **eye of a needle** แปลเป็นภาษาไทยว่า 'รูเข็ม' ไม่ใช่ 'ตาของเข็ม' และในขณะเดียวกัน หากจะแปลคำว่า 'รูเข็ม' ในภาษาไทยว่า 'hole of a needle' คำว่า **hole** ก็จะไม่ถือเป็นคู่คำที่ปรากฏร่วมกับคำว่า **needle** ได้เท่าคำว่า **eye**

ในกรณีของการใช้คู่คำที่ไม่กลมกลืนโดยเจตนา สามารถเกิดขึ้นได้เพราะต้องการให้เกิดความสะดุดหูสะดุดตา หรือให้ความรู้สึกแปลกใหม่ น่าสนใจ และดึงดูดผู้อ่านหรือผู้ฟังในที่สุด ดังที่พบได้บ่อยครั้งในบทโฆษณาหรือสโลแกนสินค้าต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ ตัวอย่างเช่น

แมคโดนัลด์ ความสุขล้นเมนู

Swensen's ความสุขไม่มีวันละลาย

Skittles! Taste the Rainbow!

จะเห็นได้ว่าการจับคู่คำในตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นไปตามรูปแบบที่ใช้โดยทั่วไป แต่ความไม่กลมกลืนของคู่คำที่ปรากฏเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความน่าสนใจ สะดุดหูสะดุดตา สร้างความจดจำได้ง่ายกว่าการใช้คู่คำทั่วไปที่สอดคล้องกันเป็นปกติ ดังนั้น จึงถือว่าการจงใจจับคู่คำที่ไม่สอดคล้องกันเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเจตนาของผู้สร้างสรรค์ภาษามากกว่าจะถือเป็นความผิดพลาดในการใช้ภาษา

เช่นเดียวกัน ในกรณีที่เป็นการเขียนประเภทวรรณกรรม นวนิยาย เรื่องสั้น บทกวี ฯลฯ ผู้สร้างสรรค์ผลงานก็อาจเลือกที่จะใช้คำในลักษณะที่ไม่กลมกลืนกันโดยเจตนาได้ ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางอารมณ์ต่อผู้อ่าน ยกตัวอย่างเช่น

Never knew that eyes
could speak volumes
better than mouth
till I saw yours
fixed on me...

(Speaking Eyes by Chris Jibero)

ส่วนที่คัดลอกมาจากบทกวีข้างต้นเป็นตัวอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงการนำคำที่ไม่เข้ากันมาใช้ ในที่นี้คือข้อความว่า ‘...eyes could speak volumes better than mouth...’ ซึ่งโดยปกติ คำว่า eyes จะใช้คู่กับคำกริยาได้หลากหลาย เช่น open, widen, close, shut, glitter, twinkle เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในบทกวีนี้ คำว่า eyes ปรากฏร่วมกับคำว่า speak ซึ่งโดยปกติแล้วถือว่าไม่เข้าคู่กัน แต่เมื่อปรากฏในบทกวีที่ว่าด้วยความรักเช่นนี้ก็ยอมก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกได้มากกว่าการใช้คู่คำที่สอดคล้องกันตามปกติ เช่นเดียวกับคำกล่าวที่ว่า “Actions speak louder than words.” ซึ่งใช้กันโดยทั่วไป

- ความสำคัญของคู่คำในการแปล

สำหรับการแปลโดยทั่วไป ไม่ว่าจะจากภาษาใดเป็นภาษาใด ผู้แปลจำเป็นต้องรู้จักการใช้คู่คำที่สอดคล้องกันเพื่อจะสามารถแปลได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ ลองอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าบทแปลที่ 1 หรือบทแปลที่ 2 มีความเหมาะสมและฟังดูเป็นธรรมชาติตามรูปแบบการใช้ของภาษาปลายทาง

ต้นฉบับ

What did Jesus mean when He said it is easier for a camel to go through the eye of a needle than a rich man to get into heaven?

บทแปล 1

พระเยซูทรงหมายความว่าอย่างไรเมื่อพระองค์พูดว่าการที่อูฐจะผ่านเข้าไปในตาของเข็มยังง่ายเสียกว่าการที่คนรวยจะเข้าไปอยู่ในสวรรค์ได้

บทแปล 2

พระเยซูทรงหมายความว่าอย่างไรเมื่อพระองค์ตรัสว่าการที่ลูจจะลุดเข้าไปในรูเข็มนั้นยังง่ายเสียกว่าการที่คนรวยจะขึ้นสวรรค์

จากบทแปลทั้งสองบทข้างต้น จะพบความแตกต่างในประเด็นการใช้คำรวมทั้งสิ้น 3 จุด กล่าวคือ 1) พระองค์พูดว่า—พระองค์ตรัสว่า 2) ผ่านเข้าไปในตาของเข็ม—ลุดเข้าไปในรูเข็ม 3) เข้าไปอยู่ในสวรรค์—ขึ้นสวรรค์ แม้ว่าบทแปลที่ 1 จะสื่อความหมายได้พอๆ กับบทแปลที่ 2 และถึงแม้ว่าผู้อ่านบทแปลที่ 1 จะสามารถคาดเดาความหมายที่ผู้แปลต้องการจะสื่อได้ไม่ยาก (เช่นในกรณีของข้อความว่า ‘ผ่านเข้าไปในตาของเข็ม’) แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าบทแปลที่ 2 สะท้อนว่าผู้แปลรู้จักการใช้คำในระดับที่เหมาะสม และสามารถเลือกใช้คำที่สอดคล้องกันอย่างเป็นธรรมชาติตามแบบฉบับของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาปลายทางได้เป็นอย่างดี ต่างกับบทแปลที่ 1 ซึ่งบกพร่องในการใช้คำที่เหมาะสม ขาดความสละสลวยและขาดความเป็นธรรมชาติ ส่งผลให้คุณภาพของบทแปลที่ 1 พร่องไปในทันที

จะเห็นได้ว่าการใช้คำที่เหมาะสมนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่บ่งชี้คุณภาพของงานแปล หากแม้ว่าผู้แปลมีคลังคำศัพท์มาก รู้คำศัพท์อย่างกว้างขวาง แต่หากไม่คำนึงถึงความสำคัญของการใช้คำที่สอดคล้องกันหรือไม่รู้ว่าคำใดควรปรากฏร่วมกับคำใดก็จะส่งผลให้งานแปลขาดความสละสลวย ไม่น่าอ่าน ในกรณีที่ภาษาปลายทางเป็นภาษาไทยโดยผู้แปลซึ่งเป็นคนไทย ผู้แปลจะสามารถใช้คำที่เป็นธรรมชาติได้โดยอัตโนมัติด้วยความเคยชินจากประสบการณ์การใช้ภาษาแม่ของตน แต่ในกรณีที่ภาษาปลายทางเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้แปลซึ่งมิได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ผู้แปลอาจต้องพึ่งพาพจนานุกรมว่าด้วยเรื่องของการใช้คำหรือ **collocations** โดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น **Oxford Collocations Dictionary** ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่มีประโยชน์อย่างมากเพราะจะอธิบายว่าคำคุณศัพท์หรือคำกริยาใดใช้คู่กับคำนามตัวหนึ่งๆ ได้บ้างพร้อมให้ตัวอย่างประกอบ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า **technology (851)** ซึ่งมีการระบุว่าคำคุณศัพท์คำใด คำกริยาคำใด และคำบุพบทคำใดมักปรากฏร่วมกับคำๆ นี้ โดยแยกกลุ่มตามความหมายไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

technology (noun)

adjective + technology

current, existing | emerging, the latest, modern, new

Example: *small businesses that are involved with emerging technology*

basic, low | core | advanced, complex, cutting edge, high, leading-edge, sophisticated, state-of-the-art, up-to-date | alternative, innovative

Example: *a car based on alternative technology*

efficient | computer, digital, electronic, energy, information, management, manufacturing, nuclear, production, satellite, software | communication, communications, telecommunications | Bluetooth™, broadband, DSL, interactive, internet, wireless | educational, environmental, medical, military

verb + technology

have | adopt, apply, embrace, employ, exploit, implement, introduce, take advantage of, use, utilize

Example: *We need to exploit existing technologies more fully.*

Create, develop, improve | be based on, incorporate

Example: *technology developed for planes*

invest in

Example: *The company is investing heavily in new technologies.*

technology + verb

Advance, develop, evolve

Example: *Telecommunications technology is developing fast.*

Exist

Example: *The technology already exists to do this.*

Allow sth, enable sth

Example: *This technology enables computers to read handwriting.*

technology + PREP.

Example: *The technology for the extraction of iron ore*

Phrases

Advances in technology

Example: *recent advances in medical technology*

The impact of (a) technology | science and technology

จะเห็นได้ว่าพจนานุกรมประเภทนี้บอกรูปแบบทางไวยากรณ์ของคำๆ หนึ่งว่าปรากฏร่วมกับคำแบบใดได้บ้างตามที่มีการใช้โดยทั่วไป พร้อมแสดงตัวอย่างการใช้ อย่างไรก็ตาม ผู้แปลจำเป็นต้องรู้ความหมายของคำอยู่ก่อนแล้ว พร้อมทั้งเข้าใจรูปแบบทางไวยากรณ์ตามบริบทการใช้ของตน อย่างไรก็ตาม ผู้แปลควรตระหนักอยู่เสมอว่าในบรรดาคำที่ปรากฏร่วมกับคำๆ หนึ่งนั้น แม้จะมีความหมายไปทางเดียวกัน แต่ย่อมมีนัยทางความหมายที่แตกต่างกัน

รวมทั้งระดับและลีลาทางภาษาก็อาจแตกต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น แม้ **basic technology** และ **low technology** จะมีความหมายที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ หมายถึงเทคโนโลยีพื้นฐานธรรมดาที่ไม่ซับซ้อน แต่เมื่อเลือกใช้คำว่า **low** นั้นทางความหมายจะสื่อไปในเชิงลบซึ่งต่างกับคำว่า **basic** ซึ่งมีความหมายกลางๆ

กล่าวโดยสรุป ไม่ว่าจะเป็นการแปลจากภาษาใดเป็นภาษาใด การใช้คำที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติตามรูปแบบที่เจ้าของภาษาใช้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งอันจะนำไปสู่งานแปลที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และแสดงความเป็นมืออาชีพของผู้แปล ดังนั้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้คำและตรวจสอบว่าคำๆ หนึ่งสามารถใช้ร่วมกับคำอื่นๆ ในประโยคได้อย่างเหมาะสมหรือไม่อยู่เสมอ

กิจกรรมท้ายบท

จงเปรียบเทียบต้นฉบับและบทแปลต่อไปนี้ แล้วพิจารณาแก้ไขข้อความที่ขีดเส้นใต้ในบทแปลนั้นซึ่งแสดงถึงการแปลที่ไม่เหมาะสมลงไปในช่วงว่างที่ให้มา

1.

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
There are (1) <u>two main schools of thought</u> about why it is rude to put your elbows on the dining table. The first goes back to (2) <u>medieval times</u> . People eating in big groups would be required to keep both hands on the table so that it was clear that they weren't about to (3) <u>pull a dagger</u> on (4) <u>their companions</u> somewhere underneath.	โดยทั่วไปมี (1) <u>โรงเรียนของความคิดสองโรงเรียน</u> ด้วยกันที่พยายามอธิบายว่าเหตุใดการวางข้อศอกบนโต๊ะอาหารจึงเป็นสิ่งที่ไม่สุภาพ โรงเรียนแรกย้อนไปถึงสมัยกลาง ผู้รับประทานอาหารร่วมกันต้องวางมือทั้งสองข้างลงบนโต๊ะเพื่อแสดงให้เห็นชัดเจนว่าตนไม่มีเจตนาจะ (3) <u>ดึงอาวุธออกมาให้</u> (4) <u>เพื่อนที่รับประทานอาหาร</u> ด้วยจากที่ใดที่หนึ่งใต้โต๊ะ

(1) โรงเรียนของความคิดสองโรงเรียนด้วยกัน แต่เป็น _____

(2) สมัยกลาง แต่เป็น _____

(3) ดึงอาวุธออกมาให้ แต่เป็น _____

(4) เพื่อนที่รับประทานอาหารด้วย แต่เป็น _____

2.

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
<p>J.K.Rowling could hardly have (1) <u>caused a bigger sensation</u> if she (2) <u>had arrived on a broomstick</u>. Children (3) <u>from seven to 70</u> (4) <u>swarmed</u> the fusty National Press Club on Wednesday, where Washington power brokers (5) <u>made way for a two-hour discussion</u> of wizardry and its (6) <u>most famous current proponent</u>—Ms Rowling’s literary creation Harry Potter.</p>	<p>เจ เค โรว์ลิง คงจะไม่สามารถ (1) <u>สร้างความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่มากกว่าได้มากนัก</u> ถ้าเธอ (2) <u>มาถึงพร้อมไม้กวาด</u>ของเธอ เมื่อวันพุธ เด็กๆ (3) <u>ตั้งแต่วัยเจ็ดขวบไปจนถึงวัยเจ็ดสิบขวบ</u>มา (4) <u>รวมฝูงกันอย่างเบียดกัน</u>ที่ชมรมหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่เก่าแก่ เหล่านายหน้ากำลังงานในวงการแห่งวอชิงตันกำลัง (5) <u>ทำทางไปสู่การเจรจา</u> ซึ่งใช้เวลาถึงสองชั่วโมง เรื่องเวทมนตร์ของพ่อมดกับ (6) <u>บุคคลที่ขึ้นชื่อที่สุดในปัจจุบัน</u> ซึ่งก็คือ เจ เค โรว์ลิง ผู้ประพันธ์ที่สร้างสรรค์ตัวละครที่ชื่อว่า แฮร์รี่ พอตเตอร์ นั่นเอง</p>

- (1) สร้างความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่มากกว่า แก่เป็น _____
- (2) มาถึงพร้อมไม้กวาด แก่เป็น _____
- (3) ตั้งแต่วัยเจ็ดขวบไปจนถึงวัยเจ็ดสิบขวบ แก่เป็น _____
- (4) รวมฝูงกันอย่างเบียดกัน แก่เป็น _____
- (5) ทำทางไปสู่การเจรจา แก่เป็น _____
- (6) บุคคลที่ขึ้นชื่อที่สุดในปัจจุบัน แก่เป็น _____

3.

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
<p>A hobby is an activity done on a regular basis outside of one’s job (1) <u>strictly for pleasure and relaxation</u>, says Dr. Bernstein, a past president of the American Psychiatric Association. “That can mean (2) <u>stamp collecting</u>, wood carving or golfing,” she says. “It doesn’t matter if you’re bad at it. As long as you enjoy it.” Participating in</p>	<p>งานอดิเรกคือกิจกรรมที่ทำสม่ำเสมอเห็นออกจากงานประจำที่เราทำ (1) <u>เพื่อความเพลิดเพลินและการผ่อนคลายที่อาจจะดูซ้ำๆ</u>ไปบ้าง ดร.แคโรล เบิร์นสไตน์ อดีตประธานสมาคมจิตเวชอเมริกันกล่าว “นั่นอาจจะหมายถึง (2) <u>การรวบรวมแสตมป์</u> แกะสลักไม้ หรือเล่นกอล์ฟ” เธอกล่าว “มัน</p>

<p>activities that are meaningful to you will help you feel more energized and (3) <u>connected to the world at large</u>, and less likely (4) <u>to burn out in your other responsibilities</u>. “Hobbies may help (5) <u>act as recovery time</u>” from stress, she says.</p>	<p>ไม่สำคัญว่าคุณอาจจะกำลังเหล่านั้นไม่เก่งเขาเสียเลย ตราบใดที่คุณยังรู้สึกสนุกที่จะทำ” การเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความหมายสำหรับคุณจะช่วยให้คุณรู้สึกมีพลังมากขึ้นและ (3) รู้สึกเชื่อมโยงกับโลกที่คุณยังตามหาไม่พบ และยังลดโอกาสที่คุณจะ (4) ต้องเร่งรีบในการทำหน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ “งานอดิเรกอาจช่วย (5) แสดงให้ผู้อื่นทราบว่า คุณฟื้นตัวแล้ว” จากความเครียด เธอก้าว</p>
---	---

- (1) เพื่อความเพลิดเพลินและการผ่อนคลายที่อาจจะดูคร่ำเคร่งไปบ้าง แก่เป็น _____
- (2) การรวบรวมแอสตมป์ แก่เป็น _____
- (3) รู้สึกเชื่อมโยงกับโลกที่คุณยังตามหาไม่พบ แก่เป็น _____
- (4) ต้องเร่งรีบในการทำหน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ แก่เป็น _____
- (5) แสดงให้ผู้อื่นทราบว่า คุณฟื้นตัวแล้ว” แก่เป็น _____

4.

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
<p>Scientists have tried to research happiness. One study in South Korea showed that (1) <u>engaging in physical leisure activities at a sports club</u> made participants happier. Another study found that (2) <u>pleasurable leisure activities done regularly</u> were related to higher levels of happiness and lower levels of depression. The trouble with those studies, says Dr. Bernstein, is that participants were self-reporting their activity engagement and their happiness levels, so (3) <u>the resulting data aren't necessarily scientific</u>.</p>	<p>นักวิทยาศาสตร์ได้พยายามทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสุข งานวิจัยชิ้นหนึ่งในเกาหลีใต้แสดงให้เห็นว่า (1) <u>การเกี่ยวข้องกับกิจกรรมยามว่างที่เกี่ยวกับร่างกายที่สมาคมกีฬา</u> ทำให้ผู้เข้าร่วมงานวิจัยมีความสุขมากขึ้น งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งพบว่า (2) <u>กิจกรรมยามว่างอันเพลิดเพลินที่ทำกันโดยปกติ</u> มีความสัมพันธ์กับระดับของความสุขที่เพิ่มสูงขึ้น และระดับความซึมเศร้าที่ลดลง แต่ดร.เบิร์นสไตน์กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับงานวิจัยเหล่านี้ก็คือผู้เข้าร่วมงานวิจัยเป็นผู้รายงาน</p>

<p>“(4) <u>It does make sense</u> that finding something that you enjoy to do that isn’t dependent on the external world might make people feel better,” she says. But it’s very hard to tell if people with hobbies are any happier than people without them.</p>	<p>การเข้าร่วมกิจกรรมและระดับความสุขของพวกเขาด้วยตัวเอง ดังนั้น (3) <u>ผลวิจัยที่เป็นผลอาจไม่จำเป็นต้องเป็นวิทยาศาสตร์</u> “(4) มันก็เมคเซนส์แล้วสำหรับการหาอะไรที่เราชอบทำโดยที่ไม่ต้องพึ่งพาโลกภายนอกนั้น อาจจะทำให้คนเรารู้สึกดีขึ้น เธอกล่าว แต่เป็นเรื่องยากมากที่จะบอกได้ว่า คนที่มีงาน อติเรกจะมีความสุขมากกว่าคนที่ไม่มีงานอติเรก</p>
--	---

- (1) การเกี่ยวข้อกับกิจกรรมยามว่างที่เกี่ยวกับร่างกายที่สมาคมกีฬา แก่เป็น _____
- (2) กิจกรรมยามว่างอันเพลิดเพลินที่ทำกันโดยปกติ แก่เป็น _____
- (3) ผลวิจัยที่เป็นผลอาจไม่จำเป็นต้องเป็นวิทยาศาสตร์ แก่เป็น _____
- (4) มันก็เมคเซนส์แล้ว แก่เป็น _____

บทที่ 6 ประเภทของงานเขียน

“The translation called good has original value as a work of art.”

— Benedetto Croce

กิจกรรมก่อนเข้าสู่บทเรียน

1. โดยทั่วไป งานเขียนแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
2. งานเขียนแต่ละประเภท ควรใช้วิธีแปลเหมือนหรือต่างกันอย่างไร จงอภิปราย

การทำงานแปลถือเป็นการผลิตงานเขียนรูปแบบหนึ่ง ต่างกันตรงที่ผู้แปลไม่ถือเป็นเจ้าของข้อมูลหรือความคิดที่นำเสนอผ่านต้นฉบับและผ่านบทแปลนั้นๆ หากแต่เป็นผู้ถ่ายทอดสารในต้นฉบับสู่ผู้อ่านฉบับแปล ดังนั้นหน้าที่สำคัญของผู้แปลก็คือการรักษาอารมณ์ความรู้สึกตามที่ปรากฏในต้นฉบับไว้ พร้อมทั้งคงไว้ซึ่งรสชาติและบรรยากาศเพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลได้สัมผัสเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่งานเขียนนั้นอยู่ในประเภทแสดงอารมณ์ (Expressive texts) ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปในบทที่ 8

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้แปลจะต้องทราบว่าต้นฉบับที่ตนจะแปลนั้นเป็นงานเขียนประเภทใด และเขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด ในการแบ่งแยกประเภทของงานเขียน (genre) นั้นผู้แปลอาจพิจารณาได้จากองค์ประกอบต่างๆ อาทิ เนื้อหา สิลลาภาษาที่ใช้ การเลือกใช้คำและรูปประโยค ความมุ่งหมายของผู้เขียน ลักษณะการเรียบเรียงเนื้อความ ความยาว เป็นต้น ในกรณีของการแปลเรื่องที่ทำให้ความรู้ เช่น สารคดีต่างๆ ผู้แปลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อหรือสาขาวิชาที่จะแปล รวมทั้งมีความรู้พื้นฐานและคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้นๆ อย่างไรก็ตาม หากเป็นการแปลงานประพันธ์หรือวรรณกรรมต่างๆ ผู้แปลไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง หากแต่ต้องมีความสามารถในด้านภาษา เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นออกมาเป็นภาษาที่มีความงดงาม สละสลวยตามรูปแบบของภาษาต้นทาง

นอกเหนือจากนี้ ผู้แปลยังควรจะต้องพิจารณาด้วยว่าผู้เขียนเขียนต้นฉบับขึ้นเพื่อผู้อ่านกลุ่มใด ในกรณีที่ เป็นบทความหรือหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเด็ก การใช้ภาษา รูปคำ รูปประโยคและความซับซ้อนของรูปประโยคก็จะแตกต่างกันจากบทความหรือหนังสือในหัวข้อเดียวกันที่เขียนขึ้นสำหรับผู้ใหญ่ และหากเป็นบทความหรือหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับคนทั่วไปก็จะพบว่ามีศัพท์เฉพาะน้อยกว่าและประกอบไปด้วยคำอธิบายในรายละเอียดมากกว่า บทความหรือหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ เป็นต้น

ความมุ่งหมายของงานเขียน

โดยทั่วไป เราอาจแบ่งความมุ่งหมายของงานเขียนได้ 5 ข้อดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง
- 2) เพื่อให้ความรู้
- 3) เพื่อให้ความบันเทิง
- 4) เพื่อแสดงความคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึก
- 5) เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ประเภทของงานเขียน

จากความมุ่งหมายของงานเขียนข้างต้น เราอาจแบ่งประเภทของงานเขียนที่จะต้องแปลได้กว้างๆ เป็น 3 ประเภท (Newmark 1995:40) ดังนี้

1) งานเขียนประเภทให้ข้อมูล (Informative texts)

งานเขียนประเภทให้ข้อมูลมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ นำเสนอข้อเท็จจริง ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ได้แก่ รายงาน ตำรา บทความวิชาการ ข่าวสาร สารคดี เรื่องที่ให้ความรู้ เป็นต้น

ตัวอย่างงานเขียนประเภทให้ข้อมูล (ภาษาอังกฤษ)

Like us, chimps are highly social animals, care for their offspring for years and can live to be over 50. In fact, chimpanzees are our closest cousins; we share about 98 percent of our genes.

In their habitat in the forests of central Africa, chimpanzees spend most of their days in the tree tops. When they do come down to earth, chimps usually travel on all fours, though they can walk on their legs like humans for as far as a mile. They use sticks to fish termites out of mounds and bunches of leaves to sop up drinking water.

(Source: <https://www.worldwildlife.org>)

ตัวอย่างงานเขียนประเภทให้ข้อมูล (ภาษาไทย)

แผ่นดินไหว เป็นปรากฏการณ์สั่นสะเทือนหรือเขย่าของพื้นผิวโลก เพื่อปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล ซึ่งแผ่นดินไหวสามารถก่อให้เกิดความเสียหายและภัยพิบัติต่อบ้านเมือง สิ่งมีชีวิต ส่วนสาเหตุของการเกิดแผ่นดินไหวนั้นส่วนใหญ่เกิดจากธรรมชาติ โดยแผ่นดินไหวบางลักษณะสามารถเกิดจากการกระทำของมนุษย์ได้ แต่มีความรุนแรงน้อยกว่าที่เกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ นักธรณีวิทยาประมาณกันว่าในวันหนึ่ง ๆ จะเกิดแผ่นดินไหวประมาณ 1,000 ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแผ่นดินไหวที่มีการสั่นสะเทือนเพียงเบา ๆ เท่านั้น คนทั่วไปจะไม่รู้สึกถึงแรงสั่นสะเทือน

2) งานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ (Expressive texts)

งานเขียนประเภทแสดงอารมณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน ตัวอย่างเช่น บทกวี บันทึกส่วนตัว อัดชีวประวัติ งานวรรณกรรม เป็นต้น

ตัวอย่างงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ (ภาษาอังกฤษ)

It was all right, I suppose. I would have felt a bit mean if I hadn't turned up, but Mark Darcy. . .

Yuk. Every time my mother's rung up for weeks it's been, 'Of course you remember the Darcys, darling. They came over when we were living in Buckingham and you and Mark played in the paddling pool!' or, 'Oh! Did I mention Malcolm and Elaine are bringing Mark with them to Una's New Year's Day Turkey Curry Buffet? He's just back from America, apparently. Divorced. He's looking for a house in Holland Park. Apparently he had the most terrible time with his wife. Japanese. Very cruel race.'

(Source: Bridget Jones's Diary by Helen Fielding)

ตัวอย่างงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ (ภาษาไทย)

ไดไดในโลกลัวน   อนิจจัง

คงแต่บาปบุญยัง   เทียงแท้

คือเงาติดตัวตรึง   ตรึงแน่น อยู่เนา

ตามแต่บาปบุญแล้ว   ก่อเก็้อรักษา

(ที่มา: ลิลิตพระลอ หน้า 57)

3) งานเขียนประเภทจูงใจ (Persuasive texts)

งานเขียนประเภทจูงใจมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตาม ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ได้แก่ ข้อความโฆษณา บทความแสดงความคิดเห็นเพื่อจูงใจ สุนทรพจน์ เป็นต้น

ตัวอย่างงานเขียนประเภทจูงใจ (ภาษาอังกฤษ)

One knows that 'The Taj' is one amongst the World's Wonders!

One knows that it is one amongst the UNESCO World Heritage Sites!!

One knows The Taj as a legend of eternal love of an Emperor for his favourite Queen!!!

Well, 'The Taj' has distinctions much beyond just these!

Therefore, 'The Taj', surely, deserves your visit once and more!!!

(Source: <http://www.tajmahal.gov.in/>)

ตัวอย่างงานเขียนประเภทจูงใจ (ภาษาไทย)

ยาสีฟันสมุนไพรดอกบัวคู่คิดส์ กลิ่นส้ม สูตรอ่อนโยนและปลอดภัย เยี่ยมด้วยประสิทธิภาพในการทำความสะอาดเหงือกและฟัน ด้วยเอนไซม์จากผลไม้ ช่วยสลายคราบโปรตีนจากอาหารและน้ำมัน ที่ตกค้างจากการแปรงฟันไม่ทั่วถึง ผสานคุณค่าจากชะเอมเทศ สมุนไพรที่ช่วยลดการสะสมของแบคทีเรีย พร้อมให้รสหวานชุ่มคอโดยไม่ทำให้ฟันผุ อ่อนโยนต่อสุขภาพในช่องปากของเด็กๆ

(Source: <https://www.twinlotus.com/dokbuaku-oralcare>)

สัจฉวี สายบัว (2550: 50) ได้สรุปรายละเอียดและแนวทางในการแปลสำหรับงานเขียนแต่ละประเภทซึ่งผู้เขียนได้สรุปเฉพาะบางประเด็นหลักๆ มาดังนี้

	งานเขียนประเภทให้ ข้อมูล	งานเขียนประเภท แสดงอารมณ์	งานเขียนประเภทจูง ใจ
--	-----------------------------	------------------------------	-------------------------

	(Informative texts)	(Expressive texts)	(Persuasive texts)
1. ลักษณะการแปล	รักษาความหมาย แปลแบบเอาความ	รักษารูปแบบ แปลตรงตัว	รักษาความหมาย แปลแบบเอาความ
2. ลักษณะภาษาในฉบับแปล	ธรรมดา เป็นภาษามาตรฐานและเป็นวิชาการ ให้ความหมายอ้างอิงมาก	ประณีต ไพเราะ และให้ความหมายแฝงมาก	มีพลังในการชักจูงใจ มีการสร้างศัพท์ใหม่ๆ แปลกๆ
3. ความคลาดเคลื่อนของความหมายของต้นฉบับ	มีน้อย	มีมาก	อาจมีบ้าง ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของวัฒนธรรม
4. คำที่ไม่มีในภาษาฉบับแปลและสร้างคำใหม่	ไม่ควรมี นอกจากจำเป็น และควรให้คำอธิบาย	ให้มีได้ในบทแปลถ้ามี อยู่ในต้นฉบับและหาคำเทียบเคียงไม่ได้	มีมาก
5. การแปลโวหารอุปมาอุปไมย	ให้อธิบายอุปมา ถ้าไม่แน่ใจว่าผู้อ่านจะเข้าใจอุปมาของต้นฉบับนั้นหรือไม่	แปลจากต้นฉบับอย่างตรงตัว	สร้างโวหารอุปมาอุปไมยในภาษาฉบับแปลที่เทียบเคียงขึ้นใหม่
6. ความยาวเมื่อเปรียบเทียบกับต้นฉบับ	อาจยาวกว่าบ้าง	ใกล้เคียงกัน	อาจสั้นหรือยาวกว่าก็ได้

กิจกรรมท้ายบท

จงพิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้จัดอยู่ในงานเขียนประเภทใด

1. The Sphinx Cat

The Sphinx cat may look hideous but these guys are known to have great personalities and are extremely affectionate with their human owners.

2. 24 hours a day, 365 days a year. Merries wants babies to be happy, comfortable, and smiling. We believe that the happy times which happy babies and happy parents spend together are vital to the baby's growth and development.

Merries continually delivers products that contribute to the baby's healthy physical and emotional development, with the aim to be the most "gentle to the skin" baby diaper in the world. We will constantly innovate to help parents enjoy their child-raising years and ensure that their babies live as happily and comfortably as possible.

3. Which is why, at the age of six, seeing as my drawing number one and my drawing number two had been such a disaster, I gave up on a glorious career as an artist. Grown-ups never understand anything on their own, and it's nuisance for children to have to keep explaining things over and over again.

4. Namtok Sarika is the most famous waterfall in NakhonNayok – and for good reason. Located in Sarika Sub-district, the nine-tier waterfall plunges down a cliff onto a forested hillside, and has large pools at each tier, offering pleasant swimming spots. Accommodation, restaurants and souvenir shops are available nearby. Local products, including brooms and artificial flowers made from wild pine, are sold in shops around the waterfall.

To get to NamtokSarika, drive along Highway No. 3049 for about 12 kilometers, then take a left turn to Highway No. 3050 and proceed for another 3 kilometers.

5. Japan has lifted all tsunami warnings issued after a 7.4-magnitude earthquake hit off the country's east coast, as the risk of major damage appeared to pass.

The quake, which struck east of Fukushima prefecture at about 6am on Tuesday, prompted urgent warnings for people to leave low-lying areas in Fukushima and Miyagi prefectures as a series of tsunami waves hit the shore.

บทที่ 7 การแปลงานเขียนประเภทให้ข้อมูล (Informative texts)

“There is no such thing as a perfect, ideal or ‘correct’ translation. A translator is always trying to extend his knowledge and improve his means of expression; he is always pursuing facts and words.”

— Peter Newmark

คำจำกัดความและลักษณะเฉพาะของงานเขียนประเภทให้ข้อมูล

งานเขียนประเภทให้ข้อมูล (Informative texts) เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ รวมทั้งนำเสนอข้อเท็จจริงแก่ผู้รับสารเป็นหลัก ภาษาที่ใช้โดยทั่วไปจึงมักเป็นภาษาที่เรียบง่าย สื่อความอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา การเรียงลำดับเนื้อความเป็นไปอย่างไม่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงควรตระหนักถึงลักษณะเฉพาะตัวของงานเขียนประเภทนี้ เพื่อจะได้เลือกใช้ภาษาและกลวิธีการแปลที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นที่การสื่อความหมายโดยไม่จำเป็นต้องรักษารูปแบบของภาษาต้นทางไม่ว่าจะในระดับคำหรือระดับประโยค เพื่อให้สามารถถ่ายทอดสารได้อย่างถูกต้องและให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้โดยไม่คลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ได้แก่ ตำราวิชาการ รายงานวิจัย ข่าว บทความวิชาการ บทความในหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร คู่มือ คำแนะนำ เป็นต้น

ในที่นี้ จะกล่าวถึงการแปลงานเขียนประเภทให้ข้อมูล โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ ดังนี้

- 1) การแปลข่าว
- 2) การแปลเรื่องที่ทำให้ความรู้

การแปลข่าว

ในยุคที่ข่าวสารข้อมูลเป็นเสมือนอีกปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันที่ผู้คนในสังคมต่างให้ความสำคัญ การแปลข่าวจึงยิ่งนับว่าเป็นงานแปลที่มีบทบาทสำคัญมากประเภทหนึ่ง และในขณะที่มีการส่งต่อข่าวสารข้อมูลถึงกันอย่างรวดเร็วที่เคยมองว่าการเสนอข่าวที่ถูกต้อง แม่นยำ และทันเหตุการณ์เป็นสิ่งจำเป็น และการแปลข่าวก็ยิ่งทวีความสำคัญตามไปด้วย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของสารประเภทนี้ก่อนที่จะลงมือแปล เพราะจะช่วยให้เข้าใจข่าวที่จะแปลได้ง่ายและชัดเจนขึ้น

ข่าวถือเป็นงานเขียนประเภทให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการเขียนข่าวคือการรายงานข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านทราบ ว่าเกิดอะไรขึ้นที่ไหน เมื่อใด ใครเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เหล่านี้ประกอบกันเป็นเรื่องราวในเนื้อข่าว ดังนั้น ภาษาที่ใช้ในการเขียนข่าวจึงตรงไปตรงมา เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน มีการเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับชัดเจน

โดยทั่วไป โครงสร้างของข่าวทั้งในภาษาอังกฤษและภาษาไทยประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

1. พาดหัวข่าว (Headline)
2. ข่าวนำ (Lead)
3. ส่วนเชื่อม (Neck/ Bridge)
4. เนื้อข่าว (Body)

1. พาดหัวข่าว (Headline)

พาดหัวข่าวมีลักษณะที่สำคัญคือแสดงถึงใจความสำคัญของข่าวนั้นๆ โดยใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ เก็บใจความสำคัญพร้อมกับดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านติดตามรายละเอียดในเนื้อข่าวต่อไป

ต่อไปนี้เป็นข้อสังเกตซึ่งแสดงการเปรียบเทียบรูปแบบทางภาษาในพาดหัวข่าวภาษาอังกฤษและภาษาไทย

1.1 ข้อสังเกตในระดับคำ

พาดหัวข่าวภาษาอังกฤษ

ในพาดหัวข่าวภาษาอังกฤษ จะพบว่ามีความโน้มเอียงในการเลือกใช้คำศัพท์เฉพาะบางคำที่สื่อถึงความหมายหนึ่งๆ ซึ่งสั้น หรือมีน้อยพยางค์มากกว่าคำศัพท์คำอื่นๆ ที่มีความหมายเดียวกันแต่ยาวกว่า ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

คำที่ใช้ในพาดหัวข่าว	คำอื่นๆ ที่มีความหมายเดียวกัน
aid (N./V.)	assist/assistance
back (V.)	support
blast (N.)	explosion
blaze (N.)	fire
call (for) (V./N.)	demand
cut (V./N.)	reduce/decrease
halt (V./N.)	stop
hit (V.)	affect badly
quit (V.)	resign
raid (N./V.)	attack/robbery
slam (V.)	criticize severely
talk (N.)	discussion

พาดหัวข่าวภาษาไทย

เมื่อแปลข่าว ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำที่มักใช้ในพาดหัวข่าวให้ถูกต้องตามบริบทของข่าวนั้นๆ เสียก่อน แล้วจึงสื่อความนั้นๆ ออกมาเป็นภาษาไทยด้วยรูปแบบคำที่เป็นลักษณะเฉพาะของพาดหัวข่าวในภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะดังต่อไปนี้

✎ ใช้คำสั้นหรือกร่อนคำ

ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ ทำให้จำเป็นต้องใช้คำน้อยพยางค์ ตัดหรือย่อคำให้สั้นลงเพื่อให้สามารถ กระชับข้อความลงในพื้นที่ที่จำกัดในพาดหัวข่าวได้ ตัวอย่างเช่น

ได้ (แทนคำว่า ตอบได้) ค้าน (แทนคำว่า คัดค้าน) หนุน (แทนคำว่า สนับสนุน) ยัน (แทนคำว่า ยืนยัน) สอบ (แทนคำว่า สอบสวน สอบข้อเท็จจริง)

ตัวอย่างพาดหัวข่าว: คนหนุน “บิ๊กตู” นั่งนายกฯ หลังเลือกตั้ง

✎ ใช้คำที่ดึงดูดความสนใจ คำแสลง หรือคำเฉพาะสมัย

เนื่องจากพาดหัวข่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญของข่าวที่ทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ถ้อยคำที่ใช้จึง มักเป็นคำที่มีสีสัน กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ร่วม ในบางครั้งอาจพบคำแสดงภาพพจน์ หรือใช้คำที่อยู่ในกระแส นิยมของผู้อ่านร่วมสมัย ตัวอย่างเช่น

ฟิน ระทึก กร่าง ป่วน สยบ ไล่ล่า โวย สลด จ่อ ยิ่งดับ รุมสวด ขวด อิ่ม เจ็ง เบี้ยว

ตัวอย่างพาดหัวข่าว: ชาวเน็ตรุมสวดใจรุมกระที่บนักศึกษาอาชีวะ

✎ ใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคลแทนชื่อจริงและใช้ตัวย่อ

เพื่อให้พาดหัวข่าวดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากยิ่งขึ้นและเพื่อความสั้นกระชับ จึงมักพบการใช้ฉายาหรือ ชื่อเล่นของบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น บิ๊กตู บิ๊กป้อม ไก่กู เหลี่ยม ฯลฯ นอกจากนี้ ยังนิยมใช้อักษร ย่อหรือสัญลักษณ์แทนชื่อองค์กรหรือสถานที่ เช่น กปน. ปชช. กทม. ไบโพธิ์ วรจ้าว ฯลฯ

ตัวอย่างพาดหัวข่าว: กปน.แจ้งงดจ่ายไฟฟ้าบางพื้นที่กทม.-นนทบุรี 31มี.ค.-2 เม.ย.

ป.ป.ช.ยื่นอีก สอบนาฬิกาหูลู 'บิ๊กป้อม' จ่อเค้นเพิ่มพยาน 2 ปาก

✎ ใช้คำหรือสำนวนที่รับมาจากต่างประเทศ

มีการใช้คำหรือสำนวนที่รับมาจากต่างประเทศโดยการทับศัพท์ เช่น รันเวย์ การ์ด โควต้า มาเฟีย คลิป แอป ฯ โดยคำเหล่านี้มักเป็นที่รู้จักหรือใช้กันโดยทั่วไปอยู่แล้ว จึงง่ายต่อการเข้าใจสำหรับผู้อ่าน และสั้นกว่าการใช้คำแปลภาษาไทยมาก

ตัวอย่างพาดหัวข่าว: “มารายห์” สุดเวอร์ ชอการ์ดเท่า “โอบามา”

1.2 ข้อสังเกตในระดับประโยค

พาดหัวข่าวภาษาอังกฤษ

การเขียนพาดหัวข่าวในภาษาอังกฤษปรากฏในหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

✎ พาดหัวข่าวเป็นประโยคที่สมบูรณ์ เช่น

China lands bomber in South China Sea

Ex-Malaysia PM Najib condemns police raids

ในกรณีที่พาดหัวข่าวเป็นประโยคที่สมบูรณ์ จะสังเกตได้ว่าคำกริยาที่ใช้อยู่ในรูป **present tense** แม้ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการกระทำในเนื้อข่าวยังมีความสดใหม่ เป็นปัจจุบัน หรือกำลังอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ผู้แปลจึงต้องระมัดระวังในประเด็นนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม ในเนื้อข่าว คำกริยาต่างๆ จะอยู่ในรูปตาม **tense** ปกติ

✎ พาดหัวข่าวโดยใช้ **modal/auxiliary verbs** โดยสื่อความตามความหมายของ **modal/auxiliary** นั้นๆ เช่น

UK must counter 'threats' in space

Minor drug users 'should not be charged'

Trump 'will walk out' if North Korea talks not fruitful

✎ พาดหัวข่าวโดยใช้กลุ่มคำหรือวลีซึ่งประกอบด้วยคำกริยาที่แสดงกาลต่างกัน

คำกริยาที่ปรากฏในพาดหัวข่าวที่ประกอบไปด้วยกลุ่มคำหรือวลี มักปรากฏใน 3 รูปแบบ ได้แก่ กริยาในรูป **present participle** กริยาในรูป **past participle** และกริยาในรูป **to + infinitive**

- กริยาในรูป **present participle** ใช้บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน เช่น

China seeking help to improve its image

- กริยาในรูป **past participle** ใช้บรรยายเหตุการณ์ที่ประธานในประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ หรือในกรณีที่
ไม่ให้ความสำคัญกับผู้กระทำ เช่น

Oracle sailing team accused of cheating

US mugshot website owners arrested

- กริยาในรูป **to + infinitive** ใช้บรรยายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น

Kazakhstan to attract tourists from Russia and China

Decision on paraquat ban to be made on Wednesday

 พาดหัวข่าวโดยใช้กลุ่มคำหรือวลีโดยไม่มีคำกริยา

ในบางกรณี พาดหัวข่าวในภาษาอังกฤษอาจปรากฏในรูปของกลุ่มคำหรือนามวลีโดยไม่มีคำกริยา แต่ประกอบด้วยคำหรือกลุ่มคำหลัก และอาจมีส่วนขยายเป็นคุณศัพท์หรือบุพบทวลี

Prince Chula's car under the hammer

Indonesia still chaotic

นอกเหนือจากข้อสังเกตข้างต้น ยังพบว่าในพาดหัวข่าวภาษาอังกฤษมักมีการตัด **article** ต่างๆ รวมทั้งใช้ตัวเลขแทนการเขียนจำนวนเป็นคำใช้ตัวย่อ และละคำสันธาน **'and'** โดยใช้เครื่องหมาย **,** (**comma**) แทน เพื่อให้พาดหัวข่าวสั้นกระชับ ในกรณีที่ เป็นประโยคที่ไม่ต้องใส่เครื่องหมายจบประโยคไว้ข้างท้าย เช่น **Winfrey, Clooney lead star guests at Britain's royal wedding** และในกรณีที่พาดหัวข่าวสื่อว่าใครพูดอะไร จะใช้เครื่องหมาย **:** (**colon**) แล้วตามด้วยประโยคหรือสิ่งที่คนหรือองค์กรนั้นๆ กล่าว ตัวอย่างเช่น **Barroso: EU exit 'would harm UK'** ซึ่งสื่อความหมายว่าบาร์โรโซ่ได้กล่าวเตือนว่าการออกจากกรเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปจะสร้างความเสียหายให้สหราชอาณาจักรได้ เป็นต้น โดยรูปแบบการนำเสนอพาดหัวข่าวเช่นนี้ไม่ปรากฏในการเขียนพาดหัวข่าวภาษาไทย ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

พาดหัวข่าวภาษาไทย

 ละประธานของประโยค

พาดหัวข่าวในภาษาไทยมีลักษณะเฉพาะประการหนึ่งที่มีักพบอยู่บ่อยครั้ง คือการขึ้นต้นพาดหัวข่าวด้วยคำกริยา โดยละประธานของประโยค ตัวอย่างเช่น

เสนอขึ้นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

จีรัฐพัฒนาข้าวพันธุ์ใหม่สู้เวียดนาม-กัมพูชา

ชี้การท่องเที่ยวปีหน้าโตกว่า 10 เปอร์เซ็นต์

แนะหนทางช่วยชาวนา

 ไม่นิยมใช้ประโยคที่มีโครงสร้างกรรมวาจก ตัวอย่างเช่น

Obama elected president for second term = เลือกโอบามาเป็นปธน.สมัยที่ 2

Six killed in car accident = อุบัติเหตุรถยนต์ ตาย 6

✎ ไม่นิยมใช้กลุ่มคำหรือวลีดังที่พบในพาดหัวข่าวภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

Train crash in China = รถไฟชนกันที่จีน

India volcanic eruption warning = เตือน! ภูเขาไฟอินเดียนระเบิด

✎ ใช้โครงสร้างประโยคเดียวมากกว่าประโยคซ้อน

พาดหัวข่าวในภาษาไทยมักใช้ประโยคเดียวมากกว่าประโยคซ้อน ดังนั้น จึงไม่นิยมใช้คำสันธานหรือส่วนที่ขยายประโยค เช่น

คลังเดินหน้าแก้หนี้ระบบ

“วัดสัน” ทุ่ม 600 ล้าน เพิ่ม 50 สาขา

จากข้อสังเกตเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการเขียนพาดหัวข่าวในภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ด้วยความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาในพาดหัวข่าวทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย เช่น พาดหัวข่าวภาษาอังกฤษสามารถใช้กลุ่มคำหรือนามวลีได้ แต่ในภาษาไทยการเขียนพาดหัวข่าวในลักษณะนี้ไม่เป็นที่นิยม ดังนั้น เมื่อต้องแปลพาดหัวข่าว สิ่งที่ต้องแปลควรกระทำคืออ่านพาดหัวข่าวและรายละเอียดในข่าวให้เข้าใจเสียก่อนว่าเกิดอะไรขึ้นกับใคร ที่ไหน อย่างไร แล้วจึงกลับไปวิเคราะห์พาดหัวข่าวอีกครั้งว่าคำสำคัญและประเด็นหลักที่เน้นคืออะไร แล้วนำมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยในรูปแบบของพาดหัวข่าวแบบไทย โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบของพาดหัวข่าวในต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น

Small boats told to stay in port

ห้ามเรือเล็กออกจากฝั่ง

26 killed in 148 crashes so far

อุบัติเหตุ 148 ราย ดับแล้ว 26

Dust level seen falling sharply

ปริมาณฝุ่นลดฮวบ

Prayut to visit Europe

นายกฯ จะเยือนยุโรป

2. ความนำ (Lead)

รูปแบบการเขียนความนำแตกต่างจากพาดหัวข่าว โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 เป็นย่อหน้าซึ่งมีความยาวไม่มากนัก อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย มุ่งให้ผู้อ่านทราบใจความสำคัญในข่าวว่าเกิดอะไรขึ้นกับใคร หรือใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด โดยไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับข่าวมากนัก
- 2.2 ประกอบด้วยประโยคที่สมบูรณ์ มีโครงสร้างของประโยคโดยทั่วไป กล่าวคือ มีประธาน กริยา และ/หรือกรรม และอาจมีคำเชื่อมและส่วนขยายของประโยคตามปกติ
- 2.3 ใช้ภาษาในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านในลักษณะเดียวกับในพาดหัวข่าว เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่รู้ สร้างอารมณ์คล้อยตามให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านข่าวต่อเนื่องจนจบ เราจึงมักพบคำหรือสำนวนที่เร้าอารมณ์ของผู้อ่านในข่าวนำด้วยเช่นกัน ภาษาที่ใช้จึงอยู่ในระดับกึ่งทางการ

ตัวอย่างเช่น

หัวบันไดไม้แห้ง ภายหลังพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกประกาศบังคับใช้ นักธุรกิจ นักลงทุน พ่อค้ารายยักษ์ “หันหัว” มายังทำเนียบรัฐบาลเพื่อปักหลัก-ปักฐานเครือข่ายธุรกิจเป็นระลอกคลื่น

“ไทยแอร์เอเชีย” ขยับตัวครั้งใหญ่ ! ประกาศเดินหน้าสุด 3 โปรเจกต์ยักษ์ “ศูนย์ซ่อม-โลว์คอสต์เทอร์มินอล” คู่ตะเภา-ศูนย์ฝึกนักบินและลูกเรือ หวังจัดการต้นทุนได้ดียิ่งขึ้น เตรียมผนึก “ไทยแอร์เอเชีย เอ็กซ์” สร้างเครือข่าย “connecting flight” หลังไตรมาส 1 กวาดกำไรไปแล้วกว่า 1 พันล้านบาท ล่าสุดดัน “สันติสุข คลองใช้ยา” ขึ้นแทน CEO ขณะที่ “ธรรดพลฐ์ แบลเวิลด์” นั่งแทน “ประธานกรรมการบริหาร” ลุยงานใหญ่เต็มสูบ

3. ส่วนเชื่อมความนำข่าวกับเนื้อข่าว (Neck/ Bridge)

ส่วนเชื่อมความนำกับเนื้อข่าวเป็นข้อความสั้นๆ ที่เชื่อมระหว่างความนำข่าวกับเนื้อเรื่อง ทำหน้าที่ขยายประเด็นของเรื่องราวในข่าว เพื่อให้การเขียนข่าวนั้นเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

4. เนื้อข่าว (Body)

เนื้อหาในส่วนของเนื้อข่าวมีลักษณะที่หลากหลาย โดยอาจเป็นการเขียนเชิงบรรยายอธิบายความว่าเกิดอะไรขึ้น ที่ไหน อย่างไร จึงมักมีข้อมูลและตัวเลขสถิติเข้ามาเกี่ยวข้อง ลักษณะของเนื้อหาเช่นนี้มักพบในข่าวที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ นโยบายรัฐ วิทยาศาสตร์ งบประมาณ ตลาดหุ้น เป็นต้น ในบางกรณีอาจมีเนื้อหาเชิงพรรณนาภาพเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้น อาทิ ข่าวเกี่ยวกับภัยพิบัติ อุบัติเหตุ อาชญากรรม ฯลฯ และในบางกรณี อาจเป็นการนำเสนอโดยอ้างอิงคำพูดของบุคคลหรือผู้เกี่ยวข้องในข่าว

รูปแบบของภาษาที่ใช้โดยทั่วไปมักเป็นภาษาในระดับที่เป็นทางการ คำที่ใช้จึงไม่ควรเป็นสมญานาม คำกร่อนหรือคำย่อที่ไม่เป็นไปตามแบบแผน โครงสร้างประโยคมักไม่ซับซ้อนหรือยืดเยื้อยาวมากเกินไป

ตัวอย่าง (ข่าวจาก <http://www.naewna.com>)

พาดหัวข่าว: กทม.สั่งตรวจตู้น้ำหยอดเหรียญ หลังถูกแฉตั้งเดือนเกลือกรง90%

ความนำ: นายทวีศักดิ์ เลิศประพันธ์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงพื้นที่สุ่มตรวจตู้น้ำหยอดเหรียญในพื้นที่เขตลาดพร้าว หลังเครือข่ายมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคเรียกร้องให้เร่งแก้ไขปัญหาตู้น้ำหยอดเหรียญเดือนไม่ได้มาตรฐาน ที่มีงานวิจัยสำรวจ ยืนยันว่ากว่า 90% เป็นตู้เดือนที่ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ

ส่วนเชื่อม: โดยจากการตรวจสอบวันนี้ พบตู้น้ำหยอดเหรียญ ที่ไม่ได้ขออนุญาตจำนวนมาก จึงได้สั่งการให้สำนักอนามัยเร่งออกสำรวจตู้น้ำหยอดเหรียญทั้งหมดทั่วกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มจาก 15 เขตที่มีตู้น้ำเกิน 150 ตู้ โดยเฉพาะในเขตจตุจักรและเขตลาดพร้าว ที่มีหอพักและชุมชนจำนวนมากก่อน และให้นำกลับมารายงานผลภายใน 1 สัปดาห์

เนื้อข่าว: นายทวีศักดิ์ ระบุว่า จะมีการสุ่มตรวจคุณภาพน้ำจากตู้น้ำหยอดเหรียญทั้งหมด รวมถึงพื้นที่ติดตั้งจะต้องสะอาด ซึ่งหากพบผิดเงื่อนไข จะแจ้งผู้ประกอบการให้เร่งทำการแก้ไข แต่หากยังเพิกเฉยจะสั่งการให้รื้อถอนทันที คาดว่าอีกไม่เกิน 1 เดือนประชาชนจะสามารถบริโภคน้ำดื่มจากตู้น้ำหยอดเหรียญที่มีคุณภาพได้ทั้งหมด ซึ่งประชาชนสามารถสังเกตได้จากสติ๊กเกอร์ยืนยันของกรุงเทพมหานครที่ติดข้างตู้ว่าเป็นตู้ที่ได้รับอนุญาตและผ่านมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป ด้วยเหตุที่ผู้อ่านข่าวสารข้อมูลโดยทั่วไปมักมีความหลากหลายในแง่ของภูมิหลังด้านการศึกษา ทักษะสติ ความเป็นอยู่ ฯลฯ การแปลงานเขียนประเภทนี้จึงอาศัยวิธีการแปลแบบสรุปความโดยมุ่งเน้นที่ความถูกต้องและแม่นยำในเนื้อหาเป็นหลัก โดยไม่ให้ความสำคัญกับการรักษารูปแบบทางภาษาของต้นฉบับเท่าใดนัก ดังนั้น สิ่งที่คุณแปลควรกระทำดังนี้

1. อ่านข่าวให้เข้าใจตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้นในข่าว
2. วิเคราะห์ว่าด้วยหลัก 5W1H กล่าวคือ วิเคราะห์ว่าเกิดอะไรขึ้น (What) ใครเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Who) เหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นเมื่อไร (When) เหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นที่ใด (Where) เหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์นั้นๆ (Why) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (How) การวิเคราะห์เช่นนี้จะช่วยให้ผู้แปลสามารถรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลได้ง่ายยิ่งขึ้น

3. แปลข่าวไปตามลำดับขององค์ประกอบข่าวที่ปรากฏโดยไม่จำเป็นต้องคงรูปแบบทางภาษาของข่าวต้นฉบับไว้ในกรณีที่มีคำเฉพาะ คำนำหน้าที่บอกตำแหน่งของบุคคลในข่าว และชื่อหน่วยงาน ผู้แปลควรตระหนักไว้เสมอว่าการแปลตรงตัวจะส่งผลให้แปลผิดได้ง่าย จึงจำเป็นต้องสืบค้นเพื่อให้ทราบความหมายที่ถูกต้องของคำเหล่านี้ตามที่ใช้จริง ตัวอย่างเช่น

Lieutenant general แปลว่า พลโท

Permanent Secretary แปลว่า ปลัดกระทรวง

Ministry of Interior แปลว่า กระทรวงมหาดไทย

National Science Museum แปลว่า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

นอกจากนี้ บ่อยครั้งที่เรามักพบการใช้สำนวนต่างๆ ปรากฏอยู่ทั่วไปในข่าว ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสำนวนตามที่ใช้ในบริบทนั้นๆ ของข่าว เพื่อให้สามารถสื่อความได้ตามความหมายจากต้นฉบับ ตัวอย่างเช่นในพาดหัวข่าว ‘China admits ‘new’ missile equipment but calls Pentagon report ‘cock and bull’ story’ สำนวน ‘a cock and bull story’ ไม่สามารถแปลตรงตัวว่า ‘เรื่องของไก่กับวัว’ ได้ ผู้แปลจึงต้องทราบความหมายที่แท้จริงของสำนวนแล้วนำมาเชื่อมโยงกับบริบทก่อนแปล ในขณะเดียวกันจะต้องทราบว่า ‘Pentagon’ เป็นคำที่ใช้เรียกเชิงสัญลักษณ์ซึ่งหมายถึงกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ ในที่นี้ พาดหัวข่าวดังกล่าวจึงสื่อว่าจีนยอมรับว่าพัฒนาขีปนาวุธรุ่นใหม่ แต่กล่าวอ้างว่ารายงานเกี่ยวกับขีปนาวุธของจีนจากกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ เป็นแค่เรื่องโกหกหรือเป็นการ ‘แหกตา’

4. ในกรณีที่ข่าวต้นฉบับประกอบด้วยประโยคยาวๆ ที่มีโครงสร้างซับซ้อน ผู้แปลควรวิเคราะห์ความหมายอย่างระมัดระวังเสียก่อนว่าส่วนใดเป็นส่วนหลัก ส่วนใดเป็นส่วนขยาย แล้วแปลให้เป็นภาษาไทยด้วยประโยคที่สั้นลงโดยไม่จำเป็นต้องคงความยาวของประโยคได้ตามรูปแบบในต้นฉบับ ทั้งนี้เพื่อให้ภาษาในฉบับแปลเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ลองเปรียบเทียบต้นฉบับและบทแปลทั้งสองบทต่อไปนี้

ต้นฉบับ

Museum guides were often heard to advise visitors not to stay long in front of the sarcophagus in the glass case with the number 35, for accursed was reputed to have been cast on the head priestess of the temple of Amunra, which has claimed the lives of 13 people since 1880.

บทแปล 1

มักคุเทศก์ประจำพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มักจะถูกได้ยินอยู่บ่อยๆ ว่าพวกเขาต้องเตือนผู้เข้าชมไม่ให้ยืนอยู่หน้าหีบศพ ภายในห้องกระจกหมายเลข 35 เนื่องจากมีคำสาปแช่งซึ่งเป็นที่ลือลือกันว่าได้ถูกหล่อไว้ที่พระเศียรของพระผู้หญิงแห่งวัดอามุนราซึ่งได้อ้างถึงในชีวิตของคน 13 คนนับตั้งแต่ปี 1880 เป็นต้นมา

บทแปล 2

มักคุเทศก์ประจำพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มักจะได้รับคำแนะนำว่าให้เตือนผู้เข้าชมว่าไม่ให้ยืนอยู่หน้าหีบศพภายในตู้กระจกหมายเลข 35 เพราะมีคำสาปแช่งที่ลือลือกันว่าสิงอยู่ในภิกษุณีชั้นผู้ใหญ่แห่งมหาวิหารอามุนรา คำสาปแช่งนี้มีผู้สังเวทชีวิตไปแล้วถึง 13 รายนับตั้งแต่ปี 1880 เป็นต้นมา

ต้นฉบับในตัวอย่างข้างต้นประกอบด้วยประโยคยาวๆ หนึ่งประโยคซึ่งมีโครงสร้างค่อนข้างซับซ้อน โดยเป็นประโยคความรวมซึ่งประกอบด้วยประโยคหลักสองประโยคที่เชื่อมความด้วยบุพบท 'for' ซึ่งแสดงความเชื่อมโยงของเนื้อความในรูปแบบที่เป็นเหตุเป็นผลกัน (cause-effect relationship) หากเปรียบเทียบบทแปล 1 และบทแปล 2 จะพบว่าในบทแปล 1 ผู้แปลอาศัยกลวิธีการแปลแบบตรงตัว เรียงลำดับคำและแต่ละส่วนของประโยคตามรูปแบบของต้นฉบับ ทำให้บทแปลขาดความเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง ต่างจากบทแปล 2 ซึ่งนอกจากจะเลือกใช้คำแปลได้ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว (เช่น head priestess แปลว่าภิกษุณีชั้นผู้ใหญ่ มิใช่พระเศียรของพระผู้หญิง เป็นต้น) ยังมีการปรับโครงสร้างของประโยคจากประโยคกรรมวาจกเป็นประโยคกรตุกรรมวาจก (เช่น 'accuse....to have been cast...' แปลว่า สิงอยู่ใน... แทนที่จะแปลว่า ถูกหล่อไว้ที่...) อีกทั้งยังมีการแบ่งประโยคต่างจากต้นฉบับซึ่งประกอบด้วยประโยคที่ซับซ้อนเพียงประโยคเดียว แต่บทแปล 2 ประกอบด้วย 2 ประโยคซึ่งแต่ละประโยคนั้นสั้นลง ทำให้ผู้อ่านบทแปลเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

การแปลเรื่องที่ทำให้ความรู้

โดยทั่วไป งานเขียนประเภทให้ความรู้มักจะเขียนขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อ่านกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งอยู่ในสาขาวิชาหรือวงการเดียวกัน ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ได้แก่ รายงานการค้นคว้า วิจัย บทความทางวิชาการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีที่ผู้เขียนต้องการเผยแพร่ความรู้ความเชี่ยวชาญของตนแก่ผู้อ่านโดยทั่วไปให้กว้างขวางมากขึ้นก็จะผลิตผลงานในรูปแบบของบทความหรือหนังสือสำหรับบุคคลทั่วไป ผู้แปลจึงจำเป็นต้องพิจารณาและตระหนักถึงรูปแบบของภาษาที่ใช้ในงานเขียนนั้นๆ เสมอว่ามีระดับความยากง่ายอย่างไร มีการใช้ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์ยากและประโยคที่ซับซ้อนมากเพียงใด โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

นอกจากนี้ บ่อยครั้งที่ผู้แปลจะพบปัญหาในการแปลงานเขียนประเภทนี้มากกว่าการแปลข่าวสารโดยทั่วไป เนื่องจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาขาหรือหัวข้อที่จะแปลมากพอ จึงจะสามารถแปลได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับสิ่งที่จะแปลสามารถแก้ไขได้ด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหรือ

สอบถามจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพราะการตีความ ความเข้าใจและความเชื่อที่เกิดขึ้นในขณะที่แปลอาจคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงได้เสมอ ผู้แปลอาจคิดว่าตนเข้าใจข้อความหนึ่งๆ อย่างถูกต้องแล้ว แต่ในความเป็นจริง บ่อยครั้งที่ความผิดพลาดเกิดขึ้นจากการขาดความระมัดระวังในการแปล ดังนั้น ผู้แปลจึงควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อความอย่างถี่ถ้วนเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องแปลงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนไม่คุ้นเคย

ลองพิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

After the fall of the Roman empire, goose liver temporarily vanished from European cuisine. Some claim that Gallic farmers preserved the foie gras tradition until the rest of Europe rediscovered it centuries later, but the medieval French peasant's food animals were mainly pig and sheep.

บทแปล(ที่มีข้อบกพร่อง)

ภายหลังการล่มสลายของอาณาจักรโรมัน ตับห่านก็จางหายไปจากวัฒนธรรมการกินของชาวยุโรปไปชั่วระยะหนึ่ง บ้างก็กล่าวกันว่าชาวนาชาวแกลลิกได้ถนอมอาหารจำพวกฟัวกราวัวไว้จนกระทั่งชาวยุโรปอื่นๆ ค้นพบอาหารประเภทนี้อีกครั้งในหลายศตวรรษต่อมา อย่างไรก็ตาม เนื้อสัตว์ที่ชาวนาชาวไร่ส่วนใหญ่ในประเทศฝรั่งเศสในช่วงยุคกลางนิยมบริโภคกลับกลายเป็นเนื้อหมูและเนื้อแกะ

หากพิจารณาจากบทแปลข้างต้น จะสังเกตได้ว่าผู้แปลขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คำเรียกชาวฝรั่งเศส จึงใช้วิธีทับศัพท์เมื่อแปลคำนามวลี Gallic farmers ว่า ‘ชาวนาชาวแกลลิก’ ซึ่งในความจริง หากผู้แปลสืบค้นอย่างระมัดระวังจากพจนานุกรมหรือจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ จะพบว่าคำว่า Gallic เป็นคำคุณศัพท์ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน มีความหมายว่า ‘เกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส’ Gallic farmers จึงหมายถึงชาวนาฝรั่งเศส ส่วนคำกริยา preserve ซึ่งปรากฏในประโยคเดียวกัน แม้จะมีความหมายว่า ‘ถนอมอาหาร’ หรือ ‘อนุรักษ์/สงวน’ ได้ แต่จากบริบทและข้อความที่ตามมาว่า ‘until the rest of Europe rediscovered it centuries later...’ ทำให้ผู้แปลตีความได้อย่างสมเหตุสมผลมากกว่าว่ากริยาดังกล่าวในที่นี้หมายถึงอนุรักษ์หรือทำให้คงอยู่ เพราะคงจะเป็นเรื่องประหลาดเกินจริงหากว่ามนุษย์สามารถ ‘ถนอมอาหาร’ ได้เป็นเวลาหลายร้อยปี จึงอาจกล่าวได้ว่าบทแปลข้างต้นแสดงถึงความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในการแปลซึ่งเป็นผลมาจากการขาดความระมัดระวังในการตีความในการแปลสิ่งที่ไม่คุ้นเคย

การแปลเรื่องที่ทำให้ความรู้หรือสารคดีอาจแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ประเภทของงานเขียนและผู้อ่าน

งานเขียนประเภทให้ข้อมูลอาจปรากฏได้ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ บทความที่ทิ้งชีวิตประวัติ บทสัมภาษณ์บุคคล บทความวิชาการ การวิเคราะห์ที่วางงานที่ตนกำลังจะแปลเป็นงานเขียนชนิดใดจะช่วยให้ผู้แปลสามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้ศัพท์สำนวนที่สอดคล้องกับประเภทของสาร หากเป็นบทความวิชาการก็ควรเลือกภาษาที่เป็นทางการ แต่หากเป็นบทสัมภาษณ์บุคคลก็อาจใช้ภาษาพูดหรือสำนวนถ้อยคำที่แสดงถึงความคุ้นเคยเป็นกันเองได้ เป็นต้น

นอกจากจะวิเคราะห์ประเภทของงานเขียนแล้ว ผู้แปลยังควรวิเคราะห์ว่ากลุ่มคนใดน่าจะเป็นกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย อาทิ กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิชาการ กลุ่มคนทั่วไป ฯลฯ เพื่อจะได้สามารถเลือกใช้ถ้อยคำและรูปแบบภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย หากเป็นกลุ่มเยาวชนหรือบุคคลทั่วไป ศัพท์สำนวนที่ใช้อาจเป็นศัพท์ในระดับที่เข้าใจได้ง่าย แต่หากเป็นกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาการ อาจเลือกใช้ศัพท์เทคนิค ศัพท์เฉพาะในสาขาวิชานั้นๆ ได้ เป็นต้น

2. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเพื่อให้สามารถแปลได้อย่างถูกต้องตามบริบทเสมอ

ในการแปลงานทุกประเภท การสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมถือเป็นสิ่งสำคัญ การที่ผู้แปลจะสามารถแปลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมได้นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางภาษา เพื่อให้สามารถเข้าใจรูปคำและรูปประโยคแล้ว ยังจะต้องมีความรู้รอบตัวหรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความที่ตนกำลังจะแปล หากไม่เข้าใจหรือไม่แน่ใจ ผู้แปลควรสอบถามหรือค้นหาคำก่อนที่ลงมือแปลเสมอ มิฉะนั้นก็จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย ตัวอย่างเช่น

His friends sent him to Coventry after they found out he had been lying to them.

จากประโยคข้างต้น หากผู้แปลแปลโดยขาดความรู้ความเข้าใจในความหมายของสำนวนว่า ‘to send someone to Coventry’ ก็แปลประโยคดังกล่าวว่า ‘เพื่อนของเขาส่งเขาไปเมืองโคเวนทรีเมื่อพวกเขาพบว่าเขาได้พูดโกหกตลอดมา’ โดยปกติ Coventry เป็นชื่อเมืองๆ หนึ่งในสหราชอาณาจักร แต่เมื่อนำมาใช้ในสำนวนว่า ‘to send someone to Coventry’ จะหมายถึง คำว่าบตร เลิกพูดคุยและคบค้าสมาคมกับคนๆ หนึ่งด้วยเหตุที่คนๆ นั้นมีพฤติกรรมที่ไม่จริงใจหรือไม่ซื่อสัตย์ กล่าวกันว่าสำนวนแบบอังกฤษนี้มีที่มาจากช่วงสงครามกลางเมืองอังกฤษซึ่งเกิดขึ้นในยุคสมัยของพระเจ้าชาลส์ที่ 1 มีนักโทษสงครามบางส่วนถูกส่งไปยังเมืองโคเวนทรี แต่นักโทษเหล่านี้ต่างถูกชาวเมืองโคเวนทรีเพิกเฉยด้วยเหตุเพราะพวกเขาไม่ต้องการให้นักโทษเหล่านี้เดินทางเข้าไปในเมืองที่พวกเขาอาศัยอยู่ ดังนั้น ประโยคข้างต้นจึงควรแปลว่า “เพื่อนของเขาต่างพากันเลิกพูดคุยและคบค้าสมาคมกับเขาหลังจากที่รู้ว่าเขาพูดโกหกตลอดมา” หากผู้แปลทับศัพท์คำว่า Coventry โดยไม่สืบค้นหรือไม่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเฉพาะนี้มาก่อนก็จะทำให้แปลความหมายของประโยคผิดโดยสิ้นเชิง

นอกจากนี้ เมื่อลงมือแปล ผู้แปลควรตระหนักอยู่เสมอว่าตนมีหน้าที่ถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง มิใช่แปลคำต่อคำ เมื่อแปลแล้วควรตรวจสอบว่าบทแปลของตนถ่ายทอดความหมายได้ถูกต้องและครบถ้วนตามเนื้อความในต้นฉบับหรือไม่ นอกเหนือจากนี้ ยังจะต้องตรวจสอบว่าภาษาที่ใช้มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้อ่านหรือไม่และทำนองการเขียนตลอดจนลักษณะของภาษาในฉบับแปลเทียบเคียงได้กับของต้นฉบับหรือไม่ ดังที่สตีญวี่ สายบัว (2550: 56-57) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบงานแปล ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) การทดสอบระดับความยากง่ายของภาษาว่าผู้อ่านอ่านแล้วจะเข้าใจหรือไม่ ไนดา (1974) ได้แนะนำให้ใช้วิธีทดสอบความเข้าใจโดยทำแบบทดสอบซึ่งคัดข้อความจากฉบับแปลมาบทหนึ่ง และตัดคำออกจากบทนั้นเป็นระยะๆ (ในรูปแบบของ Cloze test) จากนั้น ให้ผู้อ่านเติมคำในช่องว่าง หากผู้อ่านเข้าใจลักษณะภาษาในบทแปลก็จะสามารถเดาได้ว่าคำที่ละไว้คืออะไรและสามารถเติมคำได้ถูกต้อง โดยผู้อ่านซึ่งจะทำแบบทดสอบความยากง่ายของภาษาควรเป็นผู้ที่เลือกมาจากกลุ่มคนที่จะเป็นผู้อ่านเป้าหมายจริงของงานแปลนั้นๆ
- 2) วิธีที่ 2 นี้เหมาะสำหรับการทดสอบความถูกต้องของความหมาย และความเหมาะสมของคำบางคำหรือประโยคบางประโยคของต้นฉบับซึ่งผู้แปลไม่แน่ใจ วิธีการทดสอบคือเลือกผู้อ่านตรวจ 1 คนที่มีความรู้ทางภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลดี ให้ผู้อ่านตรวจอ่านต้นฉบับส่วนที่เป็นปัญหา ก่อน ผู้แปลเสนอบทแปลของส่วนที่เป็นปัญหาหลายๆ แบบเพื่อให้ผู้อ่านตรวจดู วิचारณ์ และเลือก ในการให้เลือกนี้ ผู้ถามอาจตั้งคำถามเป็นการนำให้ผู้อ่านตรวจเข้าใจว่าผู้แปลมีความไม่แน่ใจในประเด็นใด เช่น “บทแปลใดอ่านแล้วเข้าใจมากกว่า” “คำใดไพเราะกว่าและเหมาะสมกว่า” เป็นต้น การทดสอบเช่นนี้อาจทำได้แม้ในกรณีการเลือกคำมาใช้ในภาษาฉบับแปล ไนดาแนะนำว่าการทดสอบแบบนี้จะได้ผลยิ่งขึ้น หากผู้เสนอและผู้ถามไม่ใช่ผู้แปลโดยตรง เพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงตามความเป็นจริง อีกทั้งผู้ที่เลือกมาเป็นผู้ทดสอบจะต้องมีความสามารถที่จะอ่านต้นฉบับเข้าใจด้วย
- 3) สำหรับการทดสอบความรื่นหูเป็นธรรมชาติของภาษาปลายทาง ผู้แปลควรอ่านบทแปลดังๆ หรือให้ผู้อื่นอ่านดังๆ หากเกิดการสะดุดหรือความรู้สึกลังเลใจ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อตรวจดูโครงสร้างของวลี ประโยค หรือคำที่ใช้อีกทีหนึ่ง ต่อจากนั้นก็เปลี่ยนโครงสร้างหรือคำที่เป็นปัญหานั้นเสีย

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการแปลงานเขียนประเภทให้ข้อมูลโดยเปรียบเทียบบทแปลที่คลาดเคลื่อนและ/หรือมีจุดบกพร่องกับบทแปลที่เหมาะสม เพื่อให้เห็นความแตกต่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการแปลงงานเขียนประเภทให้ข้อมูล

ตัวอย่างที่ 1: บทความ

<p>ต้นฉบับ</p> <p>Extremely rare north of Mexico, jaguarundi are listed as endangered throughout their range. Habitat destruction poses the greatest threat to their survival. Real estate and agricultural development have reduced the United States' jaguarundi population in Arizona and Texas. Very little is known about the behavior and reproductive biology of the small felines, or their status in the wild. One thing is certain; jaguarundi reproduce poorly, if at all in captivity, making efforts to preserve this threatened species highly difficult.</p>	<p>ตัวอย่างบทแปลที่มีข้อบกพร่อง</p> <p>ด้วยความที่หายากมากทางเหนือของเม็กซิโก จากัวร์นดีถูกลงรายชื่อเป็นสัตว์ที่เป็นอันตรายตลอดทุกขอบเขต การทำลายแหล่งที่อยู่เป็นการคุกคามที่ใหญ่หลวงที่สุดต่อการอยู่รอดของพวกมัน การพัฒนาสิ่งหริมาตรพ์และการเกษตรได้ลดจำนวนประชากรของจากัวร์นดีในอริโซนาและเท็กซัส เป็นที่รู้จักน้อยมากเกี่ยวกับพฤติกรรมและชีววิทยาการสืบพันธุ์ของเหล่าแมวตัวเล็ก หรือสถานะของแมวเหล่านี้ในป่า สิ่งหนึ่งที่แน่นอน; จากัวร์นดีแพร่พันธุ์ได้แย้ ถ้าทั้งหมดอยู่ในการคุมขัง ทำให้ความพยายามในการอนุรักษ์สัตว์ที่ถูกคุกคามนี้ยากมาก</p>
--	--

จะเห็นได้ว่าบทแปลข้างต้นมีความบกพร่องในด้านการถ่ายทอดความหมายและลีลาภาษาหรือการเลือกใช้คำและรูปประโยคอยู่มาก

ความบกพร่องในด้านการถ่ายทอดความหมาย เช่น

- “จากัวร์นดีถูกลงรายชื่อเป็นสัตว์ที่มีอันตรายตลอดทุกขอบเขต” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “...jaguarundi are listed as **engendered** throughout their range.” เป็นการแปลที่ไม่เหมาะสม เพราะอาจก่อให้เกิดการตีความที่กำกวมได้ ‘endangered’ ในรูปของ past participle ในที่นี้เป็นคำคุณศัพท์ซึ่งหมายถึง เป็นอันตราย ถูกคุกคาม มิใช่หมายถึง มีอันตราย ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านตีความอย่างคลุมเครือได้ว่าเป็นสัตว์ที่มีอันตรายหรืออีกทางหนึ่งคือตกอยู่ในอันตรายได้ ส่วนคำว่า ‘range’ มีหลายความหมาย หากผู้แปลสืบค้นความหมายจากพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ก็จะได้ความหมายกว้างๆ ว่า ขอบเขต แนว แถว ระยะ บริเวณ ทิวเขา ฯลฯ การจะแปลให้ได้ตรงตามความหมายที่ต้นฉบับต้องการจะสื่ออย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดนั้น ผู้แปลควรจะใช้บริบทหรือข้อความใกล้เคียงในการช่วยเลือกความหมายไปพร้อมๆ กับการค้นข้อมูลหรือความหมายจากพจนานุกรมอังกฤษ-อังกฤษ ประกอบกัน

จากความหมายในพจนานุกรม <https://en.oxforddictionaries.com> คำว่า range เป็นคำนามซึ่งมีความหมายดังนี้

range (NOUN)

- 1) The area of variation between upper and lower limits on a particular scale.
- 2) A set of different things of the same general type.
- 3) The distance within which a person can see or hear.
- 4) A line or series of mountains or hills.
- 5) A large area of open land for grazing or hunting.
- 6) A large cooking stove with burners or hotplates and one or more ovens, all of which are kept continually hot.
- 7) A row of buildings.
- 8) (archaic) [*mass noun*] The direction or position in which something lies.

จะเห็นได้ว่าความหมายของคำว่า **range** ตามพจนานุกรมดังที่แสดงข้างต้นมีความแตกต่างกันในรายละเอียด ผู้แปลจะต้องเลือกความหมายโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับบริบท ในที่นี้ ผู้เขียนต้นฉบับกล่าวถึงจากรั้ววันดีในฐานะที่เป็นสัตว์ที่ถูกคุกคาม ตามด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ประเภทนี้ในประโยคถัดไป ความหมายที่สอดคล้องกับข้อมูลแวดล้อมจึงเป็นความหมายที่ 5) ซึ่งหมายถึง ถิ่นที่อยู่ของสัตว์ชนิดนี้นั่นเอง

- “ถ้า**ทั้งหมด**อยู่ในการคุมขัง ทำให้ความพยายามในการอนุรักษ์สัตว์ที่ถูกคุกคามนี้ยากมาก” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “...if **at all** in captivity, making efforts to preserve this threatened species highly difficult.” เป็นการแปลผิดความหมาย วลี “**at all**” ใช้เพื่อเน้นย้ำในประโยคเชิงลบหรือเชิงปฏิเสธ หรือเพื่อเน้นย้ำในประโยคคำถาม มีความหมายในภาษาอังกฤษว่า **in any way** หรือ **to any extent** ดังนั้น การแปลว่า “ทั้งหมด” จึงเป็นการแปลผิดความหมายโดยสิ้นเชิง

ความบกพร่องด้านลีลาภาษาหรือการเลือกใช้คำและรูปประโยค เช่น

- “จากรั้ววันดีถูกลงรายชื่อเป็นอันตราย...” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “jaguarundi are listed as endangered...” ซึ่งมีโครงสร้างประโยคแบบกรรมวาจก (**Passive structure**) ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 หากผู้แปลแปลอย่างไม่ระมัดระวัง โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านความหมายของคำว่า “ได้รับ” และ “ถูก” ซึ่งเป็นคำแปลที่นำมาใช้โดยทั่วไปในประโยคที่มีโครงสร้างแบบกรรมวาจก ก็อาจส่งผลให้ประธานในประโยค (ในที่นี้ คือ จากรั้ววันดี) มีความหมายในเชิงตรงกันข้ามกับที่ควรจะเป็นดังที่ได้ปรากฏในบทแปลข้างต้น กล่าวคือ เมื่อผู้แปลแปลประโยคข้างต้นว่า “จากรั้ววันดีถูกลงรายชื่อเป็นสัตว์ที่เป็นอันตรายตลอดทุกขอบเขต” อาจส่งผลให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจผิดและมองสัตว์ชนิดนี้ในเชิงลบไปในทันทีเช่นเดียวกัน ประโยค “เป็นที่รู้จักน้อยมากเกี่ยวกับพฤติกรรมและชีววิทยาการสืบพันธุ์...” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “Very little is known about the behavior and reproductive biology...” เมื่อผู้แปลแปลตอนต้นของประโยคกรรม

จากข้างต้นอย่างตรงตัวว่า “เป็นที่รู้จักน้อยมากเกี่ยวกับ...” ส่งผลให้เนื้อความที่ปรากฏในฉบับแปลคลุมเครือ ทำให้ผู้อ่านตีความได้ไม่ชัดเจนว่าใครหรืออะไรเป็นประธานของประโยคนี้ หรือหากแม้ว่าผู้อ่านอาจคาดเดาความหมายของข้อความดังกล่าวได้ แต่ก็ถือเป็นการใช้ภาษาที่ฟังดูแปร่ง ไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย

- “...สถานะของแมวเหล่านี้ในป่า” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “...or their status in the wild.” แม้คำนาม **status** จะมีความหมายว่า สถานะ หรือ สถานภาพ แต่ในบริบทนี้ หากผู้แปลแปลอย่างตรงตัวตามความหมายในพจนานุกรมก็อาจส่งผลให้ความหมายที่สื่อในฉบับแปลไม่ชัดเจนได้ ในภาษาไทย หากจะพูดว่า “สถานะของแมวเหล่านี้ในป่า” อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าผู้เขียนหมายถึง ความเป็นไป ความเป็นอยู่ หรือแม้แต่ฐานะของสัตว์ประเภทนี้ (ว่าเป็นเจ้าป่า ผู้ล่า หรือเหยื่อ เป็นต้น) ทว่า ในความเป็นจริง จากบริบทที่แวดล้อมคำว่า **status** ในต้นฉบับซึ่งพูดถึงจำนวนประชากรที่ลดลงของสัตว์ประเภทนี้ ทำให้สามารถตีความได้ว่าคำว่า **status** หมายถึงจำนวนประชากรที่เหลืออยู่ในป่าซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ชนิดนี้

- “สิ่งหนึ่งที่แน่นอน; จากัวร์นดีแพร่พันธุ์ได้แย่” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “One thing is certain; jaguarundi reproduce poorly...” ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 การแปลโดยคัดลอกเครื่องหมายวรรคตอนลงในฉบับแปล (ในที่นี้ หมายถึง เครื่องหมาย Semicolon (;)) ถือเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาอังกฤษเป็นองค์ประกอบที่มีนัยทางความหมาย ผู้แปลควรเข้าใจหน้าที่ของเครื่องหมายวรรคตอน และรู้จักเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิดในประโยค เพื่อให้สามารถเลือกใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดในบริบทนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การแปลประโยค “...jaguarundi reproduce poorly.” ว่า “จากัวร์นดีแพร่พันธุ์ได้แย่” ถือเป็นทางเลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสม ในภาษาอังกฤษ สามารถใช้คำวิเศษณ์ **poorly** คู่กับคำกริยา **reproduce** ได้ แต่ในภาษาไทย “แพร่พันธุ์ได้แย่” ถือเป็นคำที่ไม่เหมาะสม แม้ผู้อ่านอาจเข้าใจความหมายได้ แต่การเลือกคำที่ไม่กลมกลืนเช่นนี้ส่งผลให้บทแปลขาดความสละสลวย

- “ถ้าทั้งหมดอยู่ในการคุมขัง ทำให้ความพยายามในการอนุรักษ์สัตว์ที่ถูกคุกคามนี้ยากมาก” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “...if at all in captivity, making efforts to preserve this threatened species highly difficult.” คำว่า “คุมขัง” แม้จะเป็นการแปลที่ไม่ผิดความหมาย แต่ก็เป็นการเลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับบริบท คำว่า **captivity** แม้จะมีความหมายว่า การคุมขัง การจองจำ การถูกจับกุม แต่คำนามวลีเหล่านี้โดยทั่วไปใช้กับคน (นักโทษ) ไม่ใช่กับสัตว์

ลองพิจารณาตัวอย่างบทแปลที่เหมาะสมต่อไปนี้ (แบ่งตามลำดับของประโยค)

ต้นฉบับ	ตัวอย่างบทแปลที่เหมาะสม
<ol style="list-style-type: none"> 1. Extremely rare north of Mexico, jaguarundi are listed as endangered throughout their range. 2. Habitat destruction poses the greatest threat to their survival. 3. Real estate and agricultural development have reduced the United States' jaguarundi population in Arizona and Texas. 4. Very little is known about the behavior and reproductive biology of the small felines, or their status in the wild. 5. One thing is certain; jaguarundi reproduce poorly, if at all in captivity, making efforts to preserve this threatened species highly difficult. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แมวจากัวร์นดีซึ่งเป็นสัตว์ที่หายากมากทางตอนเหนือของประเทศเม็กซิโกได้รับการจัดเข้าในรายชื่อของสัตว์ที่กำลังจะสูญพันธุ์ในทุกถิ่นที่อยู่อาศัยของมัน 2. การทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของแมวจากัวร์นดีถือเป็นการคุกคามที่รุนแรงที่สุดต่อความอยู่รอดของสัตว์เหล่านี้ 3. การพัฒนาที่ดินและเกษตรกรรมทำให้จำนวนประชากรจากัวร์นดีในรัฐอริโซนาและเท็กซัสของสหรัฐอเมริกาลดน้อยลง 4. เรารู้น้อยมากเกี่ยวกับพฤติกรรมและชีววิทยาด้านการสืบพันธุ์ของสัตว์จำพวกแมวขนาดเล็กนี้ หรือแม้แต่จำนวนของมันที่อยู่ตามธรรมชาติ 5. สิ่งหนึ่งที่แน่ใจได้ก็คือหากแมวจากัวร์นดีอยู่ในสภาพที่ถูกกักขังไว้ มันก็จะขยายพันธุ์ได้น้อยมาก ซึ่งจะทำให้ความพยายามที่จะสงวนพันธุ์สัตว์ที่กำลังถูกคุกคามชนิดนี้เป็นไปได้ยากยิ่ง

ข้อสังเกตในการแปล

1. ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นหลัก การเรียบเรียงเนื้อความ รูปประโยคและรูปคำเป็นไปตามแบบที่ปรากฏในต้นฉบับ เว้นแต่ในกรณีที่โครงสร้างทางไวยากรณ์หรือรูปแบบของประโยคใน

ภาษาอังกฤษและในภาษาไทยมีความแตกต่างกัน ผู้แปลจะปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับลักษณะของภาษาไทยเพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น “สิ่งหนึ่งที่แน่ใจได้ก็คือหากแมวจกัวันดีอยู่ในสภาพที่ถูกกักขังไว้ มันก็จะขยายพันธุ์ได้น้อยมาก” ข้อความในต้นฉบับมีการใช้เครื่องหมาย Semicolon (;) แต่ผู้แปลแปลโดยเพิ่มคำกริยา “คือ” แทนการใช้เครื่องหมายดังกล่าวเพื่อให้สามารถสื่อความได้อย่างเป็นธรรมชาติในภาษาไทย อีกทั้งมีการสลับตำแหน่งของเนื้อความของประโยคในบางส่วนต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น ประโยค “... jaguarandi reproduce poorly, if at all in captivity...” มีการสลับตำแหน่งของส่วนประกอบในประโยคโดยย้าย Conditional clause มาไว้ด้านหน้า และประโยคที่แสดงถึงผลที่จะเกิดขึ้น (Consequence) ไว้ที่ด้านหลัง เป็น “หากแมวจกัวันดีอยู่ในสภาพที่ถูกกักขังไว้ มันก็จะขยายพันธุ์ได้น้อยมาก” ซึ่งช่วยให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจสำหรับผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

2. ในการแปลคำว่า “jaguarandi” มีการเติมลักษณะนามนำหน้าคำตามด้วยคำทับศัพท์ว่า จกัวันดี เป็น “แมวจกัวันดี” เช่นเดียวกับ “Arizona and Texas” ซึ่งผู้แปลแปลว่า “รัฐอริโซนาและเท็กซัส” ซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติในการเรียกชื่อด้วยระบบการเรียงคำในภาษาไทยซึ่งมักจะนิยมใช้ลักษณะนามก่อนที่จะนำคำในภาษาต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปล เพื่อช่วยให้ความหมายที่อ้างอิงถึงความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเพิ่มเติม เช่น

Tokyo = มหานครโตเกียว/กรุงโตเกียว

Forbes = นิตยสารฟอร์บส์

Emulsifier = สารอิมัลซิฟายเออร์

Computer = เครื่องคอมพิวเตอร์

Barbie = ตุ๊กตาบาร์บี้

TNT = ระเบิดทีเอ็นที

3. มีการอธิบายขยายความเพิ่มเติมในฉบับแปล โดยข้อความเหล่านั้นไม่ปรากฏในต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น “...in Arizona and Texas” ซึ่งผู้แปลแปลว่า “ในรัฐอริโซนาและเท็กซัสของสหรัฐอเมริกา” จะสังเกตได้ว่าในต้นฉบับไม่ปรากฏคำว่า America แต่มีการเพิ่มเติมชื่อประเทศลงไปในฉบับแปลเพื่อให้ผู้อ่านที่อาจจะไม่คุ้นเคยหรือไม่ทราบชื่อเฉพาะทั้งสองชื่อนี้เป็นสถานที่หรือชื่อรัฐที่อยู่ในประเทศใดทราบได้ในทันทีโดยไม่ต้องสืบค้นเพิ่มเติม

4. แม้ว่าผู้แปลจะใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นหลัก แต่ในระดับคำ บ่อยครั้งจะพบว่าผู้แปลอาศัยการตีความ แล้วสื่อความเป็นภาษาไทยแทนการแปลตรงตัวตามรูปคำ ตัวอย่างเช่น วลี “...their status in the wild” ซึ่งผู้แปลแปลว่า “จำนวนของมันที่อยู่ตามธรรมชาติ” หากแปลตรงตัวจะได้ผลลัพธ์ว่า “สถานะของแมวเหล่านี้ในป่า” ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว
5. ทั้งต้นฉบับและฉบับแปลใช้ภาษาในระดับที่เป็นทางการซึ่งนับว่ามีความเหมาะสม ดังจะสังเกตได้จากประโยคตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ: One thing is certain; jaguarandi reproduce poorly, if at all in captivity, making efforts to preserve this threatened species highly difficult.

ฉบับแปล: สิ่งหนึ่งที่แน่ใจได้ก็คือหากแมวจากัวร์ันดิอยู่ในสภาพที่ถูกกักขังไว้ มันก็จะขยายพันธุ์ได้น้อยมาก ซึ่งจะทำให้ความพยายามที่จะสงวนพันธุ์สัตว์ที่กำลังถูกคุกคามชนิดนี้เป็นไปได้

ตัวอย่างที่ 2: คำแนะนำ

ต้นฉบับ	ตัวอย่างบทแปลที่มีข้อบกพร่อง
<p>Gentle Inflight Exercises</p> <p>There are some gentle exercises you can do that will improve your comfort level during and after a flight. Most important is that passengers should perform leg exercise and simple arm movements, especially during long flights. We recommend you do these exercises three or four times every hour. None of them should be performed if they cause pain.</p> <p>1. Ankle circles</p> <p>Lift feet off the floor. Draw a circle with the toes, moving one foot clockwise and the other foot anti-clockwise. Reverse circles.</p>	<p>การออกกำลังกายแบบอ่อนโยนบนเครื่องบิน</p> <p>มีการออกกำลังกายแบบอ่อนโยนที่คุณสามารถทำได้เพื่อช่วยเพิ่มระดับความสบายในระหว่างและหลังจากเที่ยวบิน สำคัญที่สุดคือผู้โดยสารควรทำการออกกำลังกายที่ขาและมีการเคลื่อนไหวแขนแบบเบื้องต้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างเที่ยวบินยาวๆ เราขอแนะนำว่าท่านทำการออกกำลังกายเหล่านี้ 4-5 ครั้งในทุกๆ ชั่วโมง และไม่ควรทำการออกกำลังกายเหล่านี้หากว่ามันก่อให้เกิดการเจ็บปวด</p> <p>1. ทำวงกลมที่ข้อเท้า</p> <p>ยกเท้าขึ้นเหนือพื้น วาดวงกลมด้วยนิ้วเท้าโดยเคลื่อนไหวเท้าข้างหนึ่งตามเข็มนาฬิกาและอีกข้างหนึ่ง</p>

<p>Do each direction for 15 seconds.</p> <p>2. Arm curls</p> <p>Start with arms held at a 90-degree angle: elbows down, hands out in front. Raise hands up to chest back down, alternating hands. Do this exercise in 30-second intervals.</p> <p>3. Forward flex</p> <p>With both feet on the floor and stomach held in, slowly bend forward and walk your hands down the front of your legs toward your ankles. Hold stretch for 15 seconds and slowly sit back.</p> <p>4. Foot pumps</p> <p>First, start with both heels on the floor and point feet upward. Second, put both feet flat on the floor, and third, lift heels high, keeping balls of feet on the floor. Continue in 30-second intervals.</p>	<p>ทวนเข็มนาฬิกา จากนั้น สลับหมุนอีกด้าน ทำด้านละ 15 วินาที</p> <p>2. ม้วนแขน</p> <p>เริ่มจากแขนทำมุม 90 องศา ข้อศอกชี้ลง ยื่นมือไปด้านหน้า ยกมือขึ้นในระดับอกและวางลงเพื่อเปลี่ยนมือเป็นอีกด้าน ทำท่ากายบริหารเช่นนี้ห่างกันข้างละ 30 วินาที</p> <p>3. โค้งตัวไปด้านหน้า</p> <p>เอนตัวไปด้านหน้าอย่างช้าๆ แล้ววางมือลงบนหน้าขาไปจนถึงข้อเท้า โดยเท้าทั้งสองอยู่บนพื้นและเขม่วหน้าท้อง ยึดตัวตรงเป็นเวลา 15 วินาทีแล้วค่อยๆ นั่งลง</p> <p>4. โยกเท้าขึ้นลง</p> <p>ขั้นแรก เริ่มด้วยการวางสันเท้าทั้งสองบนพื้นและชี้เท้าขึ้นด้านบน ขั้นที่สอง วางเท้าทั้งสองให้ราบลงบนพื้น จากนั้น ยกสันเท้าขึ้นสูง โดยวางปลายเท้าไว้บนพื้น ทำต่อเนื่องห่างกัน 30 วินาที</p>
--	--

จะเห็นได้ว่าบทแปลข้างต้นมีความบกพร่องในด้านการถ่ายทอดความหมายและลีลาภาษาอยู่หลายจุดด้วยกัน

ความบกพร่องในด้านการถ่ายทอดความหมาย เช่น

- “การออกกำลังกายแบบอ่อนโยนบนเครื่องบิน” ซึ่งเป็นข้อความที่แปลจากต้นฉบับว่า “Gentle Inflight Exercises” แม้ว่าคำคุณศัพท์ “gentle” จะมีความหมายว่า สุภาพ อ่อนโยน นุ่มนวล อ่อนน้อม แต่การเลือกคำแปลว่า “อ่อนโยน” มาใช้กับคำว่า “การออกกำลังกาย” เป็นการจับคู่คำ

(Collocation) ที่ไม่กลมกลืน เพราะนอกจาก “การออกกำลังกายที่อ่อนโยน” จะไม่ใช่ความแล้ว ยังเป็นวลีที่ฟังดูแปร่ง ไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทยอีกด้วย

- “เพื่อช่วยเพิ่มระดับความสบายในระหว่างและหลังจากเที่ยวบิน” ซึ่งเป็นข้อความที่แปลจาก ต้นฉบับว่า “...that will improve your comfort level during and after a flight.” แม้จะเป็นการแปลที่ไม่ผิดความหมาย แต่เนื่องจากเมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทยแบบตรงตัวโดยละการแปลสรรพนามบุรุษที่ 2 ที่ใช้แสดงความเป็นเจ้าของ (“your”) ทำให้สื่อความคลุมเครือ ผู้อ่านต้องตีความเอาเองว่า “ระดับความสบาย” เป็นนามวลีที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้โดยสารหรือคนกลุ่มใด ในทางกลับกัน หากผู้แปลไม่ใช้วิธีแปลตรงตัว แต่เก็บเนื้อความที่ผู้เขียนต้นฉบับต้องการจะสื่อ ผลออกจากต้นฉบับ แล้วจึงถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความในรูปแบบที่เป็นธรรมชาติของภาษา ปลายทาง ก็จะทำให้บทแปลฟังดูเป็นธรรมชาติ ไม่แปร่งหรือสะดุดหู เช่นเดียวกับข้อความว่า “เราขอแนะนำว่าท่านทำการออกกำลังกายเหล่านี้ 3-4 ครั้งในทุกๆ ชั่วโมง” ซึ่งแปลจากต้นฉบับว่า “We recommend you do these exercises three or four times every hour.” ข้อความที่แปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาติตามที่ใช้กันโดยปกติของภาษาปลายทาง ซึ่งเกิดจากการที่ใช้วิธีการแปลที่คงรูปแบบของต้นฉบับมากเกินไปและฟังดูสะดุดหูเมื่อถ่ายทอดแบบตรงตัวในภาษา ปลายทาง

- “ม้วนแขน” ซึ่งเป็นข้อความที่แปลจากนามวลี “Arm curls” เป็นการแปลที่สื่อความหมายไม่ตรงกับต้นฉบับ คำว่า curl ซึ่งเป็นได้ทั้งคำนามและกริยาที่สื่อความหมายว่า สิ่งที่เป็นม้วน วงหรือ ขดงอ หรือทำให้เป็นม้วน เป็นวงหรือขดงอ ตามลำดับ แม้จะมีความหมายดังที่ได้กล่าวไป แต่เมื่อ มาอยู่ในบริบทเช่นนี้ หากแปลตามรูปศัพท์ว่า “ม้วนแขน” จะสื่อความไม่ตรงกับต้นฉบับ เนื่องจาก คำกริยา ม้วน หมายถึง หมุนพันเข้าไปให้มีลักษณะกลมอย่างรูปทรงกระบอก จึงอาจทำให้ผู้อ่าน เข้าใจว่าผู้เขียนสื่อว่าให้ทำแขนให้มีลักษณะกลม ซึ่งผิดจากความหมายจากเนื้อความในต้นฉบับ จึงควรหาคำที่สามารถนำมาเทียบเคียงแล้วสื่อความหมายที่สื่อเนื้อความตามรูปแบบเดียวกัน หรือให้ภาพเดียวกันได้มาแทน

- “...แล้ววางมือลงบนหน้าขาไปจนถึงข้อเท้า” ซึ่งแปลจากข้อความว่า “...and walk your hands down the front of your legs toward your ankles.” เป็นการแปลที่คลาดเคลื่อน จากต้นฉบับอยู่มาก อีกทั้งยังไม่สื่อความหมายเมื่อถ่ายทอดเป็นภาษาไทย แม้ว่าผู้แปลจะมีได้ แปลคำว่า walk อย่างตรงตัว แต่ก็ไม่สามารถสื่อความหมายของคำกริยาคำนี้ให้ผู้อ่านเห็นภาพ ได้อย่างถูกต้องตามบริบทแวดล้อม

- “ยืดตรงเป็นเวลา 15 วินาทีแล้วค่อยๆ นั่งลง” ซึ่งแปลจากข้อความต้นฉบับว่า “Hold stretch for 15 seconds and slowly sit back.” เป็นการแปลผิดความหมาย การอธิบายว่า “ยืดตัวตรงเป็นเวลา 15 วินาทีแล้วค่อยๆ นั่งลง” ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าข้อแนะนำนี้ระบุให้ผู้อ่านยืดหลังตรงในท่ายืนแล้วจึงค่อยๆ นั่งลง แต่ในความเป็นจริง หากตีความอย่างระมัดระวังจะพบว่าต้นฉบับสื่อความหมายให้ผู้อ่านทำตามคำแนะนำค้างไว้ 15 วินาทีแล้วจึงลุกขึ้นนั่งอย่างเดิม จึงเป็นการแปลที่ผิดความหมายโดยสิ้นเชิง

- “ชี้เท้าขึ้นด้านบน” ซึ่งแปลจากต้นฉบับว่า “...point feet upward.” เป็นการแปลที่คลาดเคลื่อนจากความหมายที่สื่อในต้นฉบับอย่างสิ้นเชิง แม้จะเป็นการแปลที่ตรงตามคำในต้นฉบับทุกประการ แต่ความหมายที่สื่อออกมาในภาษาปลายทางทำให้ผู้อ่านเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความหมายในต้นฉบับ ในภาษาอังกฤษไปอย่างมาก อีกทั้งยังให้ภาพที่ดูงุ่มง่ามและไม่สุภาพ คำว่า foot หมายถึง “the lower extremity of the vertebrate leg that is in direct contact with the ground in standing or walking” หรือ อยุ่ส่วนล่างสุดนับตั้งแต่ได้ข้อเท้าลงไปของสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง ใช้สำหรับยืนหรือเดินเป็นต้น โดยคำว่า เท้า อาจหมายถึงปลายเท้า ส้นเท้า หรืออาจครอบคลุมทั้งสองส่วนก็ได้ เมื่อแปลคำนี้ ผู้แปลจึงควรระวังเป็นพิเศษว่าผู้เขียนต้องการสื่อถึงส่วนใด

ลองพิจารณาตัวอย่างบทแปลที่เหมาะสมต่อไปนี้

ต้นฉบับ	ตัวอย่างบทแปลที่เหมาะสม
<p>Gentle Inflight Exercises</p> <p>There are some gentle exercises you can do that will improve your comfort level during and after a flight. Most important is that passengers should perform leg exercise and simple arm movements, especially during long flights. We recommend you do these exercises three or four times every hour. None of them should be performed if they cause pain.</p> <p>1. Ankle circles</p> <p>Lift feet off the floor. Draw a circle with the toes, moving one foot clockwise and the other foot anti-</p>	<p>เทคนิคบริหารร่างกายแบบเบาๆ เมื่ออยู่บนเครื่องบิน</p> <p>คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกายนี้จะช่วยให้คุณรู้สึกสบายมากขึ้นในระหว่างการเดินทางและหลังเที่ยวบินของคุณ สิ่งสำคัญที่สุดคือผู้โดยสารควรออกกำลังกายและแขนอย่างง่ายๆ โดยเฉพาะเที่ยวบินระยะทางไกล คุณควรออกกำลังกาย 3-4 ครั้งทุกๆ ชั่วโมง และควรหยุดหากทำแล้วเกิดอาการเจ็บหรือปวดขึ้น</p> <p>1. หมุนข้อเท้า</p> <p>ยกเท้าขึ้นจากพื้น ขยับเท้าเป็นรูปวงกลม หมุนเท้าข้างหนึ่งตามเข็มนาฬิกาขณะที่อีกข้างหมุนทวนเข็มนาฬิกา เมื่อเสร็จ</p>

<p>clockwise. Reverse circles. Do each direction for 15 seconds.</p> <p>2. Arm curls</p> <p>Start with arms held at a 90-degree angle: elbows down, hands out in front. Raise hands up to chest back down, alternating hands. Do this exercise in 30-second intervals.</p> <p>3. Forward flex</p> <p>With both feet on the floor and stomach held in, slowly bend forward and walk your hands down the front of your legs toward your ankles. Hold stretch for 15 seconds and slowly sit back.</p> <p>4. Foot pumps</p> <p>First, start with both heels on the floor and point feet upward. Second, put both feet flat on the floor, and third, lift heels high, keeping balls of feet on the floor. Continue in 30-second intervals.</p>	<p>แล้ว หมุนในทางตรงกันข้ามและหมุนท่าละ 15 วินาที</p> <p>2. หมุนแขน</p> <p>เริ่มจากวางแขนทำมุม 90 องศา โดยศอกอยู่ข้างตัวและยื่นมือออกไปข้างหน้า จากนั้นยกแขนขึ้นสูงระดับอกและวางลงอย่างเดิม ทำสลับข้างไปเรื่อยๆ ทำติดต่อกันครั้งละ 30 วินาที</p> <p>3. ก้มตัว</p> <p>วางเท้าทั้งสองลงกับพื้นและสูดลมหายใจเข้า โน้มตัวไปข้างหน้าช้าๆ พร้อมกับยื่นมือไปด้านหน้าและก้มลงจับข้อเท้าจับค้างไว้ 15 วินาทีแล้วค่อยๆ ลุกขึ้นนั่งช้าๆ</p> <p>4. ดันข้อเท้า</p> <p>ขั้นแรก เริ่มจากวางส้นเท้าทั้งสองข้างลงกับพื้นพร้อมยกปลายเท้าขึ้น ขั้นที่สอง วางเท้าแนบลงกับพื้น และขั้นที่สาม ยกส้นเท้าขึ้นและวางลงตามเดิม ทำติดต่อกันครั้งละ 30 วินาที</p>
--	--

(Adapted from Sawasdee, October 2017, p.73).

ข้อสังเกตในการแปล

ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวและแบบสรุปความควบคู่กันไป โดยไม่มุ่งเน้นที่จะคงรูปแบบทางภาษาของต้นฉบับไว้เท่าใดนัก โดยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างประโยค เช่น ‘There are some gentle exercises you can do that will improve your comfort level during and after a flight.’ ซึ่งหากแปลตรงตัวจะได้บทแปลที่ขึ้นต้นว่า ‘มี...’ แต่จากตัวอย่างบทแปลในตารางข้างต้น ผู้แปลเปลี่ยนโครงสร้างประโยคให้เป็นประโยคความเดียว (ประธาน + กริยา + กรรม) จึงได้บทแปลว่า ‘คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกายนี้จะช่วยให้คุณรู้สึกสบายมากขึ้นในระหว่างการเดินทางและหลังเที่ยวบินของคุณ’ นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มคำอธิบายเพิ่มเติมในบทแปล ตัวอย่างเช่น ‘Gentle Inflight Exercises’ แปลเป็น ‘เทคนิค

บริหารร่างกายแบบเบาๆ เมื่ออยู่บนเครื่องบิน' ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเพิ่มเติมคำนาม 'เทคนิค' เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทความ ช่วยให้ผู้อ่านทราบว่ารายละเอียดในบทความจะนำเสนอในรูปแบบใด

กิจกรรมท้ายบท

1. จงแปลข่าวต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่เหมาะสม

Man arrested for doughnut glaze mistaken for meth gets \$37,500

By: Associated Press

October 16, 2017

ORLANDO, Fla. (AP) -- A man arrested in Florida after police mistook doughnut glaze in his car for meth has received a \$37,500 settlement.

Daniel Rushing told the Orlando Sentinel that he received a check last week from the City of Orlando.

Rushing was arrested in December 2015 when Cpl. Shelby Riggs-Hopkins spotted flakes of glaze on his car's floorboard and thought they were pieces of crystal methamphetamine. Rushing told officers it was likely sugar from Krispy Kreme doughnuts he'd eaten, but roadside drug tests were positive for the illegal substance.

A state crime lab test cleared Rushing several weeks later, and he filed a lawsuit.

Orlando police eventually trained more than 730 officers on how to properly use the field-test kits. Riggs-Hopkins was given a written reprimand for making an improper arrest.

2. 2.1 จงพิจารณาบทความต่อไปนี้ แล้ววิเคราะห์บทแปลในแต่ละข้อโดยเน้นในส่วนที่ขีดเส้นใต้ว่าบกพร่องอย่างไร และแก้ไขบทแปลในส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องและเหมาะสม

ต้นฉบับ

There are a great many misunderstandings about geishas, especially outside Japan. They are much more than just teahouse staff. A geisha is above all, an artist, and a person with a very high level of learning. The arts that a geisha masters include performing traditional dances and playing musical instruments. Geishas are also well-trained in the arts of conversation and literature. It is because of all this learning and artistic training that geishas have a high social status in Japan.

This sense of high social status also extends to the geisha’s clients. Although they enjoy the geishas’ traditional performances, simply being near a geisha often seems to be enough for some. Geishas represent a way of life that is very different from most people’s everyday life. It’s a life that is very much linked to Japan’s past, a life that represents a kind of escape from reality. One client explains that being with a geisha can actually be educational. “These geishas represent something beyond my everyday world,” he says, “To meet these extraordinary women is in a way a learning opportunity and a way to elevate myself to a superior being.”

It’s obvious that becoming a geisha involves an incredible amount of hard work and sacrifice. Many outsiders wonder why any modern woman would want to follow this kind of life. They don’t understand that being a geisha allows someone like Umechika to experience another world; one that would be impossible in normal life. “I can do things that a normal school girl can’t do,” Umechika explains, “For instance, I can go to see kabuki theatre in these clothes and go to expensive restaurants with clients. I can talk to people I can’t meet normally—dignitaries and CEOs of major corporations.”

ต้นฉบับ	บทแปล
<p>1) There are a great many misunderstandings about geishas, especially outside Japan. They are much more than just teahouse staff.</p> <p>2) A geisha is above all, an artist, and a person with a very high level of learning. The arts that a geisha masters include performing traditional dances and playing musical instruments.</p> <p>3) This sense of high social status also extends to the geisha’s clients. Although they enjoy the geishas’ traditional performances, simply being near a geisha often seems to be enough for some.</p> <p>4) Geishas represent a way of life that is very different from most people’s everyday life. It’s a life that is very much linked to Japan’s past, a</p>	<p>1) <u>มีความเข้าใจผิดมากมายเกี่ยวกับเกอิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายนอกของประเทศญี่ปุ่น พวกเขาไม่ใช่แค่งานพนักงานในโรงน้ำชา</u></p> <p>2) <u>แต่เกอิชาเป็นทั้งศิลปินและผู้ที่มีการศึกษาสูง ศิลปะที่พวกเขาชำนาญประกอบด้วย การเต้นตามประเพณี รวมถึงการเล่นเครื่องดนตรีต่างๆ</u></p> <p>3) <u>ไม่ใช่แค่เกอิชาที่มีสถานะทางสังคมชั้นสูง แต่ยังรวมไปถึงเหล่าลูกค้าของเธออีกด้วย ถึงแม้ว่าลูกค้าส่วนใหญ่จะสนุกไปกับการเต้นตามประเพณีของเกอิชา แต่สำหรับบางคน เพียงแค่ได้ใกล้ชิดกับพวกเขาก็ถือว่าเพียงพอแล้ว</u></p> <p>4) <u>อีกทั้งเกอิชายังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ วิถีชีวิตของพวกเขาถูกเชื่อมโยงเข้ากับความเป็นญี่ปุ่นในอดีต เป็นวิถีชีวิตที่แสดงถึงการออก</u></p>

<p>life that represents a kind of escape from reality.</p> <p>5) Many outsiders wonder why any modern woman would want to follow this kind of life. They don't understand that being a geisha allows someone like Umechika to experience another world; one that would be impossible in normal life</p>	<p>จากความเป็นจริง</p> <p>5) คนภายนอกส่วนใหญ่อาจไม่เข้าใจว่าเหตุใดผู้หญิงที่ทันสมัยจะต้องการติดตามชีวิตในแบบของเกอิชา นั่นเป็นเพราะพวกเขาไม่เข้าใจว่าการเป็นเกอิชาสามารถทำให้คนอย่างอุเมะชิคาะได้สัมผัสกับโลกในอีกแบบหนึ่งที่เขาไม่ได้ในวิถีชีวิตโดยทั่วไป</p>
---	--

1) มีความเข้าใจผิดมากมายเกี่ยวกับเกอิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายนอกของประเทศญี่ปุ่น

แก้เป็น:

---

2) แต่เกอิชาเป็นทั้งศิลปินและผู้ที่มีการศึกษาสูง

แก้เป็น:

---

3) ไม่ใช่แค่เกอิชาที่มีสถานะทางสังคมชั้นสูง แต่ยักรวมไปถึงเหล่าลูกค้าของเธออีกด้วย

แก้เป็น:

สนุกไปกับการเดินตามประเพณีของเกอิชา

แก้เป็น:

---

4) เป็นวิถีชีวิตที่แสดงถึงการออกจากความเป็นจริง

แก้เป็น:

-
- 5) คนภายนอกส่วนใหญ่อาจไม่เข้าใจว่าเหตุใดผู้หญิงที่ทันสมัยจะต้องการติดตามชีวิตในแบบของเกอิชา
แก้เป็น:
-

2.2 จงอ่านบทความข้างต้นอีกครั้งแล้วแปลเป็นภาษาไทยที่เหมาะสมและสละสลวย

3. บทความสำหรับฝึกแปล

3.1 จงแปลบทความต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่เหมาะสม

Conjoined Twin Sisters Turn 18 and Become Co-Valedictorians at High School

By Barbara Diamond

Nearly 20 years ago, a woman from Texas was a first-time expectant mother, pregnant with a set of twin girls. However, when the doctor rescanned Crystal's ultrasound, he confirmed (3) her worst nightmare: there were two embryos and two heartbeats, but Emily and Caitlin were fused together at the liver and chest. Conjoined twins occur once in every 200,000 live births. Back in 1996, Crystal and her husband panicked and prayed when she thought about the surgery, especially since these types of operations weren't as advanced as they are today.

At one point, doctors gave the Copelands the option to terminate the pregnancy, because they didn't know if Emily and Caitlin were conjoined at the heart, which can be fatal. When they discovered the twins only shared a liver, Crystal and her husband clung to the doctors' optimism that surgery would be successful.

Then came another obstacle: When Emily and Caitlin underwent their first surgery at just two days old, doctors also realized the organs were discharging through only one twin; they decided to wait for the girls to get bigger before separating them.

Emily and Caitlin lived as conjoined twins for 10 whole months before they went in for their final surgery to separate their bodies.

At the time, the family chose to keep their story private, away from the media. After their final surgery, the twins miraculously went on to live normal lives as separate twins.

When the girls grew into teenagers, they reunited with Dr. Kevin Lally, the surgeon who helped separate them back when they were babies. In 2014, the twins turned 18 and decided to go public with their story.

3.2 จงแปลอัตตชีวประวัติต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่สละสลวย

Thomas Andrews

Irish shipbuilder who was best known for designing the luxury liners Olympic and Titanic

Andrews was born into a prominent family; his brother John later became prime minister of Northern Ireland, and his uncle William James Pirrie was head owner of the Belfast shipbuilding firm Harland and Wolff. From 1889 to 1894 Andrews worked as an apprentice at the firm. Well liked and hardworking, he quickly rose within the company. In the late 1890s he headed the repair department, and he subsequently was involved in the construction of numerous vessels, including the Baltic and the Oceanic. Noted for his innovative designs, Andrews was later named chief of the design department, and in 1907 he also became managing director of Harland and Wolff. In addition, Andrews was a member of various organizations, notably the Royal Institution of Naval Architects (1901).

In 1907 the White Star Line decided to create a class of luxury liners, and Harland and Wolff was tasked with building the vessels. Ultimately, Andrews became the main designer of both the Olympic and the Titanic, which upon completion were the largest and arguably most luxurious liners of their time. The final plans included 16 watertight compartments featuring doors that could be closed from the bridge, sealing off the compartments if necessary; four could flood, and the ship would still stay afloat. This system, in part, led White Star to describe the vessels as practically unsinkable.

When the Olympic undertook its maiden voyage amid great fanfare in June 1911, Andrews was aboard, making notes for improvements. In April 1912 he was also a passenger when the Titanic sailed on its first voyage. After the ship struck an iceberg on April 14, Andrews assessed the damage and determined that the vessel would sink. He subsequently urged people to get to lifeboats; although the ship exceeded the number of lifeboats required by the British Board of Trade, it had enough for only about half of those onboard. Andrews was reportedly last seen in the first-class smoking room, though some claimed that at the end he was on the deck, throwing chairs to those in the water. The Titanic sank on April 15 at approximately 2:20 AM. Andrews's body was never recovered.

บทที่ 8 การแปลงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ (Expressive texts)

“The translation called good has original value as a work of art.”

— Benedetto Croce

คำจำกัดความและลักษณะเฉพาะของงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์

งานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ (Expressive texts) เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึกของตน รวมทั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน ภาษาที่ใช้จึงไม่กำหนดตายตัว การเลือกใช้ คำและรูปแบบการนำเสนออาจมีรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับแนวทางและลีลาในการเขียนเฉพาะตัวของผู้เขียนแต่ละคน บ่อยครั้งมักมีการใช้ภาษาที่สื่อความหมายแฝง ความหมายเชิงอุปมา ความหมายเชิงสัญลักษณ์ ฯลฯ ทำให้ผู้อ่านรวมถึงผู้แปล จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์และตีความตามความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น บทกวี เป็นต้น

ในการแปลงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์ ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ 2 ประการด้วยกัน ได้แก่ วิธีการแปล และลีลาภาษาที่ใช้ในการแปล

วิธีการแปล

วิธีการแปลที่ใช้ในงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์อาจแบ่งได้อย่างคร่าว ๆ เป็น 2 แบบ คือ

1) การแปลแบบตรงตัว

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 การแปลแบบตรงตัวหมายถึงการแปลโดยรักษารูปแบบการนำเสนอความคิด การเรียงลำดับคำและการเรียงลำดับประโยคของต้นฉบับไว้ให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ในกรณีที่เลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัว ผู้แปลควรจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติตามรูปแบบทางภาษาของฉบับแปลด้วย

ตัวอย่างการแปลแบบตรงตัว 1 (แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ) ตามที่ปรากฏในงานของสัญญาวิสายบัว (2550:44)

ต้นฉบับ (คัดจาก จับตาย ของ มนต์ จรรย์รงค์)

“นายครับ

ผมต้องลา นาย/ ผมเชื่อนายเสมอแหละ / แต่ผมบอกนายแล้วว่าผมไม่เคยแพ้ใคร / เขามาทำผมก่อน/ เขามาตบหน้า

(1) (2) (3) (4) (5)

ผม / ผมเจ็บใจนักเพราะต่อหน้าหน้า / ผมจึงทำเอาบ้าง”

(6) (7)

ฉบับแปล (ตัดจาก “Shoot to Kill” ใน *สี่เรื่องเอกไทยใน SPAN* ชื่อผู้แปลไม่ปรากฏ)

“Dear Sir,

I have to leave you sir, / I have always believed in you, / but I told you that I have never been

(1) (2) (3)

beaten. / He hurt me first. / He slapped me on the face. / He did it in front of Wan. / So I hit him back.”

(4) (5) (6) (7)

เมื่อเปรียบเทียบจากตัวอย่างในด้านฉบับและฉบับแปลในตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าทั้งรูปแบบการนำเสนอความคิด การเรียงลำดับคำและการเรียงประโยคแล้วแต่สอดคล้องกับรูปแบบของต้นฉบับโดยที่ภาษาในฉบับแปลมิได้ดู คลาดเคลื่อนไปจากรูปแบบของภาษาฉบับแปล อีกทั้งยังสื่ออารมณ์ที่กลมกลืนไปกับบรรยากาศของเรื่อง ทั้งนี้ เป็นเพราะ โครงสร้างประโยคในต้นฉบับและฉบับแปลมีความใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มีการเรียงลำดับของคำในประโยคเป็นประธาน + กริยา + กรรม ทั้งในฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างการแปลแบบตรงตัว 2 (แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย)

ต้นฉบับ (ตัดจาก *The Little Prince* ฉบับภาษาอังกฤษซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสโดย Iraklis Lampadariou)

In the book it said: ‘Boa constrictors swallow their prey whole, without chewing it. / Afterwards

(1) (2)

they are unable to move. / Then they sleep for six months while they digest.’

(3)

บทแปล (ตัดจาก *เจ้าชายน้อย* แปลโดย พงาพันธ์)

แล้วยังมีข้อความบรรยายว่า “งูเหลือมกลืนเหยื่อเป็นๆ ของมันลงไปทั้งตัวโดยไม่บดเคี้ยวเลย / จากนั้นมันก็ไม่อาจ

(1) (2)

กระดิกตัวเคลื่อนไหวไปไหนได้ / หากแต่จะนอนแน่นิ่งอยู่อย่างนั้นนานถึง 6 เดือนเพื่อย่อยอาหารให้เสร็จ”

(3)

หากเปรียบเทียบจากตัวอย่างในต้นฉบับและฉบับแปลในตัวอย่างของการแปลแบบตรงตัวที่ 2 ข้างต้นจะพบว่าทั้งรูปแบบการนำเสนอความคิด การเรียงลำดับคำและการเรียงประโยคล้วนยังคงเป็นไปตามรูปแบบของต้นฉบับ ส่วนความหมายและอารมณ์ที่สื่อก็สอดคล้องกับบรรยากาศของเนื้อเรื่องโดยรวม แม้จะมีการเสริมความเพิ่มเติมคำด้วยคุณศัพท์ เช่น ในข้อความที่ (1) จากต้นฉบับว่า “Boa constrictors swallow their prey whole...” ซึ่งในฉบับแปลระบุว่า “งูเหลือมกลืนเหยื่อเป็นๆ ของมันลงไปทั้งตัว...” โดยมีการเติมคำวิเศษณ์ “เป็นๆ” ซึ่งสื่อความให้เห็นภาพยิ่งขึ้นว่าเหยื่อนั้นถูกกลืนกินทั้งหมดที่ยังมีชีวิตอยู่ และ “หากแต่จะนอนแน่นิ่งอยู่อย่างนั้นนานถึง 6 เดือน...” จากต้นฉบับว่า “Then they sleep for six months...” อย่างไรก็ตาม ภาษาในฉบับแปลมิได้ดูแปลกไปจากรูปแบบของภาษาในต้นฉบับแต่อย่างใด

2) การแปลแบบสรุปความ

การแปลแบบสรุปความเป็นการแปลที่มุ่งเน้นที่ความเข้าใจในเนื้อหาและความหมายมากกว่ารูปแบบในการนำเสนอ โดยผู้แปลจะอ่านและวิเคราะห์เนื้อหาในต้นฉบับจนเข้าใจถ่องถ้วนแล้วจึงทำการแปลโดยถ่ายทอดใจความและความหมายในต้นฉบับด้วยรูปแบบทางภาษาตามแบบฉบับของผู้แปลเอง โดยอาจปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ตัดทอน ย้ายตำแหน่งข้อความ หรือขยายความเพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจเนื้อความได้มากขึ้นตามที่ผู้แปลเห็นสมควร ดังนั้นการเลือกใช้คำรวมทั้งการเรียงลำดับคำและประโยคจึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับที่ปรากฏในต้นฉบับแต่อย่างใด

ต้นฉบับ (คัดจาก *Girl with A Pearl Earring* ของ Tracy Chevalier)

From the corner of my eye I saw a movement. / My sister, Agnes, was peering around the

(1)

(2)

doorpost and had shaken her head at my response. / I did not often lie. / I looked down.

(3)

(4)

บทแปล (คัดจาก *หญิงสาวกับต่างหูมุก* แปลโดย สิริยากร พุกกะเวส)

ฉันเห็นบางอย่างเคลื่อนไหวจากปลายหางตา / อักเนสน้องสาวคนเล็กนั่นเอง เธอแอบมองที่หลังประตู พลังสายหัว

(1)

(2)

ให้กับคำตอบนั้น / ฉันทลบทามองพื้น / ไม่บ่อยเลยที่ต้องโกหก

(4)

(3)

ตัวอย่างข้างต้นซึ่งคัดมาจากงานแปล หญิงสาวกับต่างหูมุก ของสิริยากร พุกกะเวส แสดงให้เห็นการแปลที่มีใช้เป็นการแปลแบบคำต่อคำหรือประโยคต่อประโยค จึงมิใช่การแปลแบบตรงตัวดังตัวอย่างก่อนหน้า หากแต่เป็นการแปลที่เน้นที่ความหมายและความเป็นธรรมชาติในการถ่ายทอดเนื้อความตามรูปแบบของภาษาปลายทาง ตัวอย่างเช่น จาก “From the corner of my eye I saw a movement.” (ข้อความที่ 1) นามวลี “the corner of my eye” แปลตามการใช้ในภาษาไทยว่า “ปลายหางตา” แทนที่จะแปลคำว่า “corner” อย่างตรงตัวว่า “มุม” ส่วน “...I saw a movement.” ซึ่งมีโครงสร้างประโยคคือประธาน+กริยา+กรรม (ซึ่งอาจแปลตรงตัวได้ว่า ฉันเห็นความเคลื่อนไหว) ผู้แปลเลือกใช้การอธิบายเพิ่มเติมพร้อมกับสลับตำแหน่งของบุพบทวลี ‘From the corner of my eye’ ไปอยู่ที่ท้ายประโยคตามที่ปรากฏในข้อความที่ 1 ของฉบับแปลว่า “ฉันเห็นบางอย่างเคลื่อนไหวจากปลายหางตา” ส่วนในข้อความที่ 2 มีการเรียงลำดับคำต่างจากในต้นฉบับโดยนำชื่อ “อักเนส” ย้ายมาไว้ที่ตำแหน่งหน้าประโยคแล้วขยายด้วยคำว่า “น้องสาวคนเล็ก” โดยเพิ่มเติมให้ผู้อ่านฉบับแปลทราบว่าตัวละครอักเนสนั้นเป็นน้องสาวคนเล็ก แม้ว่าต้นฉบับไม่ระบุว่าเป็นน้องสาวหรือพี่สาวก็ตาม ส่วนข้อความที่ 3 และข้อความที่ 4 สลับตำแหน่งกัน โดยในข้อความที่ 3 มีการแปลโดยเพิ่มเติมคำจากต้นฉบับว่า “I looked down.” (ข้อความที่ 4 ในต้นฉบับ) เป็น “ฉันทลบทามองพื้น” (ข้อความที่ 3 ในฉบับแปล) แทนที่จะแปลเพียงว่า “ฉันมองพื้น” หรือ “ฉันมองต่ำลง”

จากข้อสังเกตข้างต้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าการแปลซึ่งเน้นวิธีแปลโดยสรุปความนั้นไม่มุ่งเน้นที่จะรักษารูปแบบทางภาษาของต้นฉบับไว้ แต่จะให้ความสำคัญกับความหมายและการใช้ฉบับแปลเพื่อความสละสลวยและความเป็นธรรมชาติของภาษาปลายทาง

อย่างไรก็ตาม ในขั้นต้น หากผู้แปลไม่มีประสบการณ์ในการแปลเท่าใดนัก อาจเลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเพื่อฝึกฝนทักษะการแปลด้วยความละเอียดถี่ถ้วนอย่างถูกต้องและครบถ้วนไว้ก่อน โดยพยายามรักษารูปแบบในการนำเสนอความคิดตามที่ปรากฏในต้นฉบับไว้ ไม่ว่าจะในระดับคำและประโยค ตลอดจนการเรียบเรียงความและการสื่อความหมาย

ลีลาภาษาที่ใช้ในการแปล

เนื่องจากงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์มีลักษณะเด่นคือมุ่งเน้นที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ดังนั้น ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งของผู้แปลคือการส่งผ่านอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับรู้ด้วย โดยจะต้องเลือกใช้ลีลาภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหาในต้นฉบับ ตลอดจนบริบทแวดล้อมสิ่งที่เกิดขึ้นและ/หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องในต้นฉบับ การเลือกใช้คำจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้แปลต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ยกตัวอย่างเช่นคำสรรพนาม ‘I’ ซึ่งสามารถแปลได้มากมาย ไม่ว่าจะ เป็น ฉัน ดิฉัน ผม เรา ข้าพเจ้า ฯลฯ ผู้แปลจะต้องพิจารณาเลือกคำแปลให้

สอดคล้องกับสถานะของผู้พูด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและคู่สนทนา ตลอดจนบริบทของบทสนทนา ลองพิจารณาลีลา ภาษาในตัวอย่างบทแปลต่อไปนี้

ต้นฉบับ (คัดจาก *Bridget Jones's Diary* ของ Helen Fielding)

"Well, I'll leave you two young people together," said Una. "Durr! I expect you're sick to death of us old fuddy-duddies."

บทแปล 1

“งั้นดิฉันปล่อยให้พวกเธอสองคนคุยกันไปดีกว่า” อนุ่าพูด “เฮ้อ! ดิฉันว่าพวกคุณคงเซ็งกับความเป็นมนุษย์จู้จี้ของเรา แะแล้วสินะ”

บทแปล 2

“เฮลละ บ้าปล่อยให้พวกเธอสองคนคุยกันไปดีกว่า” บ้าอนุ่าพูด “อ่า บ้าเดาว่าพวกเธอคงจะเบื่อคนแก่อย่างพวกบ้าแล้วละ”

ต้นฉบับข้างต้นคัดมาจากตอนที่บ้าอนุ่า เพื่อนสนิทของแม่ของบริดเจ็ต โจนส์ ตัวเอกฝ่ายหญิงของเรื่อง พยายามหาโอกาสให้บริดเจ็ต โจนส์ได้พูดคุยทำความรู้จักกับมาร์ก ดาร์ซี ซึ่งเป็นตัวเอกฝ่ายชาย หากพิจารณาเปรียบเทียบบทแปลทั้ง 2 แบบข้างต้นจะพบว่าลีลาภาษาที่ผู้แปลเลือกใช้นั้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง สังเกตได้จากการเลือกใช้สรรพนามในบทแปลที่ 1 ผู้แปลเลือกใช้คำว่า ‘ดิฉัน’ แทนสรรพนาม ‘I’ และใช้คำว่า ‘พวกคุณ’ แทนสรรพนาม ‘you’ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทแปลที่ 2 มีการเลือกใช้สรรพนามที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังมากกว่าบทแปลที่ 1 เพราะในภาษาไทย ผู้พูดที่มีความรู้จักคุ้นเคยกันกับคู่สนทนาของตนมักแทนตัวเองด้วยคำที่แสดงความสัมพันธ์อันญาติมิตรมากกว่าจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่าฉัน ดิฉัน ฯลฯ และเมื่อผู้พูดซึ่งเป็นเพศหญิงและมีความอาวุโสมากกว่าสนทนากับคู่สนทนาซึ่งมีอายุน้อยกว่าก็มักจะใช้สรรพนามแทนตนว่า “บ้า” การเลือกใช้สรรพนามในลักษณะนี้ในการแปลจึงนับว่าเหมาะสมและมีความเป็นธรรมชาติในบริบทของบทสนทนามากกว่าการแปลโดยเลือกใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แบบตรงตัว

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากการแปลคำนามวลี ‘old fuddy-duddies’ จะพบว่าบทแปลที่ 2 สะท้อนเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้เหมาะสมกับบริบทของเหตุการณ์มากกว่าบทแปลที่ 1 ซึ่งแปลว่า ‘ความเป็นมนุษย์จู้จี้’ ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่การแปลผิดความหมาย แต่ก็สื่อความหมายในเชิงลบ จึงไม่สอดคล้องกับเจตนาของผู้พูดในต้นฉบับ ทำให้อรรถรสของเรื่องเปลี่ยนไปโดยไม่จำเป็น

ตัวอย่างการแปลงานเขียนประเภทแสดงอารมณ์

ต้นฉบับ (คัดจาก *A Little Princess* ของ Frances Hodgson Burnett)

How it is that animals understand things I do not know, but it is certain that they do understand. Perhaps there is a language which is not made of words and everything in the world understands it. Perhaps there is a soul hidden in everything and it can always speak, without even making a sound, to another soul. But whatsoever was the reason, the rat knew from that moment that he was safe—even though he was a rat. He knew that this young human being sitting on the red footstool would not jump up and terrify him with wild, sharp noises or throw heavy objects at him which, if they did not fall and crush him, would send him limping in his scurry back to his hole. He was really a very nice rat, and did not mean the least harm. When he had stood on his hind legs and sniffed the air, with his bright eyes fixed on Sara, he had hoped that she would understand this, and would not begin by hating him as an enemy.

บทแปล 1

เป็นอย่างไรถ้าสัตว์เข้าใจสิ่งที่ฉันไม่รู้ แต่แน่นอนว่าพวกเขาเข้าใจ บางทีอาจมีภาษาที่ไม่ได้ทำจากคำและทุกสิ่งในโลกนี้เข้าใจมัน บางทีอาจมีวิญญาณซ่อนอยู่ในทุกสิ่งและมันก็สามารถพูดกับวิญญาณอื่นได้โดยไม่ส่งเสียง แต่ไม่ว่าอะไรจะเป็นเหตุผล หนูตัวนี้รู้ว่าจากนี้ไปเขาปลอดภัยแม้ว่าเขาจะเป็นหนู เขารู้ว่าชายหนุ่มซึ่งนั่งอยู่บนเก้าอี้รองเท้าสีแดงจะไม่กระโดดขึ้นแล้วทำให้เขากลัวด้วยเสียงปาดู่นและแหลมคมหรือโยนของหนักๆ ใส่เขา ซึ่งหากว่าไม่หล่นทับเขาก็คงทำให้เขาต้องวิ่งเขยกกลับไปหูลุมของเขา เขาเป็นหนูที่จริงจังๆ และเขาไม่ได้มีเจตนาร้ายเลย เมื่อเขายืนบนขาหลังและสูดอากาศ ด้วยตาที่สดใสที่มองไปที่ซารา เขาหวังว่าเธอจะเข้าใจสิ่งนี้ และจะไม่เริ่มเกลียดเขาในฐานะที่เป็นศัตรู

บทแปล 2

ฉันไม่รู้ที่สัตว์เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร แต่ที่แน่ๆ ก็คือสัตว์ทั้งหลายเข้าใจได้จริงๆ บางทีอาจมีภาษาหนึ่งซึ่งไม่ได้ประกอบด้วยถ้อยคำต่างๆ และทุกสิ่งทุกอย่างในโลกล้วนเข้าใจภาษานี้ได้ บางทีก็อาจมีวิญญาณที่สิ่งสถิตย์อยู่ในทุกๆ สิ่งและจิตวิญญาณนั้นก็สามรถติดต่อโดยไม่ต้องส่งเสียงกับจิตวิญญาณอื่นได้เสมอ แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม หนูตัวนี้รู้ได้ในทันใดนั้นว่ามันปลอดภัยแล้ว ถึงแม้ว่ามันจะเป็นเพียงหนูตัวหนึ่งก็ตาม มันรู้ว่าเด็กที่นั่งอยู่บนเก้าอี้รองเท้าสีแดงจะไม่กระโดดขึ้นมาแล้วทำให้มันกลัวด้วยเสียงกรี๊ดร้องแหลมๆ หรือขว้างข้าวของหนักๆ ใส่มัน ซึ่งถ้าของเหล่านั้นไม่ตกลงมาทับมันจนและก็คงจะทำให้มันต้องวิ่งกระแฉกหนีกลับไปหูลุมของมัน มันเป็นหนูที่น่ารักจริงๆ และไม่ได้จะทำอันตรายใครแม้แต่หน่อย เมื่อมันยืน(บนขาหลัง) และทำจุมพุดสูดอากาศ มองไปที่ซาราด้วยแววตาที่สดใส มันหวังว่าเธอคงจะเข้าใจท่าทางของมันและคงจะไม่เริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วยการเกลียดมันอย่างศัตรู

ข้อสังเกต

หากลองเปรียบเทียบบทแปลที่ 1 และ 2 ข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่าบทแปลที่ 1 แสดงให้เห็นการแปลแบบตรงตัวและบทแปลที่ 2 แสดงให้เห็นการแปลที่ไม่เน้นการรักษารูปแบบของต้นฉบับ และบทแปลที่ 2 แสดงถึงการแปลที่เหมาะสมและมีคุณภาพมากกว่าบทแปลที่ 1 อย่างปฏิเสธไม่ได้

ต้นฉบับดังกล่าวจัดเป็นงานเขียนประเภทแสดงความรู้สึกซึ่งเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ของผู้เล่าเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวเอกในเรื่อง โดยรวมแล้วภาษาที่ใช้เป็นภาษาเชิงพรรณนา (descriptive language) ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นภาพที่มีชีวิตชีวาและเกิดจินตภาพที่ชัดเจนขึ้น เช่น “bright eyes” “...this young human being sitting on the red footstool”, “...throw heavy objects at him which, if they did not fall and crush him, would send him limping in his scurry back to his hole.” ในต้นฉบับ ซึ่งแปลว่า “แววตาที่สดใส” และ “เด็กที่นั่งอยู่บนเก้าอี้รองเท้าสีแดง” “ขว้างข้าวของหนักๆ ใส่มัน ซึ่งถ้าของเหล่านั้นไม่ตกลงมาทับมันจนและก็คงจะทำให้มันต้องวิ่งกระแฉกหนีกลับไปที่อยู่ของมัน” ตามลำดับในฉบับแปลที่ 2 นอกจากนี้ยังมีการร้อยเรียงเรื่องราวให้ผู้อ่านทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นและสิ่งที่เกิดขึ้นส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในเรื่องอย่างไร เช่น “...the rat knew from that moment that he was safe.” (ในต้นฉบับ) และ “หนูตัวนั้นรู้ได้ในทันใดนั้นว่ามันปลอดภัยแล้ว” (ในบทแปลที่ 2) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ต้นฉบับและฉบับแปลจึงต้องมีลีลาภาษาที่สอดคล้องกันตามที่ปรากฏในบทแปลที่ 2 อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่าการแปลสรรพนามในเรื่องนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณาอย่างระมัดระวัง ในต้นฉบับมีการใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ‘he’ ซึ่งหากจะแปลว่า ‘เขา’ ซึ่งเป็นคำแปลในภาษาไทยนั้นจะเป็นการเลือกใช้สรรพนามที่ไม่เหมาะสมนักเนื่องจากในภาษาไทยไม่นิยมอ้างอิงถึงสัตว์ด้วยสรรพนามว่า ‘เขา’ หรือ ‘เธอ’ แต่จะใช้สรรพนามว่า ‘มัน’ แทนการกล่าวถึงสัตว์โดยทั่วไป ส่วนคำว่า ‘young man’ นั้นแปลว่า ‘เด็ก’ (ในบทแปลที่ 2) ซึ่งเหมาะสมตามบริบท แทนที่จะแปลว่า ‘ชายหนุ่ม’ อย่างตรงตัวดังที่ปรากฏในบทแปลที่ 1 นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มเติมคำที่ไม่ปรากฏในต้นฉบับ (เช่น “...would send him limping in his scurry back to his hole” = “ทำให้มันต้องวิ่งกระแฉกหนีกลับไปที่อยู่ของมัน” และ “...and would not begin by hating him as an enemy” = “และคงจะไม่เริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วยการเกลียดมันอย่างศัตรู” เป็นต้น) ตลอดจนมีการเรียงลำดับหน่วยต่างๆ ในประโยคที่แตกต่างไปจากต้นฉบับในบางจุด (เช่น “How it is that animals understand things I do not know” = “ฉันไม่รู้ที่สัตว์เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร” เป็นต้น) กลวิธีในการแปลที่ใช้จึงไม่ถือเป็นการแปลที่เน้นกลวิธีแบบตรงตัวเท่าใดนักเพราะหากว่าใช้วิธีการแปลแบบตรงตัว บทแปลที่ได้จะขาดความเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง อีกทั้งยังจะทำให้ขาดอรรถรสในการอ่านไปดังที่ปรากฏในบทแปลที่ 1

กิจกรรมท้ายบท

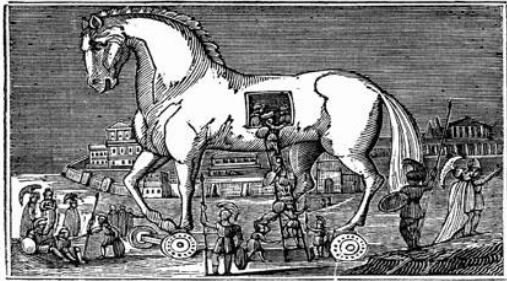
1. ข้อความในต้นฉบับต่อไปนี้คัดจาก *Mythology* ของ Edith Hamilton ในบทที่ว่าด้วยการล่มสลายของกรุงทรอย (The Fall of Troy) ซึ่งบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่ชาวเมืองทรอยจะต้องประสบกับความพ่ายแพ้อย่างยับเยินในสงครามที่

กินเวลากว่าสิบปี โดยบทแปลต่อไปนี้มีข้อบกพร่องทั้งในด้านความหมายและลีลาภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อความที่ขีดเส้นใต้ จงวิเคราะห์จุดบกพร่องในข้อความที่ขีดเส้นใต้ในแต่ละข้อแล้วแก้ไขจุดบกพร่องนั้นๆ ในช่องว่างที่ให้มา

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
<p>They dragged the horse through the gate and up to the temple of Athena. Then, (1) <u>rejoicing in their good fortune</u>, believing the war ended and (2) <u>Athena's favor restored</u> to them, they went to their houses in peace as (3) <u>they had not for ten years</u>.</p> <p>In the middle of the night the door in the horse opened. (4) <u>One by one the chieftains let themselves down</u>. They (5) <u>stole to the gates and threw them wide, and into the sleeping town</u> marched the Greek Army.</p> <p>(6) <u>What they had first to do could be carried out silently</u>. (7) <u>Fires were started in buildings throughout the city</u>.</p> <p>(8) <u>By the time the Trojans were awake, before they realized what had happened, while (9) they were struggling into their armor</u>, Troy was burning.</p> <p>Bands of soldiers were waiting there to strike each man down before he could join himself to others. (10) <u>It was not fighting, it was butchery</u>.</p> <p>(11) <u>In the more distant parts of the town the Trojans were able to gather together here and there and then (12) it was the Greeks who suffered</u>. (13) <u>They were borne down by desperate</u></p>	<p>ชาวโทรจันต่างพากันลากม้าไม้ยักษ์ผ่านเข้าทางประตูเมือง และลากต่อไปจนถึงวิหารเทพีอธีน่า ชาวโทรจันต่าง (1) <u>ปลื้มปิติยินดีกับโชคลาภอันดีงามของพวกเขา และเชื่อว่า(2) ความช่วยเหลือของเทพีเธอน่าได้กลับมาสถิตย์อยู่กับฝ่ายตนแล้ว</u> จากนั้น พวกเขาจึงแยกย้ายกันกลับบ้านอย่างสุขใจ (3) <u>หลังจากที่ไม่ได้กลับมาร่วมสิบปี</u></p> <p>ในตอนเที่ยงคืน ประตูในม้าไม้ นั้นเปิดออกมา (4) <u>พวกเขาแห่หน้าออกมาจากม้าไม้ทีละคน</u> พวกทหารกรีกนั้น (5) <u>ค่อยๆ เข้าไปที่ประตูเมืองแล้วกระจายตัวเดินแถวเข้าสู่เมืองที่ผู้คนกำลังหลับไหล</u></p> <p>(6) <u>สิ่งแรกที่พวกเขาต้องทำคือกระทำการอย่างเงียบเชียบที่สุด</u> (7) <u>เปลวเพลิงค่อยๆ ลุกไหม้ขึ้นตามอาคารบ้านเรือนต่าง และไหม้กระหน่ำไปทั่วทั้งพระนคร</u></p> <p>(8) <u>ในเวลานั้นชาวโทรจันจะตื่นก่อนที่พวกเขาจะรู้ตัวว่ามีบางอย่างเกิดขึ้น</u> ในขณะที่ (9) <u>พวกเขาก็จะมัวแต่ยุ่งุ่นวายกับชุดเกราะและอาวุธเครื่องมือต่างๆ</u> เมืองทรอยก็ถูกเผาแล้ว กองทัพทหารตั้งกำลังรอที่จะโจมตีฝ่ายกรีกให้ตายไปทีละคน เพื่อไม่ให้รวมกำลังเป็นกลุ่มก้อนได้ (10) <u>การกระทำเช่นนั้นมันไม่ใช่การต่อสู้ แต่นั่นคือการเหี้ยมสด์</u></p> <p>(11) <u>แต่อีกด้านหนึ่งของเมืองซึ่งไกลกว่า</u> พวกโทรจันก็สามารถรวมกำลังกันได้ และแล้วก็ (12) <u>ถึงคราวที่พวกกรีกจะได้รับความทรมาน</u> (13) <u>โดยเริ่มจากกลุ่มชายที่หมดอาลัย</u></p>

<p>men who wanted only to kill before they were killed.</p> <p>They knew that the one safety for the conquered was (14) <u>to hope for no safety.</u> (15) <u>This spirit often turned the victors into the vanquished.</u></p> <p>The quickest-witted Trojans (16) <u>tore off their own armor and put on that of the dead Greeks, and many and many a Greek thinking he was joining friends discovered too late that they were enemies and paid for his error with his life.</u></p>	<p>ตายอยากที่ต้องการจะฆ่าชาวกรีกก่อนที่จะโดนฆ่าเอง</p> <p>พวกเขารู้ว่าความปลอดภัยของผู้ชนะ คือ (14) <u>การที่ไม่คิดว่าตนเองปลอดภัยแล้ว</u> (15) <u>จิตวิญญาณเช่นนี้มักจะนำมาซึ่งหายนะแก่ผู้ชนะ</u></p> <p>ชาวโทรจันหัวใสต่าง(16)<u>พากันถอดชุดเกราะของตนออกแล้วสวมให้กับศพของทหารกรีกแทนเพื่อให้ทหารกรีกทั้งหลายที่คิดว่าตนตามมาสมทบกับเพื่อนรู้ตัวเมื่อสายไปว่าพวกเขาคือศัตรูและจำต้องชดใช้ความผิดนี้ด้วยชีวิตของเขา</u></p>
--	---

Trojans Deceived.

Picture from www.oddizzi.com/teachers/explore-the-world/country-close-up/greece/ancient-greece/myths-and-legends/trojan-horse-legend/

- (1) ปลื้มปิติยินดีกับโชคลาภอันดีงามของพวกเขา
 แก่เป็น _____
- (2) ความช่วยเหลือของเทพีธอน่าได้กลับมาสถิตย์
 แก่เป็น _____
- (3) หลังจากที่ไม่ได้กลับมาร่วมสืบทอด
 แก่เป็น _____
- (4) พวกหัวหน้าเผ่าค่อยๆออกจากม้านไม้มาทีละคน
 แก่เป็น _____

- (5) ค่อยๆ เข้าไปที่ประตูเมืองแล้วกระจายตัวเดินแถวเข้าสู่เมืองที่ผู้คนกำลังหลับไหล
    แก้เป็น _____
- (6) สิ่งแรกที่เขาต้องทำคือกระทำกรอย่างเงียบเงียบที่สุด
    แก้เป็น _____
- (7) เปลวเพลิงค่อยๆลุกไหม้ขึ้นตามอาคารบ้านเรือนต่าง และไหม้กระหน่ำไปทั่วทั้งพระนคร
    แก้เป็น _____
- (8) ในเวลานั้นชาวโรมันจะตื่นก่อนที่พวกเขาจะรู้ว่ามึ่บางอย่างเกิดขึ้น
    แก้เป็น _____
- (9) พวกเขาก็จะมัวแต่ยุ่งวุ่นวายกับชุดเกราะและอาวุธเครื่องมือต่างๆ ในขณะที่เมืองทรอยถูกเผาแล้ว
    แก้เป็น _____
- (10) การกระทำเช่นนั้นมันไม่ใช่การต่อสู้ แต่นั่นคือการเชือดสัตว์
    แก้เป็น _____
- (11) แต่อีกด้านหนึ่งของเมืองซึ่งไกลกว่า
    แก้เป็น _____
- (12) ถึงคราวที่พวกกรีกจะได้รับความทรมาน
    แก้เป็น _____
- (13) โดยเริ่มจากกลุ่มชายที่หมดอาลัยตายอยากที่ต้องการจะฆ่าชาวกรีกก่อนที่จะโดนฆ่าเอง
    แก้เป็น _____
- (14) การที่ไม่คิดว่าตนเองปลอดภัยแล้ว
    แก้เป็น _____
- (15) จิตวิญญาณเช่นนี้มักจะนำมาซึ่งหายนะแก่ผู้ชนะ
    แก้เป็น _____

(16)พากันถอดชุดเกราะของตนออกแล้วสวมให้กับศพของทหารกรีกแทนเพื่อให้ทหารกรีกทั้งหลายที่คิดว่าตนตามมาสมทบกับเพื่อนรู้ตัวเมื่อสายไป

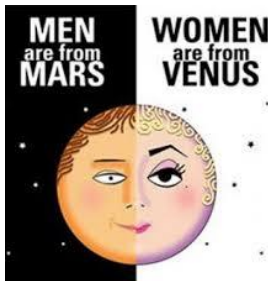
แก้เป็น _____

2.จงแปลเรื่องต่อไปนี้เป็นภาษาไทย โดยใช้ลีลาของภาษาที่เหมาะสมกับรูปแบบของต้นฉบับ

2.1

I was still thirsty. I found if I stood on tiptoe I could just reach Father's glass, and the idea occurred to me that it would be interesting to know what the contents were like. He had his back to it and wouldn't notice. I took down the glass and sipped cautiously. It was a terrible disappointment. I was astonished that he could even drink such stuff. It looked as if he had never tried lemondade before.

2.2

Picture from <http://rahulrevne.blogspot.com/2017/06/men-are-from-mars-women-are-from-venus.html>

One day long ago the Martians, looking through their telescopes, discovered the Venusians. Just glimpsing the Venusians awakened feelings they had never known. They fell in love and quickly invented space travel and flew to Venus.

The Venusians welcomed the Martians with open arms. They had intuitively known that this day would come. Their hearts opened wide to a love they had never felt before.

The love between the Venusians and Martians was magical. They delighted in being together, doing things together, and sharing together. Though from different worlds, they reveled in (took pleasure) their differences. They spent months learning about each other, exploring and appreciating their different needs, preferences, and behavior patterns. For years they lived together in love and harmony.

Then they decided to fly to Earth. In the beginning everything was wonderful and beautiful. But the effects of Earth's atmosphere took hold, and one morning everyone woke up with a peculiar kind of amnesia-, *selective amnesia!*

Both the Martians and Venusians forgot that they were from different planets and were supposed to be different. In one morning everything they had learned about their differences was erased from their memory. And since that day men and women have been in conflict.

(คิดจาก Men are from Mars, Women are from Venus ของ John Gray)

2.3

Love and Time

Once upon a time, there was an island where all the feelings lived: Happiness, Sadness, Knowledge, and all the others, including Love. One day it was announced to the feelings that the island would sink, so all constructed boats and left. Except for Love.

Love was the only one who stayed. Love wanted to hold out until the last possible moment. When the island had almost sunk, Love decided to ask for help.

Richness was passing by Love in a grand boat. Love said, “Richness, can you take me with you?”

Richness answered, “No, I can’t. There is a lot of gold and silver in my boat. There is no place here for you.”

Love decided to ask Vanity who was also passing by in a beautiful vessel. “Vanity, please help me!”

“I can’t help you, Love. You are all wet and might damage my boat,” Vanity answered.

Sadness also passed close by, so Love asked, “Sadness, let me go with you.”

“Oh . . . Love, I am so sad that I need to be by myself!”

Happiness passed by Love, too, but she was so happy that she did not even hear when Love called her.

Suddenly, there was a voice, “Come, Love, I will take you.” It was an elder.

So blessed and overjoyed, Love even forgot to ask the elder where they were going. When they arrived at dry land, the elder went his own way. Realizing how much she owed to the elder, Love asked Knowledge, another elder, “Who helped me?”

“It was Time,” Knowledge answered.

“Time?” asked Love. “But why did Time help me?”

Knowledge smiled with deep wisdom and answered, “Because only Time is capable of understanding how valuable Love is.”

Reference: <http://www.kidsworldfun.com/>

บทที่ 9 การแปลงงานเขียนประเภทจูงใจ (Persuasive texts)

“The difference between the right word and the almost right word is really a large matter — it’s the difference between lightning and a lightning bug”

— Mark Twain

คำจำกัดความและลักษณะเฉพาะของงานเขียนประเภทจูงใจ

งานเขียนประเภทจูงใจ (Persuasive texts) เป็นงานเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม มักประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่สนับสนุนประเด็นที่ผู้เขียนต้องการชักจูงผู้อ่าน โดยใช้เทคนิคหรือกลยุทธ์ในการโน้มน้าวใจเพื่อให้เกิดหรือเปลี่ยนการกระทำ ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยม หรือเพื่อเราให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านตามวัตถุประสงค์ของงานเขียนนั้นๆ ดังนั้น ภาษาที่ใช้จึงมักไม่ใช่ภาษาที่ตรงไปตรงมา และควรหลีกเลี่ยงน้ำเสียงที่แข็งกระด้างหรือสื่อความในลักษณะที่เป็นคำสั่ง สิ่งสำคัญคือผู้เขียนจะต้องทราบว่กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายคือใคร แล้วใช้ภาษาในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงเป็นที่นิยมในหมู่ผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมักพบว่าภาษาที่ใช้ในงานเขียนประเภทนี้มุ่งเน้นที่จะสร้างพลังในการจูงใจเป็นหลัก เช่นเดียวกัน ในการแปลงงานเขียนประเภทนี้จึงไม่จำเป็นต้องรักษารูปแบบทางภาษาไว้ หากแต่มุ่งเน้นที่ความหมายในต้นฉบับ แล้วถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางที่ให้ผลลัพธ์ทางความอารมณ์ความรู้สึกในแบบเดียวกับต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น “We offer various high quality breathable car seat cover products.” หากจะแปลตรงตัว จะได้ข้อความว่า “เรามอบผลิตภัณฑ์คลุมเบาะรถยนต์ที่หายใจได้และคุณภาพดีมากมาย” ซึ่งนอกจากจะเป็นการถ่ายทอดความหมายที่แปร่งหูแล้วยังไม่สื่อความหมายและฟังดูน่าขบขันสำหรับผู้รับสารอีกด้วย แม้ว่าเราจะแปลถูกต้องตามความหมายของทุกตัวอักษรก็ตาม

นอกจากนี้ เรายังมักพบว่าในการแปลงงานเขียนประเภทจูงใจนั้นผู้แปลจำเป็นต้องมีคลังคำมากพอที่จะช่วยให้สามารถนำมาใช้สร้างสรรค์บทแปลที่มีพลังในการโน้มน้าวใจผู้อ่านได้ โดยบ่อยครั้งจะปรากฏการใช้ศัพท์ใหม่ๆ ที่ช่วยสร้างสีสันให้บทแปล แม้ว่าอาจจะคลาดเคลื่อนจากความหมายของต้นฉบับไปบ้างหรือไม่เป็นไปตามขนบของการใช้ภาษาก็ตาม และอาจกล่าวได้ว่าการแปลงงานเขียนประเภทจูงใจถือเป็นงานที่ต้องอาศัยศิลปะและความสร้างสรรค์ในการใช้ภาษาไม่น้อยเลยทีเดียว ตัวอย่างของงานเขียนประเภทนี้ได้แก่ บทโฆษณา แผ่นพับ บทบรรณาธิการ บทความแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

ตัวอย่างการแปลงงานเขียนประเภทจูงใจ 1

ต้นฉบับ (คัดจากบทโฆษณาจากเว็บไซต์ www.samsung.com)

Seamless Multi Entertainment

(1)

Galaxy J7 Pro comes with multi-window flexibility. / You can manage multiple applications at

(2)

(3)

once on a single screen easily.

บทแปล (คัดจากบทโฆษณาจากเว็บไซต์ www.samsung.com/th)

เล่นพร้อมกันได้หลายจอ สนุกได้หลายเท่า

(1)

จะแชทพร้อมดูหนัง หรือจะดูบอลสด พร้อมเช็กรีวิวในฟีด คุณสามารถทำหลายอย่างพร้อมกันได้ด้วย Multi-Window

(2)

ที่มากับความสะดวก / แค่เปิด 2 จอไปพร้อมกัน ก็เล่นได้มากขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาสลับหน้าจอไปมา สนุกได้มากกว่าเป็น 2 เท่า

(3)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของบทโฆษณาโทรศัพท์สมาร์ทโฟนจากซัมซุงซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรับรู้ถึงคุณสมบัติอันโดดเด่นของโทรศัพท์รุ่นนี้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้รับสารมองเห็นจุดเด่นและเกิดความสนใจที่จะซื้อหาโทรศัพท์รุ่นนี้มาใช้ เมื่อเปรียบเทียบต้นฉบับและบทแปลดังกล่าวจะพบว่ารูปแบบในการนำเสนอความหมายนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ตามข้อสังเกตดังต่อไปนี้

- 1) ข้อความที่ (1) “Seamless Multi Entertainment” ในต้นฉบับ เป็นการนำเสนอในรูปแบบของนามวลี ส่วนในบทแปลนำเสนอเป็นประโยคซึ่งละประธานไป ทั้งนี้ ผู้อ่านสามารถตีความได้เองว่าผู้เขียนหรือผู้แปลต้องการสื่อว่า (ผู้ใช้สามารถ)เล่นโทรศัพท์พร้อมกันได้หลายจอ สนุกได้หลายเท่า จึงสังเกตได้ว่าผู้แปลอาศัยการสรุปความจากต้นฉบับ แล้วถ่ายทอดเป็นภาษาไทยในรูปแบบของภาษาโฆษณาซึ่งมุ่งหมายที่จะดึงดูดความสนใจของผู้่านมากกว่าจะรักษารูปแบบเดิมของต้นฉบับไว้ โดยเน้นการถ่ายทอดความหมายในรูปแบบที่ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายกว่าเพียงแค่จะแปลอย่างตรงตัวซึ่งหากเลือกที่จะแปลตรงตัวว่า “หลากหลายความบันเทิงไร้รอยต่อ” ก็จะส่งผลให้ผู้รับสารต้องตีความเองอีกครั้งเนื่องจากไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ในทันที
- 2) จากข้อความที่ (2) “Galaxy J7 Pro comes with multi-window flexibility.” ซึ่งมีคำแปลว่า “จะแชทพร้อมดูหนัง หรือจะดูบอลสด พร้อมเช็กรีวิวในฟีด คุณสามารถทำหลายอย่างพร้อมกันได้ด้วย Multi-Window” จะเห็นได้ว่านอกจากผู้แปลจะเพิ่มเติมเนื้อความในช่วงต้นประโยคแล้ว (เช่น ดูหนัง ดูบอลสด ฯลฯ)

ยังอาศัยการแปลซึ่งมิได้สื่อความตามตัวอักษร ดังเห็นได้ชัดเจนจากคำว่า “flexibility” ซึ่งแปลว่า ความยืดหยุ่น การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ แต่กลับเลือกใช้วิธีการสรุปความและตีความจากต้นฉบับ แล้วจึงอธิบายไปตามความหมายที่สื่อในต้นฉบับแทนการใช้คำแปลที่อ้างอิงได้จากพจนานุกรม เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจได้ง่ายและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- 3) แม้ว่าต้นฉบับและบทแปลจะประกอบด้วยประโยค 2 ประโยคเท่าๆ กัน แต่หากสังเกตให้ดีจะพบว่าเนื้อหาในฉบับแปลนั้นให้รายละเอียดมากกว่าในต้นฉบับดังที่ได้กล่าวไป มีการเพิ่มเติมคำและประโยคนอกเหนือจากที่ปรากฏในต้นฉบับ เช่น “ไม่ต้องเสียเวลาสลบหน้าจอไปมา สนุกได้มากกว่าเป็น 2 เท่า” (ดังที่ปรากฏในข้อความหน่วยที่ (3)) เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามและเพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการแปลงานเขียนประเภทจูงใจ 2

Source: www.agoda.com

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
<p>A Destination Resort That Makes a Splash</p> <p>Looking for adventure and fun all in one location during your vacation or getaway? Hua Hin’s newest attraction is “Vana Nava” Thailand’s first destination “Playcation” resort, which combines a high technology waterpark featuring 20 attractions and the 300 room Holiday Inn Vana Nava Hua Hin. Just a three-hour drive from Bangkok on the Gulf of Thailand, Vana Nava is designed as the ultimate leisure destination for families, couples and even</p>	<p>สถานที่พักผ่อนพร้อมความสนุกสนาน ชุมจำที่ วานานาวา รีสอร์ท</p> <p>หากท่านกำลังมองหาสถานที่แห่งใหม่สำหรับการพักผ่อนวันหยุดที่ให้ทั้งความตื่นเต้นสนุกสนาน สอนน้ำวานานาวา หัวหิน สามารถตอบโจทย์ความต้องการของท่านด้วยที่พักในคอนเซ็ปต์ “เพลย์เคชั่น” (Playcation) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความโดดเด่นของสวนน้ำและเครื่องเล่นที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงกว่า 20 แห่ง และห้องพัก 300 ห้องที่ฮอลิเดย์</p>

<p>corporate groups. (1)</p> <p>Entry tickets can also be redeemed by Royal Orchid Plus members at just 4,500 miles per child and 6,000 – 7,000 miles per adult. A fun-filled family experience awaits at Vana Nava Hua Hin! Simply redeem your entry tickets instantly at thaairways.com/rop at Lifestyle Awards. (2)</p>	<p>อินน์ นาวา นาวา (1)</p> <p>ท่านสามารถเดินทางจากกรุงเทพฯ โดยใช้เวลาเพียง 3 ชั่วโมงในการขับรถชมทัศนียภาพของอ่าวไทย เพื่อมายังสถานที่พักผ่อนที่ดีที่สุด เหมาะสมสำหรับท่านและครอบครัว รวมไปถึงถึงคู่รักหรือแม้กระทั่งการจัดกิจกรรมพักผ่อนนอกสถานที่ของกลุ่มองค์กร (2)</p> <p>สมาชิก รอยัล ออร์คิด พลัส สามารถแลกรางวัลบัตรเข้าสวนน้ำวานา นาวา โดยใช้ไมล์เพียง 4,500 ไมล์ต่อเด็ก 1 ท่าน และ 6,000 ถึง 7,000 ไมล์ ต่อผู้ใหญ่ 1 ท่าน ร่วมสัมผัสประสบการณ์ใหม่ที่สวนน้ำวานา นาวา หัวหิน และแลกรางวัลบัตรเข้าสวนน้ำได้ตั้งแต่วันที่ thaairways.com/rop เลือกรางวัลไลฟ์สไตล์ (3)</p>
--	---

(คัดจาก Sawasdee, March 2018, p.74)

ตัวอย่างบทความข้างต้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อชักชวนผู้อ่านให้ไปเยี่ยมชมและใช้เวลาไปกับวันหยุดพักผ่อน ณ โรงแรมฮอติเดย์ อินน์ รีสอร์ท วานา นาวา ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงจัดว่าเป็นงานเขียนประเภทจูงใจ เมื่อเปรียบเทียบต้นฉบับและฉบับแปลดังกล่าว มีข้อสังเกตที่น่าสนใจเกี่ยวกับรูปแบบในการนำเสนอความหมายดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) บทความในต้นฉบับประกอบด้วยหัวเรื่อง ตามด้วยรายละเอียดในย่อหน้าเพียง 2 ย่อหน้า ส่วนบทความในฉบับแปลประกอบด้วยหัวเรื่อง ตามด้วยรายละเอียดในย่อหน้า 3 ย่อหน้า ซึ่งแสดงถึงการปรับโครงสร้างของกลุ่มความคิด โดยในต้นฉบับ ย่อหน้าที่ 1 กล่าวแนะนำสถานที่พักผ่อนซึ่งเป็นโรงแรมรวมทั้งสวนน้ำวานา นาวา ว่ามีอะไรเป็นจุดสนใจ ตั้งอยู่ที่ไหน เดินทางไปได้โดยวิธีใด และเหมาะสำหรับคนกลุ่มใด และย่อหน้าที่ 2 กล่าวถึงวิธีการแลกรางวัลบัตรเข้าสวนน้ำ แต่ในบทแปล มีการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลใหม่ โดยแยกรายละเอียดว่ามีอะไรเป็นจุดสนใจออกจากรายละเอียดที่ตั้งอยู่ที่ไหน เดินทางไปได้โดยวิธีใด และเหมาะสำหรับคนกลุ่มใด โดยเพิ่มย่อหน้าอีกหนึ่งย่อหน้า ถือเป็นการจัดกลุ่มความคิดใหม่
- 2) ข้อสังเกตในระดับคำหรือวลี:

ผู้แปลใช้วิธีการแปลที่หลากหลายสำหรับการแปลในระดับคำหรือวลี ดังนี้

- การทับศัพท์ เช่น

resort = รีสอร์ท, technology = เทคโนโลยี, mile = ไมล์, Playcation = เพลย์เคชั่น, lifestyle = ไลฟ์สไตล์

- การแปลโดยอธิบายความเพิ่มเติม เช่น

destination resort ซึ่ง Longman Dictionary ระบุความหมายไว้ว่า ‘a place to stay that is the reason for visiting a country or area because it is special or provides many services or activities’ ในบทแปลใช้วลีว่า ‘สถานที่พักผ่อนพร้อมความสนุกสนาน’ แทนการแปลตรงตัวเนื่องจากหากแปลตรงตัว (โดยแปลว่า

‘รีสอร์ทหลายทาง’) จะทำให้สื่อความหมายได้ไม่ตรงกับความหมายจริง

Playcation เป็นคำที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างคำว่า Play และ vacation ซึ่ง www.collinsdictionary.com

ระบุความหมายไว้ว่า ‘A vacation predominately consisting of play; especially from a child's

perspective’ ถือว่าเป็นคำที่สร้างขึ้นใหม่ซึ่งใช้มากในบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ในภาษาไทยยังไม่พบการใช้บ่อยนัก ผู้แปลจึงเพิ่มเติมคำอธิบายไว้ด้านหน้าด้วยคำทับศัพท์ว่า “คอนเซปต์” เพื่อเป็นการแสดงความหมายกว้างๆ ของคำว่า Playcation ก่อนที่จะใช้วิธีทับศัพท์คำว่า Playcation แล้วตามด้วยคำในภาษาอังกฤษในวงเล็บ ดังที่ปรากฏในบทแปลว่า คอนเซปต์ “เพลย์เคชั่น” (Playcation)

- การแปลโดยการสรุปความ เช่น

make a splash แปลเพียงว่า ชุ่มฉ่ำ ซึ่งถือเป็นการแปลโดยเก็บความแล้วถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทางที่ให้ความรู้สึกเดียวกันซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลลัพธ์จากการกระทำกริยาลีนี้ แทนที่จะแปลตรงตัวว่า สาดน้ำหรือทำให้เปียก ซึ่งแม้จะสื่อความ แต่ก็อาจทำให้ขาดความละเอียดละลายน่าดึงดูด

- การตัดหรือละคำหรือข้อความในต้นฉบับไป เช่น ...is designed as ซึ่งไม่ส่งผลใดๆ ต่อบรรยากาศ รสชาติ หรือสาระสำคัญของต้นฉบับ

3) ข้อสังเกตในระดับประโยค:

- มีการเพิ่มความในประโยคเพื่อให้ภาษามีความละเอียดละลายน่าดึงดูดมากขึ้น เช่น (ข้อความที่ขีดเส้นใต้)

ต้นฉบับ: Just a three-hour drive from Bangkok on the Gulf of Thailand, Vana Nava is designed as the ultimate leisure destination for families, couples and even corporate groups.

ฉบับแปล: ท่านสามารถเดินทางจากกรุงเทพฯ โดยใช้เวลาเพียง 3 ชั่วโมงในการขับรถชมทัศนียภาพของอ่าวไทย เพื่อมายังสถานที่พักผ่อนที่ดีที่สุด เหมาะสมสำหรับท่านและครอบครัว รวมไปถึงคู่รักหรือแม้กระทั่งการจัดกิจกรรมพักผ่อนนอกสถานที่ของกลุ่มองค์กร

- มีการปรับการใช้กรรมวาจกของกริยาในประโยคของต้นฉบับให้เป็นกรรตุวาจกในฉบับแปล ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง เช่น

ต้นฉบับ: Entry tickets can also be redeemed by Royal Orchid Plus members at just 4,500 miles per child and 6,000 – 7,000 miles per adult.

บทแปล: สมาชิก รอยัล ออร์คิด พลัส สามารถแลกรางวัลบัตรเข้าสวนน้ำวานานาวา โดยใช้ไมล์เพียง 4,500 ไมล์ต่อเด็ก 1 ท่าน และ 6,000 ถึง 7,000 ไมล์ ต่อผู้ใหญ่ 1 ท่าน

- มีการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอจากประโยคบอกเล่า เป็นประโยคคำสั่งซึ่งให้ความหมายในเชิงเชื้อเชิญ โน้มน้าวให้ผู้อ่านออกไป ‘ร่วมสัมผัส’ ความสนุกสนานที่สวนน้ำแห่งนี้ เช่น

ต้นฉบับ: A fun-filled family experience awaits at Vana Nava Hua Hin! Simply redeem your entry tickets instantly at thaiairways.com/rop at Lifestyle Awards. (โครงสร้างประโยคบอกเล่า)

ฉบับแปล: ร่วมสัมผัสประสบการณ์ใหม่ที่สวนน้ำวานานาวา หัวหิน และแลกรางวัลบัตรเข้าสวนน้ำได้ตั้งแต่วันที่ thaiairways.com/rop เลือก รางวัลไลฟ์สไตล์ (โครงสร้างประโยคคำสั่ง)

จากตัวอย่างบทแปลข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการแปลงานเขียนประเภทจูงใจเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านฉบับแปลคล้อยตามในแบบเดียวกับต้นฉบับให้ได้อย่างสมฤทธิ์ผลนั้นมักไม่สามารถทำได้ดีเท่าใดนักหากผู้แปลยึดติดกับรูปแบบภาษาของต้นฉบับ เพราะนอกจากจะสื่อความหมายในแบบเดียวกับที่ต้นฉบับสื่อได้ยากแล้วยังมักทำให้บทแปลที่ได้จัดขีด ไม่น่าสนใจ แปลกแปร่ง และขาดความเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังพบว่าบ่อยครั้งผู้แปลสามารถเพิ่มเติมความเพื่อช่วยให้ผู้อ่านบทแปลเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันก็อาจมีการละคำหรือข้อความสั้นๆ ในกรณีที่คำหรือข้อความนั้นมีความซ้ำซ้อนในความหมายหรือไม่มีความสำคัญต่อการสื่อความหมายโดยรวมด้วย

กิจกรรมท้ายบท

1. จงพิจารณาบทแปลต่อไปนี้แล้ววิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบว่าบทแปลแต่ละบทแปลใช้วิธีการแปลแตกต่างกันอย่างไร และบทแปลใดถือเป็นบทแปลที่เหมาะสมกับเนื้อหาในต้นฉบับ

ต้นฉบับ

At Miyatake Sushi Bar on the fourth floor, come and experience the sumptuous Japanese sushi bar with a huge variety of fresh fish imported by Thai Airways at the prices you can fully enjoy. Here only at Miyatake Sushi Bar!

บทแปลที่ 1

ที่มียาทาเกะ ชั้น 4 เชิญคุณมารับประสบการณ์ซูชิบาร์แบบญี่ปุ่นมากมายพร้อมพลาสติก หลากหลายนำเข้าโดยสายการบินไทยในราคาที่คุณเพลิดเพลินได้อย่างเต็มที่ ที่นี่ที่เดียวที่มียาทาเกะซูชิบาร์

บทแปลที่ 2

พบกับอาหารญี่ปุ่นตามแบบฉบับของชาวญี่ปุ่นในบรรยากาศแบบญี่ปุ่นที่ซูชิบาร์ร้านมียาทาเกะ ชั้น 4 มีพลาสติกหลากหลายชนิดส่งตรงมาจากต่างประเทศ โดยสายการบินไทย ในราคาที่คุณสัมผัสได้มีที่นี่ที่เดียว ที่ร้านอาหารญี่ปุ่นมียาทาเกะ

2.

2.1 จงแปลคำต่อไปนี้เป็นภาษาไทยในช่องว่างที่ให้มา

คำศัพท์	คำแปล
Elegant (adj.)	
Nature (N.)	
Functionality (N.)	
Strictest (adj.)	
Uniform (adj.)	
Metal finish (NP)	
Protrusion (N.)	
Grip (N.)	
Display (N.)	
Durability (N.)	

2.2 จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่สละสลวย

Elegant by Nature

When style complements functionality. Designed with the strictest attention to detail, the new Samsung Galaxy J7 Pro features a stunning uniform metal finish with zero camera protrusion for superior grip and 2.5D Glass shielding its 5.2" DF Display for added durability.

Reference: www.samsung.com

2.3 จงสังเกตว่าในการแปลข้อความโฆษณาในข้อ 2.2 สามารถนำความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในข้อ 2.1 มาใช้ได้อย่างตรงตัวหรือไม่ หากไม่สามารถนำคำแปลมาใช้ได้อย่างตรงตัว ให้ระบุว่าได้แปลความหมายคำเหล่านี้ด้วยกลวิธีใด

3. จงแปลข้อความต่อไปนี้เป็นภาษาไทยที่สละสลวย

Welcome to Shirakawa-go

Shirakawa-go (Shirakawa Village) is a Japanese mountain settlement in what was once considered a wild and unexplored region. Because of the area's natural environment, with high mountains and heavy snowfall, interaction with neighboring regions was limited. However, this also created the conditions for the development of unique cultural practices and lifestyles. Now registered as a World Cultural Heritage site, we hope that you will enjoy experiencing the culture and traditions that live on in Shirakawa-go today.

บรรณานุกรม

- ปรีมา มัลลิกะมาส. (2553). *การแปลกับการสอนภาษาอังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องศรี ลือพร้อมชัย. (2559). *การแปลให้เก่ง*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย.
- สัญญาวี สายบัว. (2550). *หลักการแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธา พิณีภูวดล, ศ.ดร. (2542). *คู่มือนักแปลอาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี, รศ. (2559). *แปลได้ แปลดี: ทักษะการแปลสำหรับผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ไลค์ตระกูล, ผศ. (2550). *จุดมุ่งหมาย หลักการ และวิธีแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Baker, M. (2011). *In Other Words: A Coursebook on Translation* (2nd ed.). London: Routledge.
- Crystal, D. (1980). *A First Dictionary of Linguistics and Phonetics*. London: Deutsch.
- Gile, D. (1995). *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*. Amsterdam: John Benjamins.
- Kelly, N. and Zetzsche, J. (2012). *Found in Translation: How Language Shapes Our Lives and Transforms the World*. London: Penguin Books Ltd.
- Larson, M.L. (1998). *Meaning-Based Translation: A Guide to Cross-language Equivalence*. Lanham (Md.). University Press of America.
- Newmark, Peter. (1981). *Approaches to Translation*. Oxford: Pergamon Press Ltd.
- _____. (1988). *A Textbook of Translation*. Singapore: Prentice-Hall International (UK) Ltd.

งานเขียนและข้อความที่ใช้เป็นตัวอย่าง

เกรย์, จอห์น. (2556). *ผู้ชายมาจากดาวอังคาร ผู้หญิงมาจากดาวศุกร์*. แปลโดย สงกรานต์ จิตสุทธิภากร. กรุงเทพฯ: สงกรานต์ จิตสุทธิภากร.

เซวาเลียร์, เทเรซี. (2545). *หญิงสาวกับต่างหูมุก*. แปลโดย สิริยากร พุกกะเวส. กรุงเทพฯ: อิมเมจ.

แลมปาดารีโอ, อีราคليس. (2542). *เจ้าชายน้อย*. แปลโดย พงาพันธ์. กรุงเทพฯ: ศรีสวรา.

Chevalier, T. (1999). *Girl with a Pearl Earring*. London: HarperCollins.

Fielding, H. (1996). *Bridget Jones's Diary*. London: Picador.

Gray, J. (1992). *Men are from Mars, Women are from Venus*. New York: HarperCollins.

<http://animals.mom.me/the-difference-between-a-male-penguin-a-female-penguin-5019023.html>

<https://auto.howstuffworks.com/fuel-efficiency/vehicles/question262.htm>

<http://www.kidsworldfun.com/>

<http://ml.shirakawa-go.org>

<http://www.naewna.com>

<https://thai.tourismthailand.org>

<https://web.kao.com/sg/merries/http://www.wctv.tv>

<https://www.worldwildlife.org/species/chimpanzee>

www.agoda.com

www.ocl.pitt.edu

www.samsung.com

www.tajmahal.gov.in

www.telegraph.co.uk/

www.thailanguagehut.com

www.twinlotus.com

www.wctv.tv

www.worldwildlife.org

พจนานุกรม

<https://en.oxforddictionaries.com>

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

<http://www.royin.go.th/dictionary/>

ดัชนี

ก	ด
กระบวนการแปล, 5	
กระบวนการแปล Sequential Model of Translation , 28	ตรวจสอบงานแปล, 37
กระบวนการแปลของ Peter Newmark , 30	
การทับศัพท์, 51	น
การแปลข่าว, 78	เนื้อหาข่าว, 78
การแปลงานเขียนประเภทหัวใจ, 118	เนื้อหาข่าว (Body), 84
การแปลแบบตรงตัว, 43, 106	แนวทางในการแปลสำหรับงานเขียนแต่ละประเภท, 74
การแปลแบบสรูปความ, 44, 108	
การแปลเรื่องที่ไม่ให้ความรู้, 87	ป
การสร้างใหม่, 29	ประเภทของงานเขียน, 88
การอธิบายความเพิ่มเติม, 47	ประโยคกรรมวาจก, 15
	ประโยคความซ้อน, 14
ข	ประโยคความรวม, 14
ข่าวนำ, 78	
	พ
ค	พาดหัวข่าว, 78
ความเข้าใจ, 28	พาดหัวข่าว (Headline), 79
ความนำ (Lead), 83	
ความหมายเชิงอุปมา, 23	ภ
ความหมายแฝง, 4, 22	ภาคประธาน, 15
ความหมายอ้างอิง, 21	ภาคแสดง, 15
คำจำกัดความ, 3	ภาษาต้นทาง, 4
คุณสมบัติของนักแปล, 6	ภาษาปลายทาง, 4
คู่คำ, 62	
เครื่องหมายวรรคตอน, 25	ด
โครงสร้างกรรตุวาจก, 19	ลีลาภาษา, 109
โครงสร้างกรรมวาจก, 16, 17	
โครงสร้างประโยคพื้นฐาน, 13	ศ
โครงสร้างพื้นฐานของประโยค, 12, 13	ศัพท์บัญญัติ, 51
ง	
งานเขียนประเภทหัวใจ, 74, 118, 120	ส
งานเขียนประเภทแสดงอารมณ์, 73, 106, 110	
งานเขียนประเภทให้ข้อมูล, 72, 77, 90	ส่วนเชื่อม, 78
	ส่วนเชื่อมความนำข่าวกับเนื้อหาข่าว (Neck/ Bridge), 84

